

02
B-51

ISSN-1811-900X

Bibliio Polis

Biblioteca Municipală «B. P. Hasdeu» Vol. 16 (2005) Nr. 4

Biblio Polis

Revistă de biblioteconomie și
științe ale informării,
editată de Biblioteca Municipală
"B. P. Hasdeu" din Chișinău

Apare din anul 2002
Vol.16 (2005) Nr.4

Director:
Dr. conf. univ. Lidia KULIKOVSKI

Redactor-șef:
Vlad POHILĂ

Colegiul de redacție:

Mariana HARJEVSKI, Tatiana COSERIU, Ludmila PĂNZARU, Elena VULPE,
Alexandru-Horatiu FRIȘCU, Geneveva SCOBIOALĂ, Tatiana ISCHIMJI,
acad. Mihai CIMPOI, dr. conf. univ. Natalia GOIAN, dr. conf. univ. Nelly ȚURCANU

Lector: Geneveva SCOBIOALĂ

Procesare computerizată: Rodica BRÎNZĂ

Tel. redacției: 22-11-86 <http://www.hasdeu.md/bibliopolis/frame.html> e-mail: bibliopolis@hasdeu.md

Tipar executat la "ELAN-POLIGRAF". Tel.: 74-65-00

CUPRINS / СОДЕРЖАНИЕ / CONTENTS

EDITORIAL / ПЕРЕДОВАЯ / EDITORIAL

Vlad POHILĂ

Cititorul se formează. Cel mai mult, totuși,
la bibliotecă

Читатель формируется больше всего, в
библиотеке

Finally the User Becomes Literate at the
Library3

A PROPOS / КСТАТИ / A PROPOS

Octavian PALER

Minunata aventură a lecturilor

Удивительное действие - чтение

The Fantastic Adventure of Reading6

TEORIE ȘI PRACTICĂ / ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА / THEORY AND PRACTICE

Nelly ȚURCANU

Adaptarea curriculumului în domeniul
biblioteconomiei și al științei informării
la obiectivele Procesului de la Bologna

Адаптация библиотечного процесса
образования согласно основным
направлениям Болоньского процесса

Adjusting the National Curriculum in
Library Science to Bologna Process
Criteria's9

Bibliotecarii din Chișinău s-au întrunit

la Conferința lor anuală

Годовая конференция объединила
кишиневских библиотекарей

The Librarians from Chișinău Met at the
Annual Conference
(Geneveva SCOBIOALĂ, Vlad POHILĂ)15

* Celebru prin basmele sale, H. Cr. Andersen
X. K. Andersen - знаменитый сказочник
H. Cr. Andersen is Notorious Through its
Tales (Tamara MALANEȚCHI)17

* Cunoaștem Chișinăul@CAIE
Узнаем Кишинев@Центр Еминеску
We Know Chișinău@CAIE (Elena DABIJA) ..8

* Biblioteca - partener comunitar în
dezvoltarea și diversificarea programelor
culturale

Библиотека - партнер в развитии культу-
рных программ

The Library - a Community Partner in
Developing and Diversifying Cultural
Programs (Irina TUTUN)18

* Chișinău - răscruce de numeroase
performanțe în artă
Кишинев и достижения в искусстве
Chișinău - a Cross Road of Art
Performances (Zinaida BĂDĂRAU) 19

* Povestea - drum spre cunoaștere și
metodă de instruire

Сказка - путь к познанию и метод

The Story - Way to Knowledge
and Method Training (Liliana JUC)20

VIATA FILIALELOR /
ЖИЗНЬ ФИЛИАЛОВ /
LIBRARY'S BRANCHES LIFE

Ludmila PLOPA

Zilele Bibliotecii "Târgoviște"
Дни Библиотеки "Тырговиште"
Library Day of the "Târgoviște" Library .21

Elena BUTUCEL

O nouă etapă în activitatea
Bibliotecii Publice "Ovidius"
Новый этап в деятельности публичной
библиотеки "Овидиус"
A New Step at the "Ovidius" Public
Library Activity23

Olyga MEDVEDŢ / Olga MEDVEDI

Вера и культура: грани целебного
взаимодействия
Credința și cultura - fațete ale spiritualității
Faith and Culture: Facets
of Spirituality25

✓ PATRONUL NOSTRU SPIRITUAL /
НАШ ДУХОВНЫЙ ПАТРОН /
OUR SPIRITUAL PATRON

"Fără a avea o însemnătate politică...
Biblioteca publică este nulă"
"Публичная библиотека не может
существовать без политической идеи"
With No Political Significance the Public
Library has a Void Role (Stancu ILIN) (28)

LA COLEGIU NOȘTRI / У НАШИХ КОЛЛЕГ
/ OURS ABROAD

Tatiana COȘERIU

Orice lucru poate povesti istoria tuturor
lucrurilor
Любая вещь может рассказать историю
всех вещей
Everything Can Tell the
Story of All Things35

Tot la Bălți, Biblioteca Municipală
poartă numele lui Eugen Coșeriu
Муниципальная Библиотека из Бэлць
носит имя Еуджену Кошеру
In Bălți the City Library was Named After
Eugenio Coseriu36

ITINERARELE FRĂȚIEI /
МАРШРУТЫ БРАТСТВА /
FRIENDSHIP'S ROUTE

Larisa CAȘLARU

Duplex profesional: Focșani - Chișinău
Профессиональный дуплекс:
Фокшань - Кишинэу
Professional Duplex: Focșani - Chișinău37

Elena ROSCA

1 Decembrie la Alba Iulia...
1 декабря в Алба Юлия
The 1st of December at
the Alba Iulia39

BIBLIOLOGI CELEBRI / ЗНАМЕНИТЫЕ
БИБЛИОЛОГИ / NOTORIOS LIBRARIANS

Tatiana COSTIUC

Ioachim Crăciun și școala bibliologică
românească
Иоаким Крăчун и румынская
библиотечная школа
Ioachim Craciun and the Romanian School
of Library Science41

ARHIVA LITERAR-ISTORICĂ /
ЛИТЕРАТУРНО-ИСТОРИЧЕСКИЙ АРХИВ /
LITERARY AND HISTORICAL ARCHIVE

Vasile MALANETCHI

Rezolvarea unei criptograme:
Constantin Hanațki
Разгадка криптограммы:
Константин Ханацки
How to Solve a Puzzle
- Constantin Hanațki45

RECENZII ȘI CONSEMĂNĂRI /
РЕЦЕНЗИИ И ЗАМЕТКИ /
REVIEWS AND NOTES

O surpriză de pe plaiuri vîncene:
revista "Lector"
Журнал "Лектор" - сюрприз Вранчи
A Surprise from Vîncean Places - the
"Lector" Review (Vlad POHILA)48

CARTEA DE SPECIALITATE /
КНИГИ ПО СПЕЦИАЛЬНОСТИ /
PROFESSIONAL BOOK

Culegere de articole și studii
la o aniversare profesională
Сборник статей и исследований,
посвященный юбилею факультета
The Compilation of Books and Articles at
the Professional Anniversary
(Tatiana COȘERIU)51

REMEMBER

Cinstirea, la Chișinău, a unui Prooroc ucis
în propria-i țară...
Чествование в Кишиневе пророка
убиенного в собственной стране
Acknowledgment to a Prophet that Was
Killed in His Country
(Vlad PRISĂCARU)53

PENTRU AGENDA DVS / НА ЗАМЕТКУ /
FOR NOTES

Calendarul aniversărilor culturale 2006
Календарь памятных дат на 2006
Cultural Anniversaries Calendar58

Cititorul se formează. Cel mai mult, totuși, la bibliotecă

Vlad POHILĂ

Deși nu se dețin statistici întru totul exacte, se consideră că de la *Cazania* lui Varlaam (1643) și pînă în zilele noastre s-au tipărit în limba română citeva sute de mii de titluri de carte. În ultimul deceniu, în R. Moldova se tipăresc anual circa 2.000 de cărți, iar în România – cite 8-9 și chiar 10 mii de titluri de carte. Pentru comparație, amintim că în Franța se imprimă anual peste 100.000 de titluri de carte, iar în Rusia – aproximativ 80 de mii. De citeva ori mai mare este numărul de titluri-cărți ce apar în limba engleză.

Ne-am referit numai la apariția, în prezent, a cărților - în limba noastră, precum și în citeva limbi străine cunoscute și folosite de mai mulți concetățeni de ai noștri, în special de tineri. Asadar, avem cărți destule, există și posibilități de a le imprumuta, de a le achiziționa. Rămîne ca ele și să fie citite, să avem cît mai mulți cititori de calitate – dornici de lectură, capabili de a exploata la maxim posibilitățile pe care ni le oferă cartea, biblioteca, cititul! Iar pentru a avea asemenea cititori e nevoie ca ei să fie pregătiți, formați.

Primul pas spre formarea cititorului ar fi, credem, cultivarea unei atitudini respectuoase, chiar pioase, față de carte, de lectură, de acumularea de cunoștințe din cărți. Așa ceva se face, cel mai bine, acasă – desigur, dacă părinții înșiși au în cap și în suflet asemenea atitudine... Se face și la școală, dacă, bineînțeles, școala, liceul, colegiul, universitatea etc. nu se preocupă numai de rezultatele finale: cunoștințe care să asigure o medie bună, demnă, să nu facă de rușine instituția. Pînă la urmă, totuși, biblioteca este locul cel mai sigur unde copilul, adolescentul, tînărul nu numai că acumulează cunoștințe, dar își poate forma gustul, interesul, percepția atît cognitivă, cît și estetică pentru lectură.

Încă Miron Costin scria, în sec. XVII, că "nu este zăbavă" (ocupație, indeletnicie) mai plăcută și mai cu folos "decît

cititul cărților". Este un gînd în spiritul marilor învățați luminiști din Europa de Vest. Voltaire, de ex., considera că "Lectura inaripează sufletul" – deci, se referea la plăcerea pe care o simte sufletul, în timpul lecturii, la energiile pozitive pe care le acumulează inima și cugetul omului datorită cititului. Această impresie, dacă nu o obsesie, au avut-o marii cititori – oameni de litere, de artă, de cultură, de știință, de politică ș.a. – în legătură cu însemnătatea cu totul deosebită a cărții în viața omului. Scriitorul rus Maxim Gorki mărturisea: "Tot ce am mai bun în mine – datorce cărților, lecturilor". Iar conaționalul său, renumitul romancier Lev Tolstoi, spunea: "Citirea unei cărți bune e ca și o conversație cu un om deștept". Nicolae Iorga a folosit adjectivul *sfîntă* alături de substantivul *carte*, astfel parcă punind semnul egalității între pasiunea pentru lectură și divinitate, care îți dă șansa de a deveni Om: "O, sfintele mele cărți, mai bune și mai rele, pe care soarta mi le-a scos în cale! Cit de mult vă datorc că sint om, că sint om adevărat!" "Cărțile, trebuie să fie oglinzile de aur ale realității", susținea Mihai Eminescu. Iar I. L. Caragiale, conținând, parcă, acest gînd, considera că: "O carte bună este o faptă bună".

Astăzi nimeni nu mai pune la îndoială însemnătatea cărții și a cititului pentru formarea personalității moderne: un om cult, bine informat, sensibil la frumos, deschis spre noi valori, tolerant față de alte culturi și civilizații etc. Diferă însă modalitățile și posibilitățile de formare a acestui om cititor. Se știe că majoritatea americanilor citesc enorm, oriunde, în orice împrejurări, pe orice timp, se străduie să fie la curent cu cele mai noi și mai solicitate apariții editoriale. În Franța există un adevărat cult al cărții, dar și o cultură deosebită a cititului. Acestea s-au obținut datorită unei munci intense de propagare a valorilor spirituale, reflectate și prin intermediul activității editoriale, a librăriilor și bibliotecii-

lor, prin popularizarea metodelor de lectură și a numelor unor cititori deveniți celebri prin numărul mare de cărți și publicații citite, dar mai ales – grație faptului că prin cărți și lecturi ei au atins performanțe deosebite în sfera unde se manifestă ca cetățean, specialist, om de cultură.

Situația de la noi, din R. Moldova, este, desigur, mult diferită de aceea din Franța sau din SUA. Lucru firesc, dacă avem în vedere gradul de dezvoltare diferit a societăților. Situația economică, nivelul de trai, aplicarea tehnologiilor performante – toate acestea influențează, fără doar și poate, cultura oamenilor, iar în ultimă instanță – și cultura cititorului și a lecturii. Deși a fost scrisă la începutul sec. XVIII, pînă în prezent este citată lucrarea lui D. Cantemir *Descrierea Moldovei*, mai ales acel moment în care se spune că moldovenii nu prea au tragere de inimă la carte, că nu le-ar plăcea nici să învețe, nici să citească... S-a schimbat oare starea de lucruri în Moldova, în secolele care au trecut de la apariția cărții lui D. Cantemir? Dacă în privința învățării constatăm o pasiune tot mai mare a conaționalilor noștri, apoi este greu, totuși, să declari sus și tare că moldovenii din epoca contemporană ar avea o atracție prea mare pentru lectură.

Și atunci, apare întrebarea clasică: *Ce-i de făcut?* Imediat după ce trece abecedarul și cartea de citire, copilului se cade să i se educe *plăcerea, gustul, dragostea pentru citit*. Învățătorul, dar poate și mai mult bibliotecarul (eventual, împreună cu părintii, bunicii...) urmează să-i *aleagă cele mai captivante cărți, avînd în vedere gusturile, interesele micuțului*. Un copil atras, pasionat de cărți devine *un adolescent predispus la lectură*. Cu un adolescent e mai simplu să discuți despre necesitatea și importanța cititului cărților, de aceea adolescenților li se va insufla că *anume cărțile sunt cea mai însemnată sursă de îmbogățire a cunoștințelor* ce se predau în școală/liceu; că, datorită cărților, lecturilor, ei *pot obține răspunsuri la multe întrebări* la care profesorii nu au întotdeauna posibilități să le răspundă.

Adolescența este perioada cînd se manifestă, poate cel mai acut, interesul pentru literatura de tipul celei romantice,

“cu personaje iesite din comun, neobișnuite, în împrejurări neobișnuite, excepționale”. Literatura română oferă desule opere și chiar capodopere în acest sens: dramele lui B. Ștefănescu Delavrancea, romanele istorice ale lui M. Sadoveanu, prozele psihologice ale lui L. Rebreanu etc. Totuși, practica ne demonstrează că cei mai mulți adolescenți solicită romane franceze: de Victor Hugo, Dumas-tatăl, Dumas-fiul, George Sand... De asemenea, se face simțită o atracție deosebită a adolescenților pentru scrierile fantastice: în literatura universală avem numeroase modele splendide, aproape toate fiind traduse în română (romane de Jules Verne, E. A. Poe, H. Wells, R. Bradbury s.a.). În această perioadă se mai înregistrează o fascinație pentru poezie (din nou, îndeosebi pentru lirica romantică). Și această atracție va fi stimulată pe toate căile, în caz contrar se poate pierde șansa ca tinerii să prindă gustul poeziei. Toate solicitările de cărți ale poetilor – români sau străini - urmează a fi satisfăcute, poezia avînd o acțiune benefică asupra stării sufletești, psihologice, etico-estetice a elevilor, mai ales din clasele superioare. Expertii în materie susțin că mulți elevi/adolescenți, după ce se familiarizează cu creația poetică, desenează sau pictează cu mai multă pasiune și mai inspirat, devin mai sensibili la muzică. Astfel, datorită lecturilor, se produce o interferență a genurilor de artă, atît de necesară pentru formarea omului cult.

Avînd în vedere acestea, la selectarea și recomandarea lecturilor, e bine, e recomandabil să se pună accentul nu numai pe *caracterul cognitiv al cărților, dar și pe cel estetic și psihologic*: să li se rețină atenția adolescenților la frumusețea locurilor, peisajelor, chipurilor zugrăvite de autor, la felul irepetabil de a descrie situațiile, la forța impresionantă a modelului pozitiv, creator, agreabil oferit de eroul sau eroii cărții; la oportunitatea corespunderii, respectiv, necorespunderii atitudinilor, abordărilor luate de personaje etc.

Schema aplicată la *formarea cititorului-adolescent va fi continuată, însă cu unele completări, în etapa următoare de vîrstă - tinerii ca atare*: studenți de la

colegii, universității, academiei; tineri angajați în câmpul muncii, sau tineri ce nu s-au decis încă ce meserie să aleagă ori să practice, șomeri sau pur și simplu băieți și fete, care, dintr-un motiv sau altul, nu au încă o ocupație concretă. Este stringent să se satisfacă acestei categorii de cititori necesitățile de studii sau de pregătire profesională. Însă nu se poate neglija nici acest aspect: *la adolescenți, la tineri apare un interes sporit față de anumite categorii de literatură*. Astfel, sunt tot mai des solicitate cărțile având ca temă educația sentimentală (ca s-o numim așa, după Flaubert), romanele de dragoste, în multe cazuri – scrierile vizând diferite dezvăluiri politice din sec. XX și chiar din zilele noastre.

Sporește, actualmente, și interesul pentru literatura virtuală, pentru versiunile electronice ale unor cărți. Este un imperativ al timpului, și pentru formarea unui bun cititor se vor pune la dispoziție și versiunile electronice ale scrierilor solicitate, cu atât mai mult cu cât anumite lucrări apar mai întâi în format electronic, și abia mai târziu în formă tipărită. Unor tineri, care sunt excesiv de pasionați sau încințați de internet, de literatura în format electronic, ar fi cazul să li se explice că aceasta e una din multele forme pe care le-a putut crea mintea omului, dar că, deocamdată, forma clasică, tipărită, a cărții, rămâne în afara oricărei concurențe: în lume, chiar și în civilizațiile superdezvoltate (americană, japoneză, sud-coreeană, germană, franceză, israeliană etc.), cărțile electronice acoperă doar o parte din domenii. Ca să nu mai vorbim de R. Moldova și România, unde elaborarea versiunilor electronice se află la început de cale, ele fiind într-un număr redus, iar calitatea lor, de multe ori, lasă de dorit.

Tinerii au, de regulă, o predispoziție subliniată pentru reflecție, meditație. În acest sens, le poate veni în ajutor literatura aforistică, ea fiind tot mai mult editată în ultimul timp. E bine ca în cazul solicitării unor astfel de cărți, adolescenților și tinerilor să li se atragă atenția că există și foarte multe aforisme, maxime, cugetări înțelepte, adânci, frumoase despre cărți și despre lectură. Cită dreptate a avut Mihai Eminescu, cum se adevăresc, cu trecerea anilor, spusele

sale: "Citește! Citește mereu și creierul tău va deveni un laborator de idei, din care vei întocmi înțelesul și filozofia vieții". Dar cine va rămâne indiferent față de asemenea gânduri: "În restrîște, singură, cartea, nu te-a părăsit și a rămas să te mîngie" (Tudor Arghezi); "Cartea aduce nu doar leac la suflet, dar și vindecă de lene și lașitate" (din nou T. Arghezi); "Cititul unei cărți e o convorbire cu autorul, de aceea se cere liniște, să se audă un singur glas, acela al inspirației venite de departe în spațiu și în timp..." (N. Iorga); "Înainte de orice, scopul unei cărți este de a te face să te gîndești" (H. de Balzac); "Opera care se citește are prezent; cea care se recitește are viitor" (Al. Dumas-fiul) s.a.m.d. Astfel de cugetări urmează a fi puse la îndemina cititorilor, inclusiv printr-un sistem de afisaj la biblioteci, în sălile de lectură sau/și în pagina web a bibliotecii, în sălile de clasă din școli, în auditoriile din universități.

Opțiunea vest-europeană a majorității statelor ex-sovietice sau "socialiste", declarată sau promovată la nivel de stat, desigur, își găsește expresie mai ales în rîndul tinerilor. Multi însă nu știu acest adevăr: că occidentală încă nu înseamnă obligatoriu și calitativ; nu toți realizează că și în lumea occidentală există kitschuri, rebuturi literar-artistice, estetice, morale etc. Acest lucru va fi explicat celor obsedați de ideile europenizării, globalizării în toate direcțiile și din toate punctele de vedere. Și, dimpotrivă, să li se propage, ce este performant, demn de imitat din Vest. În domeniul cărții și cititului, ar fi indicat să li se insuflă tinerilor că o tendință apreciazabilă, printre cititorii din Occident este și cea de a citi literatura în original (de specialitate, enciclopedică, dar și artistică). Așa ceva e posibil numai printr-o serioasă studiere a limbilor străine: aprofundată, a unei-două limbi; la un nivel mediu, a citorva limbi din diferite grupuri lingvistice. Cunoașterea și utilizarea practică a limbilor străine – iată un semn sigur și bun al "europenizării" și tinerii noștri cititori urmează să înțeleagă limpede acest adevăr. Vom aminti, în context, o judicioasă observație a lui Goethe: "Cine nu cunoaște limbi străine, habar nu are de limba sa proprie".

Minunata aventură a lecturilor

Octavian PALER,
scriitor, academician

Fișierele marilor biblioteci bucu-reștene m-au zăpăcit la început. Când am pășit prima oară pragul Bibliotecii Academiei și pe cel al Bibliotecii Centrale Universitare, am semănat, probabil, cu adevărat barbarilor nimeriți între monumentele Romei. M-am uitat la dulapurile pline de fișe cu un respect superstitios, am umblat în vârful picioarelor, de teamă să nu fac zgomot cu bocancii mei, mi-a fost rusine să întreb cum se caută un titlu, cum se completează o fișă, și am tras cu ochiul să văd cum fac alții, imitându-i. Iar când mi-am luat, în sfârșit, inima în dinți și am îndrăznit să cer o carte, nu m-am hazardat. Am luat un roman de care auzisem. Numai dintr-o eroare mi-am escaladat într-o zi pretențiile. Am solicitat, crezând că e o carte de povești istorice, *Eroii* de Carlyle. După ce mi s-a adus cartea și am deschis-o, am fost dezamăgit. Nu era ceea ce îmi închipuisem eu, dar m-am jenet s-o restituți imediat. Am citit două capitole fără să pricep prea bine legătura dintre strigătele sălbaticilor, când moare lumina în timpul eclipselor, și crepusculul zeilor. Și așa fi uitat, probabil, de stingăcia mea dacă, a doua zi, profesorul de română n-ar fi avut inspirația să se intereseze de lecturile noastre particulare. Când m-am ridicat în picioare, m-am fisticit și am zis fără să mă gindesc prea mult că tocmai citeam *Eroii* de Carlyle. Profesorul a crezut că nu auzise bine, mai ales că pronunțasem prost numele autorului, și a insistat: "Cum?" Am repetat răspunsul și, după modul cum s-a uitat atunci profesorul la mine, am înțeles că respectiva carte nu era de nasul meu. Drept care m-am hotărât s-o citesc pînă la capăt. Crescusem în ochii mei, îmi plăcea cea ipostază, de elev care avea lecturi

neobișnuite, și am suportat cu stoicism paginile mai obscure. Ba, am luat și alte cărți, despre zeei scandinav, despre Dante, Luther sau Rousseau, ca să mă lămuresc mai bine în ce constă eroismul lor.

Treptat, m-am atașat de cele două mari biblioteci. Mă încînta acolo totul: fișierele, în care puteai răscoli ceasuri întregi, fără să te plictisești, sălile de lectură cu siluete aplecate peste volumele deschise, faptul că toată lumea, venind sau plecînd, vorbea în șoaptă, ca într-o biserică, și chiar ritualul alegerii unei cărți, al completării fișei și al așteptării. Trăiam senzația plăcută că hotărâam singur ceva și că eram luat în serios. Mi se lua comanda și mi se aducea volumul cerut, fără ca nimeni să se sinchisească acolo că-mi fluiera vîntul prin buzunare și că eram doar un băietandru. Acest sentiment reconfortant mă făcuse să mă atașez cu recunoștință de atmosfera bibliotecilor, chiar dacă preferasem, o vreme, strada. Și, pînă la urmă, am descoperit bucuria lecturii.

Am pornit-o cu literatură antrenantă, gen Dumas; rînd pe rînd, m-am plimbat apoi prin lumea lui Cronin, foarte la modă pe atunci, am citit mult Sadoveanu, de asemenea Rebreanu, istorii romantate ale imperiului roman și ale revoluției franceze.

Așa am uitat de cinematografe și de teatre, păstrîndu-mi și paltonul. Mă deranja numai faptul că, exact cînd lectura mă captiva mai mult, venea ora de închidere. Trebuia să mă ridic, să predau cartea și să plec. De aceea, cînd am aflat, intimplător, că există biblioteci care împrumutau cărți, m-am dus să le caut.

Și le-am găsit. Una era chiar în apropiere, pe Batiștei. Am împrumu-

tat, timid, o carte, la început. Apoi, căpătînd curaj, am sporit numărul. Îmi duceam provizia în camera mea din strada Vasile Lascăr, mă repezeam asupra ei și, peste citeva zile, restituiau volumele citite pentru a lua altele.

Atunci a început o aventură, pe cit de bizară, pe atît de minunată, care m-a făcut să-mi petrec cei mai frumoși ani ai adolescenței între patru pereți, dar cu dăruire! Abia asteptam să sune sfîrșitul ultimei ore la liceu, că-mi strîngeam lucrurile și ieșeam pe ușă grăbit. În cinci minute eram acasă. Mîncam ce mi se dădea, la bucătărie, după care mă azvîrleam asupra cărții ce mă aștepta, deschisă, pe masa lungă de tîmplărie din camera mea. Și citeam pînă spre miezul nopții, împingînd mereu mai departe momentul în care mă apucam să-mi pregătesc, în sfîrșit, lecțiile. Cum regia casei ce fusese dată în folosință "domnului director" intra în contul liceului, nimeni nu ținea socoteala luminii pe care o consumam noaptea sau a lemnelor pe care le indesam în soba de teracotă îndată ce se răcea vremea.

Nu aveam ceea ce se cheamă constiința unui sistem de valori și, în lipsa unui îndrumător, gustul meu se dezvolta anarhic, în toate sensurile, ca bălăriile neîngrădite de nimic. Treceam de la romane comerciale la filosofie, de la maculatură la capodopere, fără să am răbdare să-mi înțeleg nici decepțiile, nici desfătările. Ceva mai puternic decît mine mă mîna cînd într-o direcție, cînd în alta, de parcă mă temeam să nu mi se ia dreptul de a-mi fi foame, înainte de a mă sătura, după ce, în sfîrșit, îmi descoperisem foamea. Citeam, la întîmplare, ce-mi cădea în mină, într-o perfectă dezordine. Nu urmăream să-mi formez o cultură temeinică, să mă educ, să mă instruiesc. Era o bucurie naturală, neviciată de nici un scop. Și nu aveam nici o metodă. Sau, poate, singura mea metodă era aceea de a citi fără nici o metodă. Numai hazardul îmi puneă în mină cărți im-

portante, iar pe unele le parcurgeam prea devreme pentru a le înțelege cum trebuie. Lipsa de criterii îmi îngăduia să trec fără probleme de la tragediile lui Sofocle (pe care le luasem incitat de povestea cu procesul dramaturgului) la Damian Stănoiu, de la *Patul lui Procust* la *București, orasul prăbusirilor* de Dessila sau *Doamna din Malacca* (iertat să fiu de admiratorii lui Francis de Croisset), de la *Istoria omenirii* (popularizată de Van Loon pentru cei grăbiți să afle dintr-un singur volum ce s-a întîmplat pînă la ei) sau *Amantul doamnei Chatterley* la aventurile lui Cagliostro, de la Dostoievski la viața romantică a Cleopatrei, de la *Creanga de Aur* la A. de Herz; un adevărat talmeș-balmeș.

Cu ochii cîrpiți de nesomn, reuseam să-mi îndeplinesc cit de cit obligațiile școlare, ca să nu-mi pierd bursa, care însemna pentru mine unica șansă de a urma liceul pînă la capăt, dar cu ce chin! Lecțiile deveniseră o corvoadă. O mare grijă în plus și o prețioasă libertate în minus. Ieseam din teritoriul fascinant al lecturii libere, pentru a intra într-o constrîngere care, pe la unu, două noptea, era firesc să-mi fie din ce în ce mai nesuferită. Și ceea ce era, poate, inevitabil s-a petrecut, mai ales că *Eroii* lui Carlyle mă contaminaseră, cumva, de utopia unui individualism radical. Într-o noapte, fără să chibzuiesc prea mult, într-un elan irresponsabil, am luat o decizie primejdioasă. Am notat pe o foaie de hirtie toate materiile școlare, după care, fără să-mi tremure mîna, am tăiat cu o linie groasă jumătate din listă, hotărîndu-mă ca la materiile sacrificate să las totul pe seama recreațiilor, să nu mai învăț nimic acasă, ca să-mi pot prelungi în felul acesta timpul pentru lectură. Calculele mele erau simple. Riscam să-mi cobor, eventual, media generală cu citeva zecimi, dar ce importantă avea? Nu mă rodeau ambiții de premiant, nici nu aveam destulă judecată ca să-mi dau seama că golurile de instrucție de la această vîrstă pot deveni definitive.

Mă bazam pe memoria mea și pe capacitatea de a-mi însuși rapid un text pentru a face față onorabil în clasă. Consecințele mai îndepărtate nu mă preocupau. Nu mă deranja prea tare nici mirarea ironică a colegilor mei, care, văzându-mă mereu cu un manual în față în recreații, și-au imaginat că trecusem în rîndul "tocilarilor". N-aveam chef să le împărtășesc secretul meu. Știau foarte puține lucruri despre mine, deși eram colegi de patru ani. Ce-ar fi crezut dacă m-aș fi apucat să le povestesc totul? Poate că abia atunci ar fi intrat la idei. Încît am preferat să-l las să-și închipuie ce vroiau, păstrînd pentru mine satisfacția că peste cîteva ore aveam să fiu recompensat. Odată scăpat din chingile școlii, mă puteam repezi în chilia mea, care devenise, fără știerea nimănui, paradisul meu, unde nu mai existau nici războiul, nici li-ceul și chiar nici Lisa.

Au fost niște ani la care nu mă pot gîndi decît cu un amestec de uimire și recunoștință, deși, în afară de două episoade, unul legat de o vacanță de Crăciun, altul de primul impuls erotic, nu m-am bucurat de drepturile adolescenței. Niciodată n-am mai fost capabil de o asemenea bucurie a lecturii. Amestecam cărți capitale cu altele doar la modă sau alese întîmplător. După *Menuetul*, am citit toate romanele lui G. M. Vlădescu. După *Medeleni*, nu mi-a scăpat nimic din proza cu zarzări a lui Ionel Teodoreanu. Am luat, probabil, din Boccaccio doar partea deocheată, din *Anna Karenina* voi fi reținut mai ales adulterul, din *Oedip* îndeosebi incestul, însă fervoarea mea era pură. Nu cunoșteam, dar nici nu mă preocupa diferența dintre *Rosu și Negru* și romanele lui Pierre Loti. Puteam să trec fără probleme de la Gogol la Erich Maria Remarque, foarte în vogă pe atunci. Am suferit cu David Copperfield și cu tînrul Werther, dar am plîns și citînd *Clubul bufnițelor*, pentru a trece după aceea la erezia lui Akhenaton din Egiptul Vechi. Căci marea sansă a acelei aventuri, ca să arate

cum a arătat, a fost tupeul de a socoti accesibil orice, chiar și studii pretentioase despre șapte înțelepți ai Greciei antice. Altminteri, cum puteam să-l amestec pe Montaigne cu Bacalbașa? Noapte de noapte, cărțile au jucat pentru mine un rol de Șeherezadă. În micul meu ghetou sufletesc se petreceau lucruri extraordinare. Am citit și numeroase cărți proaste, ba chiar am fost entuziasmat de unele. M-am pomenit în fața unor cărți foarte importante fără să fiu avizat asupra valorii lor și am renunțat la somn inclusiv pentru aventurile submarinului Dox.

În schimb, din întîmplările reale, petrecute în acei ani, nu-mi aduc aminte aproape nimic. Locul lor e ocupat de pete albe în memoria mea. Nici măcar războiul n-a lăsat prea multe urme.

N-am lipsit din București, între 1941 și 1944, decît în vacanțele de Crăciun, de Paști și vara. Cu toate acestea, nu-mi amintesc de nopți sfîșiate de urletele sirenelor sau de oameni fugind, îngroziiți, pe stradă. În mod straniu, războiul a însemnat pentru mine o perioadă fericită. De altfel, tot ce știu despre al doilea război mondial cunosc din filme și din cărți. La vremea respectivă, n-am citit nici un ziar, n-am ascultat nici un comunicat la radio, n-am văzut nici un jurnal de actualități. Războiul era tot atît de departe de grijile mele ca războiul peloponesiac. Spre rusinea mea, nu-mi păsa ce se întîmpla cu Europa. Sufeream pentru moartea Annei Karenina sau pentru melodrame de duzină, nu pentru morții din comunicate. Revăd trenurile înghetate, cu tancuri și soldați, îndreptîndu-se spre front, din zilele cînd plecam în vacanță sau veneam din Lisa, dar despre ce se petrecea în București, atunci, pot povesti un singur lucru: am fost martor cînd niște polițiști îmbrăcați în civil, postați pe bulevard în dreptul Cercului Militar, tăiau cu foarfecele cravatele prea bălțate ale "malagambistilor", acuzați că nu se îmbrăcau decent într-o țară aflată în război.

Adaptarea curriculumului în domeniul biblioteconomiei și al științei informării la obiectivele Procesului de la Bologna

*Dr. conf. univ. Nelly ȚURCANU,
prodecana Facultatea Jurnalism
și Științe ale Comunicării*

Tendința spre integrare și rezolvarea problemelor globale în comun devin astăzi dimensiuni principale ale dezvoltării țărilor europene. Crearea unui spațiu al conviețuirii europene este determinat de premise obiective ale progresului civilizației umane. Influențată de specificul etapei concret istorice, comunitatea europeană a identificat factorii prioritari/determinanți ai integrării, printre care se numără și integrarea prin educație. În acest context, formarea spațiului unic vital european are la bază spațiul unic educațional european, care își propune formarea cetățeanului Europei, capabil de o integrare socio-profesională de succes, în cea mai competitivă economie din lume, cu cele mai multe și mai bune locuri de muncă. O astfel de strategie a dezvoltării va determina caracterul prioritari al Europei în contextul dezvoltării mondiale.

Anume acest obiectiv major a fost pus la baza **Procesului de la Bologna**, ce presupune activități și eforturi din partea întregii comunități universitare.

Procesul de la Bologna vede o Europă a cunoștințelor ca un factor important pentru dezvoltare, nu doar pentru a face față noilor provocări și sfidări în știință și tehnologie, dar și pentru dezvoltarea și suportul societăților stabile și democratice. Deși este o responsabilitate a miniștrilor Educației, **Declarația de la Bologna** a fost formulată în strânsă legătură cu reprezentanții universităților, făcând din universități parteneri ai Procesului de la Bologna, care prevede o cooperare între statele ce își decid proprii-

le politici educaționale. Procesul de la Bologna este un proces de compatibilizare a sistemelor de învățământ superior din țările europene.

La baza Declarației de la Bologna stă tendința de internaționalizare, care cheamă la construirea Spațiului European ca parte integrantă a instruirii universitare, protejind diversitatea experiențelor formative naționale. Astfel, Procesul de la Bologna se bazează pe ideea de internaționalizare a învățământului superior, păstrind anumite tradiții naționale.

Conceptul de internaționalizare prevede că toate Școlile de Biblioteconomie și Știința Informării împărtășesc aceleași principii teoretice, care sunt suficient de importante pentru a-și da consimțământul la organizarea în comun a activității didactice.

UNESCO a stat la începuturile internaționalizării studiilor în domeniul biblioteconomiei și științei informării, lansind ideea de creare a unui curriculum de bază pentru specialitate (UNESCO, 1984). Linile directorii pentru dezvoltarea curriculară pentru bibliotecari, documentaliști și arhiviști¹, prevăd studierea tehnologiilor informaționale noi ca o instruire de bază în cadrul unei programe comune. Apoi au urmat câteva proiecte și studii ale Comisiei Europene, IFLA și FID, care se axau pe includerea tehnologiilor informaționale în curriculumul de specialitate, pe instruirea continuă și pe competențele specialiștilor în informare². În 1985 UNESCO a încercat să facă o inventariere a școlilor de biblioteconomie, pregătind *Ghidul internațional pentru*

*biblioteconomie și știința informării*³. În acest ghid sunt descrise arhitecturile formative și nivelele existente de formare academică în domeniul biblioteconomiei și științei informării. În 1997, Consiliul European pentru informare și documentare a dezvoltat tema competențelor în cadrul proiectului *Dezvoltarea eurocompetențelor pentru informare și documentare*⁴. Un alt proiect propus de IFLA – *Linii directorii pentru echivalarea reciprocă a calificărilor profesionale a fost publicat în IFLA Journal*. În 2005, EUCLID – Asociația Europeană pentru instruire și cercetare în biblioteconomie și știința informării a confirmat alinierea la Procesul de la Bologna și formarea Spațiului European al învățământului superior în domeniul biblioteconomiei și științei informării. Aceasta și-a găsit reflectare în organizarea la Copenhaga, în august 2005, a unei conferințe internaționale privind dezvoltarea curriculară în domeniul biblioteconomiei și științei informării⁵.

Pentru învățământul biblioteconomic universitar Procesul de la Bologna reprezintă un stimul puternic de consolidare a angajamentelor internaționale privind **obiective comune**: *recunoașterea diplomelor de studii universitare; calitatea învățământului universitar; instruirea continuă, mobilitate academică și cooperarea interuniversitară la nivel național și internațional etc.*

La ultima consfătuire a miniștrilor Educației, care s-a desfășurat la Bergen (2005), au fost formulate următoarele **priorități**: *structurarea învățământului superior pe cicluri; cooperarea în domeniul asigurării calității; recunoașterea reciprocă a diplomelor și a perioadelor de studii.*

La nivel național, au fost întreprinse acțiuni în vederea realizării priorităților sus-numite:

- modificările la Legea învățământului privind restructurarea învățământului superior pe cicluri: studii superioare de licență (ciclul I), studii de masterat (ciclul II) și implementarea Sistemului European de credite transferabile de studii (ECTS);

- aprobarea Nomenclatorului domeniilor de formare profesională în instituțiile de învățământ superior, elaborat în conformitate cu clasificatorul-tip al Nomenclatorului UNESCO ISCED – 97;

- Hotărârea Guvernului Republicii Moldova privind aprobarea Programului de modernizare a sistemului educațional;

- Programul de acțiuni pentru implementarea obiectivelor Procesului de la Bologna; au fost aprobate mai multe acte normative ale Ministerului Educației, Tineretului și Sportului privind Procesul didactic în instituțiile de învățământ superior; Ordinul Ministerului Educației, Tineretului și Sportului privind Suplimentul la Diplomă, model unic european – Diploma Supliment;

- Planul – cadru pentru ciclul I (studii superioare de licență); pregătirea unui nou cadru legislativ – elaborarea proiectului de legi ale sistemului educațional;

- a început crearea cadrului normativ al sistemului de asigurare a calității; s-a elaborat, într-o primă variantă, legea calității învățământului.

Acești pași demonstrează subscrierea Republicii Moldova - nu doar *de iure*, care s-a produs pe 19 mai 2005 la Bergen, dar și *de facto* - la idealurile Spațiului European al învățământului superior, precum și realizarea obiectivelor Procesului de la Bologna, care vor favoriza modernizarea și dimensionarea învățământului universitar autohton în coordonatele formative universitare europene și îi vor conferi competitivitatea adecvată pe piața universitară europeană.

În domeniul biblioteconomiei și științei informării, aderarea la Spațiul European de învățământ superior presupune, în primul rând, elaborarea unui curriculum de formare profesională bazat pe competențele profesionale ale viitorilor specialiști în domeniul biblioteconomiei, asistenței informaționale și arhivisticii și racordarea la standardele europene de formare academică în domeniu.

Curriculumul universitar la domeniul de formare profesională 344 "Biblioteconomie, asistență informațio-

nală și arhivistică" (conform Nomenclatorului domeniilor de formare profesională în instituțiile de învățământ superior) trebuie să fie în permanentă concordanță cu piața forței de muncă. Viitorii specialiști trebuie să dobândească noi competențe complementare sau suplimentare, trebuie să-și pună în evidență aptitudinile, să și le dezvolte. Astfel, curriculumul la specialitate trebuie să fie direcționat spre profesie și o intrare imediată pe piața de muncă, dar în același timp trebuie să pregătească studenții pentru studii ulterioare și o intrare mai târzie pe piața muncii.

În calitate de bază metodologică pentru determinarea competențelor specialiștilor în biblioteconomie, asistentă informațională și arhivistică au servit nu doar documentele elaborate de IFLA, UNESCO, EUCLID și Consiliul European pentru Informare și Documentare, dar, în primul rând, documentul cunoscut ca *Dublin Descriptors*⁶, care stabilește competențele profesionale pentru cele trei nivele de instruire – licență, masterat și doctorat (2003). Acest document prevede pentru fiecare ciclu cite trei nivele de competențe: *competențe specifice pentru domeniu* (cunoștințe, aplicarea cunoștințelor, gândire); *competențe speciale* (cunoștințe, aplicarea cunoștințelor); *competențe transversale* (de comunicare, abilități de învățare).

La ciclul I, de licență, studentul trebuie să demonstreze cunoștințe și înțelegerea domeniului de studiu; să poată aplica cunoștințele în practică, să demonstreze capacitatea de rezolvare a problemelor din cadrul domeniului de studiu; să adune și să interpreteze relevant datele din cadrul domeniului de studiu; să comunice despre ideile, problemele și soluțiile propuse atât specialiștilor, cât și nespecialiștilor; să-și dezvolte abilitățile de studiere necesare pentru continuarea în mod autonom a studiilor la un nivel mai înalt.

Pentru ciclul II, de masterat, sunt prevăzute următoarele competențe: bazându-se pe cunoștințele și abilitățile din ciclul I, studenții ar trebui

să le extindă, fiind capabili să dezvolte sau să aplice ideile originale, în special pentru cercetare; să aplice cunoștințele și abilitățile nu numai în domeniul de formare profesională, dar și într-un alt domeniu înrudit sau într-un context multidisciplinar, legat de domeniul de studiu; să posede abilități de integrare a cunoștințelor; să comunice explicit și fără ambiguitate concluziile sale atât specialiștilor, cât și nespecialiștilor; să posede abilitățile necesare pentru continuarea în mod autonom a studiilor la un nivel mai înalt.

Modificările la Legea Învățământului, realizate în mai 2005, privind competențele profesionale pentru ciclul I și ciclul II sunt destul de ambigui. În această ordine de idei, pentru noua Lege a învățământului superior, la reprofilarea competențelor ar trebui să se țină cont de prevederile *Dublin Descriptors*.

Formarea competențelor generale, ce corespund domeniului general de studiu – științe ale comunicării, și a competențelor speciale, care corespund domeniului de formare profesională – biblioteconomie, asistentă informațională și arhivistică – cere o abordare complexă și se realizează pe parcursul întregului proces de studiu. Pentru realizarea acestor obiective la Facultatea Jurnalism și Științe ale Comunicării a fost aleasă structurarea modulară a conținutului de formare profesională. Astfel, în cadrul fiecărui semestru studenții studiază șase – șapte module, constituite din câteva discipline. Unele module îmbină disciplinele care abordează aceeași problemă epistemologică sau fac parte din același subdomeniu al științei și studiul lor consecutiv respectă logica internă a științei. În alte module accentul se pune pe complementaritatea conținutului. Cu toate că pot fi diverse principiile de formare a unui modul, datorită faptului că modulul conține discipline înrudite, conținuturile acestora realizează aceleași obiective generale, contribuie la formarea acelorași competențe⁷.

În anul universitar 2005 - 2006 la

specialitatea biblioteconomie, asistență informațională și arhivistică a început realizarea instruirii în două cicluri: ciclul I – licență de 3 ani; ciclul II – masterat de 2 ani. Planul de învățământ pentru ciclul I de licență, elaborat de un grup de lucru, este direcționat spre formarea competențelor generale și profesionale ale viitorilor specialiști în Biblioteconomie, asistență informațională și arhivistică, Licențiați în Științele Comunicării.

La ciclul I Programul are scopul să formeze temelia pentru admiterea în profesie, furnizând un învățământ de nivel înalt, dar și prin încurajarea dezvoltării maxime în aria biblioteconomiei, asistenței informaționale și arhivisticii. Programul este structurat cu multe aspecte obligatorii. Învățământul studenților este dirijat, deși studenții sunt încurajați să-și dezvolte independența în timpul cursului din primul ciclu.

Planul de învățământ include discipline de diferit *grad de obligativitate*, dar în același timp permite studenților să-și formeze propriul traseu de studiu prin *alegerea* anumitor discipline. După funcția disciplinelor (modulelor) în formarea specialistului planul de învățământ include *discipline (module) fundamentale*, care constituie 40 de credite (22%). Această componentă o reprezintă următoarele module și discipline: modulul *Introducere în științele comunicării* (Introducere în studiul comunicării, Tipologia comunicării publice, Structuri sociale de comunicare); *Sociologia comunicării* (Sociologia generală și sociologia comunicării, Sociolingvistica, Teoria și sociologia lecturii); *Legislația și deontologia comunicării* (Drept constituțional, civil, penal, procesual penal, Cadrul legislativ al biblioteconomiei și științei informării, Deontologia profesională); *Limbaajul comunicării* (Stilistica, Redactarea); *Managementul și marketingul comunicării* (Managementul comunicării, Marketingul comunicării, Managementul și marketingul de bibliotecă) etc. Aceste discipline au drept scop acumula-

rea de către studenți a cunoștințelor de bază și a informației necesare pentru asimilarea cunoștințelor în domeniul științelor comunicării și în domeniul biblioteconomiei, asistenței informaționale și arhivisticii. Ca rezultat al studierii disciplinelor fundamentale, studenții vor obține cunoștințe și abilități de bază, integrate în competențe care permit abordarea științifică a domeniului dat, precum și înțelegerea și crearea de cunoștințe noi.

Următoarele componente în planul de învățământ sunt cele *de formare a abilităților și competențelor generale*, care constituie 15 credite (8%) și *de orientare sociumanistică* – 20 credite (11%). Modulele și disciplinele din acest segment au drept scop cultivarea la viitorii specialiști în biblioteconomie, asistență informațională și arhivistică a deprinderilor de a învăța, cerceta, analiza, expune, comunica efectiv oral și în scris, inclusiv prin intermediul tehnologiilor informaționale, în domeniul de pregătire profesională și în contexte culturale diverse, precum și formarea unui orizont larg de cultură juridică, filozofică, politologică, sociologică, psihologică și economică, care i-ar permite viitorului specialist să-și asume responsabilitățile vieții într-o societate liberă și să se poată adapta operativ și eficient la modificările societății în tranziție. Modulele care formează competențe generale sunt *Limba străină pentru comunicare*, cu aplicare în domeniul de formare profesională și *Informatica*, programul căruia corespunde Programei analitice de obținere a Licenței Europene de conducere a calculatorului. Modulele de formare a competențelor și abilităților de orientare sociumanistică sunt, de exemplu, *Civilizația europeană* (Construcția europeană, Civilizația antică în maxime și expresii, Geografia politică și economică contemporană, Comunicarea interculturală, Literatura Europei de Vest sec. 20-21); *Filozofia, antropologia și semiotica comunicării*.

Disciplinele și modulele fundamentale, de formare a abilităților și competențelor generale și sociumanisti-

ce constituie structura formativă de bază **obligatorie** în pregătirea viitorului specialist, comună mai multor domenii de formare profesională (jurnalism, științele comunicării, activitate editorială, biblioteconomie, asistență informațională și arhivistică) în cadrul domeniului general de studiu – științele comunicării.

Partea cea mai mare în planul de învățământ îl ocupă componenta **de orientare spre specializare (specialitate)**, care constituie 78 de credite (44%). Dar, în același timp, în segmentul de orientare profesională pot fi incluse și disciplinele (modulele) de orientare fundamentală, generală și sociumanistică. Segmentul de orientare spre specializare (specialitate) realizează obiective formative, asigură asimilarea de cunoștințe la nivel științific și creator contemporan, orientate spre formarea identității profesionale a studentului și se oferă în regim obligatoriu și opțional. Din cadrul modulelor obligatorii fac parte: *Introducere în biblioteconomie și știința informării, Prelucrarea informației; Dezvoltarea colecțiilor, Teoria și organizarea bibliografiei, Tehnologiile informaționale în structuri infodocumentare, Sisteme automatizate de informare, Arhivistica* etc. Modulele de orientare spre specialitate opționale sunt dependente de alegerea pe care vor face-o studenții, optînd pentru un alt domeniu de formare în ciclul II.

Componenta **de orientare către alt domeniu de formare în ciclul II**, masterat, care prevede acumularea a 20 de credite (11%) o constituie disciplinele (modulele) - precondiții obligatorii pe care studentul le va solicita în cazul cînd optează pentru un alt domeniu de formare profesională la masterat. Studenții de la Facultatea Jurnalism și Științe ale Comunicării de la toate specialitățile vor putea alege între științe politice, economice, științe sociale și culturologie. În opinia noastră, rezervarea a 20 de credite (600 de ore) pentru un alt domeniu de formare în ciclul II nu este justificată. Credem că această alegere studenții trebuie s-o facă su-

plimentar la cele 180 de credite (obligatorii) pentru obținerea studiilor universitare de licență.

În funcție de alegerea studentului disciplinele opționale de orientare spre specialitate vor fi: *Clasificarea și indexarea pe domenii: politic, economic, social, cultural; Servicii informaționale pe domenii: politic, economic, social, cultural; Resurse informaționale în domeniul politic, economic, social, cultural; Utilizatorii de informații în domeniile: politic, economic, social, cultural* etc.

Caracterul activ al procesului de predare-învățare prevede stagii practice care se vor realiza la sfîrșitul fiecărui an de studii, în volum de 16 săptămîni – 16 credite (8%). În același timp, conceptul actual al studiilor se bazează pe o implicare mult mai activă a studentului în calitate de participant în procesului de predare-învățare. S-a majorat considerabil volumul de timp pentru munca individuală a studenților (volumul de timp rezervat muncii individuale este în aceeași proporție ca și volumul de timp rezervat pentru lucrul în auditoriu). De exemplu, pentru modulul *Prelucrarea informației* sunt prevăzute 90 de ore – prelegeri, lucrări practice și de laborator, pentru munca individuală la acest modul se rezervează de asemenea 90 de ore.

La Facultatea noastră, ca și în toată Universitatea, a fost modificat sistemul de evaluare a cunoștințelor studenților. Deja de cîțiva ani toate examenele la USM se desfășoară în formă scrisă, în formă de test. Subiectele din testul de examinare evaluează cunoștințele, abilitățile practice și cele creative ale studenților. Pentru studenții din anul I de licență planul de învățământ prevede o evaluare în aceeași formulă, doar că examenul a rămas unica modalitate de evaluare a studentului în timpul sesiunii. Concomitent, s-a lărgit considerabil varietația formelor și metodelor de evaluare intermediară: lucrări de control, referate, testări intermediare, proiecte, teza de an, care stimulează formarea atît a competențelor profesionale, cit și a celor generale.

Programul la ciclul II masterat urmează să fie elaborat. Acest program, în opinia noastră, trebuie să încurajeze studenții să-și aprofundeze cunoștințele și abilitățile profesionale, cu o orientare spre o specializare (biblioteconomie, arhivistică; management informațional, organizarea cunoștințelor etc.). În același timp ar fi posibilă și o specializare dublă pentru obținerea diplomelor de master la două specialități: Master în Biblioteconomie și Drept; Master în Biblioteconomie și Studii Europene etc. Programul la ciclul doi va oferi studii flexibile și deseori studii formate individual, după traseul individual al studentului. Instruirea studenților trebuie să fie în mare parte independentă, profesorul furnizând

călăuzirea necesară, care corespunde direcției individuale în care se va specializa studentul.

Deci, drumul pe care trebuie să-l parcurgem spre Spațiul European al învățămîntului superior este lung și cere mobilizarea eforturilor comune ale cadrelor didactice, practicienilor și ale întregii comunități profesionale. Credem că Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova, Consiliul Biblioteconomic Național și toată comunitatea biblioteconomică trebuie să se implice activ în evaluarea, expertiza planurilor de studii. Sugestiile profesioniștilor ne vor permite să pregătim specialiști de înaltă calificare profesională, care vor veni cu idei moderne, progresive, de dezvoltare a sectorului infodocumentar.

Referințe bibliografice:

1. Guidelines in curriculum development in information technology for librarians, documentalists, archivists. – Paris: UNESCO, 1989. – 128 p.
2. Dalton, P. An investigation of LIS qualifications throughout the world: The 66th IFLA Council and General Conference / P.Dalton, K.Levinson – Jerusalem, 1999 // <http://www.ifla.org/IV/ifla66/papers/061-161e.htm>
3. Tammaro, Anna Maria. Verso l'internazionalizzazione delle scuole di biblioteconomia e scienza dell'informazione // <http://digital.casalini.it/ editori/default.asp?isbn=8885297560&tipologia=A>
4. Euroreferențial I&D: Referențialul competențelor profesioniștilor europeni în informare și documentare / Ediție editată și tradusă în limba română de Doina Banciu și Cheorghie Bulută; The European Council of Information Associations. – București: InfoDocRom, 2000. – 41 p.
5. LIS Education in Europe: Joint Curriculum Development and Bologna Perspectives: The Conference in Copenhagen, 11-12. August // <http://www.db.dk/LIS-EU/index.asp>
6. Towards shared descriptors for Bachelors and Masters: A report from a Joint Quality Initiative informal group (contributors to the document are provided in the Annex), 18 October 2004 // <http://www.uji.es/bin/organs/vices/vqeh/ddublin.pdf>.
7. Muraru, Elena. Politici educaționale noi în învățămîntul universitar din perspectiva Procesului de la Bologna // Universitatea. – 2005. – Nr.3 (59) // <http://www.usm.md/ziar/>

Bibliotecarii din Chișinău s-au întrunit la Conferința lor anuală

Ținem să începem relatarea despre cea de a III-a ediție a Conferinței anuale a Bibliotecii Municipale "B. P. Hasdeu" printr-o impresie privind această importantă manifestare colegial-profesională. Vom cita niște frumoase cuvinte, de către o participantă, spuse de la tribuna conferinței: "Este îmbucurător faptul că se organizează anual Conferința bibliotecarilor din rețeaua filialelor BM "B. P. Hasdeu", care reprezintă o sinteză a activităților desfășurate în bibliotecă, un schimb de experiențe și de idei, deoarece noi toți organizăm programe culturale, oferim servicii, dar, bineînțeles, că fiecare bibliotecă vine cu o notă specifică, aparte, care ne poate inspira și motiva să lucrăm mai eficient. Și, nu în ultimul rând, vreau să menționez că această conferință ne oferă posibilitatea să analizăm în ansamblu activitatea noastră, să ne autoevaluăm și să ne perfecționăm, pentru că noi, cei tineri, avem foarte multe de învățat de la colegii cu o experiență mai bogată în domeniu".

Nu avem nici un motiv să punem la îndoială sinceritatea acestei impresii.

Mai mult chiar: din cite am putut deduce, dacă nu toți, apoi majoritatea participantilor au rămas satisfăcuți de lucrările Conferinței anuale, de felul

cum a fost organizată, de comunicările prezentate, de bilanțul făcut și de proiectele trasate.

Genericul ediției a III-a, din 2005, a Conferinței anuale a BM a fost "**Biblioteca Municipală "B. P. Hasdeu" – suport informațional pentru comunitatea chișinăuiană: servicii, programe**". Manifestarea s-a desfășurat, cronologic vorbind, în trei etape: două zile/ședințe de lucru, și una de bilanț, de totalizare.

În incinta Bibliotecii "Ovidius", pe 24 octombrie a.c., s-au întrunit lucrătorii bibliotecilor pentru copii și ai filialelor cu secții specializate pentru micii cititori. Tema întrunirii a fost *Lectura copiilor – izvor de cunoaștere a lumii*. Moderatoarea Elena Butucel, directoarea bibliotecii-gazdă, a oferit cuvântul la aproape 20 de colegi de breaslă, care au prezentat comunicări pe cele mai diferite subiecte privind educația moral-spirituală a copiilor prin carte și lectură, instruirea și cunoașterea, familiarizarea cu frumosul prin intermediul poveștilor, organizarea taberelor și a lecturilor de vară, descoperirea și dezvoltarea tinerelor talente în cadrul manifestărilor culturale-educative de la bibliotecă etc. Anul 2005, fiind declarat de UNESCO *Anul Andersen*, în memoria celebrului autor danez de basme, la conferință a fost firesc să se facă multe referințe la popularizarea și receptarea la noi a poveștilor plătuite de imaginația și talentul acestui scriitor de seamă. Subiecte legate direct

de "Anderseniana-2005" au prezentat Tamara Malanetchi de la Biblioteca "Alba Iulia", Natalia Dabija de la Biblioteca *Traian*, Liliana Juc de la Biblio-

teca "Maramureș", Aurelia Buga de la Biblioteca *Alecu Russo*, Ecaterina Tulgară de la Biblioteca pentru copii Vadul lui Vodă ș.a.

Pe 25 octombrie, la Biblioteca "O. Ghibu", s-a desfășurat etapa a doua, "pentru adulți", a Conferinței anuale a lucrătorilor BM. Tema acestei conferințe a fost formulată în corespundere cu unul dintre obiectivele principale ale activității bibliotecare în anul 2005: *Imperativele comunității în agenda priorităților bibliotecii publice*. Programul, moderat de Elena Vulpe, directoarea BP "O. Ghibu", a oferit posibilitatea ca să-și expună opiniile, impresiile, momente din experiența proprie etc. la reprezentanți a circa 20 de biblioteci din municipiu și din unele localități suburbane. Din comunicări s-a putut vedea – prin prisma cărții, a lecturii, a culturalizării – Chișinăul fie pe sectoare (Centru, Botanica, Ciocana, Buiucaeni, Rîșcani), fie pe comunități etno-culturale (au fost prezente biblioteca evreiască, cea rusă, ucraineană și cea găgăuză), fie pe segmente ale vieții sociale, economice, spirituale. În luările de cuvânt s-au abordat aspecte ale democratizării societății (Biblioteca "Târgoviște", Biblioteca "Al. Donici") și ale culturii informaționale (Biblioteca Publică de Drept); s-a vorbit despre rolul bibliotecii ca partener comunitar în dezvoltarea/promovarea programelor culturale (Biblioteca "O. Ghibu"), despre istoria orașului (Biblioteca "V. Alexandri"), interacțiunea dintre cultură și credință (Biblioteca "M. Lomonosov"), despre natură și ecologie (Biblioteca "Alba Iulia"). Firește, a fost prezentat Chișinăul și ca un important centru al performanțelor literar-artistice (Sediul Central al BM, Centrul Academic Internațional Eminescu, Biblioteca *Arte*) și ca un loc deosebit de prielnic pentru lectură, cunoaștere și informare (Biblioteca "Ștefan cel Mare și Sfânt", Biblioteca "Maramureș", Biblioteca *Cricova* ș.a.)

La fiecare întrunire participanții au fost antrenati în dezbateri, au făcut schimb de experiență, au luat cunoștință de referințe concludive, apreciind, prin completarea unui chestionar de evaluare, ca benefică organizarea unor asemenea foruri de comunicare

pentru bibliotecari și propunind teme pentru conferințele ulterioare. De asemenea, tot de către ei, dar și de juriu au fost evaluate și expozițiile de materiale promoționale amenajate special cu acest prilej; mesajul lor, originalitatea și atractivitatea.

Regretabil a fost însă faptul că puțini bibliotecari au aplicat forme moderne de prezentare pe slide-uri – *Power Point*, majoritatea utilizându-le pe cele clasice – expunere sau comunicări scrise și citite.

Un original bilanț al Conferinței s-a făcut pe 2 noiembrie, la Sediul Central al BM "B. P. Hasdeu". Un juriu competent, a selectat cele mai interesante, mai consistente comunicări, autorii lor fiind invitați de moderator – dna dr. Lidia Kulkovski, director general al BM, să insiste asupra tezelor de bază din referatele prezentate în cadrul secțiilor (pe care le-am numit, convențional, *pentru copii și pentru adulți*). Iată numele celor care pot fi considerați "cei mai tari" la editia a III-a, din anul curent, a Conferinței anuale a BM "Biblioteca Municipală "B. P. Hasdeu" - suport informațional pentru comunitatea chișinăuiană: *servicii, programe*": Tamara Malanetchi ("Alba Iulia"), Natalia Dabija (*Traian*), Irina Tutun ("O. Ghibu"), Mariana Harjevschi (BPD), Parascovia Onciu ("Transilvania"), Zinaida Bădărău (*Arte*), Elena Dabija (CAIE), Liliana Juc ("Maramureș").

Cei trei finaliști, însă, au fost desemnați în exclusivitate de către reprezentanții tuturor filialelor prezente la conferința generală - Mariana Harjevschi; Elena Dabija; Liliana Juc, care ca stimulare, vor reprezenta Biblioteca Municipală la Conferința Internațională din Crimeea-2006.

Celorlalți participanți li s-au oferit diplome și cadouri împreună cu *sincere felicitări și tradiționalul: La mai mult și la mai mare!*

În paginile ce urmează ale revistei noastre inserăm crîmpele din unele comunicări prezentate în cadrul ședințelor Conferinței anuale-2005 a Bibliotecii Municipale "B. P. Hasdeu".

Geneveva SCOBIOALĂ,
Vlad POHILĂ

Celebru prin basmele sale, H. Cr. Andersen

Biblioteca noastră a desfășurat o activitate vastă și fructuoasă în Anul consacrat marelui povestăș danez, acoperind, pe parcursul anului, cu lecturi-povești, basme de Andersen trei grupuri-tintă.

În primul rând, este vorba de elevii școlilor speciale nr. 5, 7, internatul nr. 10, Liceul pentru slabvăzători, care sunt incluși în programul *Biblioteca vine la tine cu prietenii*. Alt grup-tintă ar fi elevii din sectorul Buiucani ce-și fac studiile la școala primară nr. 16 și copiii de la grădinițele nr. 185 și nr. 183. Cu al treilea grup-tintă s-a lucrat în perioada vacanței de vară și include elevii înscriși în Tabăra de la școala primară nr. 16 (150 persoane) și copiii din Tabăra Bibliotecii "Alba Iulia".

Vârsta beneficiarilor, ce au luat parte la manifestările consacrate marelui întemeietor al basmului literar, a fost între 4 și 12 - 13 ani, iar numărul total de participanți trece puțin peste 1200. Ne-am străduit să atragem cât mai mulți copii, pentru a nu-i priva de bucuria descoperirii sau a reînținerii cu poveștile lui Andersen, cât și cu atmosfera dinamică, plină de creativitate ce însoțea aceste activități.

Pentru noi totuși a contat mult faptul că, de fiecare dată, micuții cunoșteau povești, istorioare, situații noi, discutau, gindeau, făceau presupuneri, deductii, concluzii în cadrul dezbaterilor de la finalul

"Orei poveștilor". Lectura poveștilor lui Andersen s-a organizat prin diverse metode: copiilor li s-au propus lecturi scurte, lecturi cu voce tare, pe roluri, lecturi individuale, povestiri orale, care mai apoi au devenit improvizații teatralizate. Cu mult entuziasm și creativitate au însufletit păpușile "actorii" teatrului "Spiriduș". În baza poveștilor lui Andersen, anul acesta, mulți copii-cititori s-au manifestat ca actori, regizori, scenografi și chiar directori de teatru.

În cadrul programului "Ora poveștilor" am organizat și un bal mascat "Eroii poveștilor lui Andersen" cu copiii din Tabăra de vară 2005, aceasta fiind activitatea de încheiere a programului care viza poveștile lui H. Cr. Andersen. Copiii au prezentat cu multă ingeniozitate și inspirație chipuri și scenete preferate. Au dat dovadă, totodată, de multe cunoștințe din viață și creația marelui povestitor, grație concursurilor, victorinelor literare, rebusurilor, jocurilor propuse.

Suntem siguri că micuții și elevii care au fost familiarizați în cadrul "Orei poveștilor" cu basmele lui Andersen vor rămâne în universul lor, cunoscând și memorând, în timp și spațiu, personalitatea "regelui basmului", "Domnul Europa". Cu atât mai mult cu cât un băiat din tabăra bibliotecii a vizitat, vara aceasta, Danemarca, fiind mai aproape ca niciodată de baștina scriitorului, iar copiii din tabără îl numesc în glumă "Domnul Europa"...

Cunoaștem Chișinăul@CAIE

Pentru informarea, educarea și culturalizarea comunității chișinăuene a fost elaborat un plan al **activităților culturale** pe care îl realizăm. Acesta cuprinde:

- **masă rotundă:** *Chișinăul în viziunea tinerei generații*
- **lansări de carte:** *Chișinăul în imagini, văzut de italianul Amedeo Carrocci,*
- **întâlniri:** *Originea orasului Chișinău, povestită de Vasile Grosu*
- **concurs de desene:** *Copiii Chișinăului – talentele viitorului*
- **victorine:** *Recunoașteți Chișinăul în imagini – utilizând proiectorul, am arătat vederi din Chișinău grupurilor de copii între 7 - 12 ani, cei mai buni cunoscători ai orasului natal s-au ales cu premii (imprimate cu aceste vederi)*
- **programe:** *Personalități chișinăuene - promotori ai operei eminesciene, Aici e casa mea de zi și noapte, aici eu cred în viață și în zei (întâlniri cu personalități marcante: pictori, actori, scriitori)*
- **ore de lectură, poezii, muzică etc.:** *File de istorie chisinăuiană, Chișinău – oras al talentelor, Bibliotecile – sursă de cunoaștere a Chișinăului, Istoria imnului capitalei, Poezii dedică Chișinăului...*
- **cenacлу:** *Carte frumoasă, cinste cui te-a scris (cărțile capitalei)*
- **vernisaaje de pictură:** *Dragoste pentru oras*
- **reviste bibliografice:** *Chișinău – trecut, prezent și viitor, și străzile ne vorbesc, Chișinăul în presa cotidiană...*

Elena DABIJA,
director CAIE

Biblioteca – partener comunitar în dezvoltarea și diversificarea programelor culturale

Programul *Armonii și interferențe europene* și-a propus examinarea situației socio-culturale contemporane și a relațiilor care conditionează principiile cooperării culturale. Programul creează un climat precoce integrării europene, vizând problemele globalizării în cadrul culturii moderne, ale vocabularului conceptual al culturii, dimensiunea contemporană a cooperării, provocările în fața culturilor naționale și un tratament modern al moștenirii culturale și istorice.

Pentru a înțelege propria istorie și cultura națională, Programul și-a propus identificarea spațiului multinational al numeroaselor culturi, care s-au dezvoltat și au interacionat, avînd un teren comun de interpenetrare și influențe culturale. Astfel, în colaborare cu Alianța Franceză, au fost organizate următoarele manifestări: lansarea cărții *Moldova. Istoria tragică a unei regiuni europene*, autor - renumitul istoric francez Jean Nouzille, președinte al Comitetului European de Istorie și Strategii Balcanice; lansarea volumului *Dialoguri pariziene*, semnată de Lucreția Bîrlădeanu și care cuprinde o serie de interviuri cu cei mai de seamă reprezentanți ai exilului românesc de la Paris, dar și cu literați francezi antrenați direct în cultura românească.

De o importanță majoră au fost și expoziția de fotografie "Portret Witold Gombrowicz", organizată în colaborare cu Institutul Polonez și Ambasada Poloniei în Republica Moldova și expoziția "Între lacuri și munți: Provincia Varese, descoperind noi itinerare", organizată în colaborare cu Asociația de Promovare Socială Italia-Moldova și care a întrunit imagini fotografice ale celor mai pitorești locuri, vederi și informații turistice, precum și cărți, produse de artizanat. Agenda a inclus lansarea cărții *Aventurile tinărului Emi*, autor Francesco Tenti, și a unui concurs literar inedit destinat tinerilor din R. Moldova, care studiază limba italiană.

De asemenea au fost organizate seratele Ziua Îndrăgostiților Valentin și Valentina cu genericul "Un teritoriu fragil și inefabil: Dragostea" și "ASTRA – un deceniu de existență". Lansarea plachetei de versuri *Niciodată pe nume* de Silvia Caloiaru în regim electronic, pe site-ul www.poezie.ro, a dat viață unei relații virtuale și întâlniri ale creatorilor români din întreaga lume (București, Iași, Timisoara, Ploiesti, Paris, Milano, Toronto s. a.)

Irina TUTUN,
bibliotecar Biblioteca Publică "O. Ghibu"

Chișinău - răscruce de numeroase performanțe în artă

Biblioteca de Arte, situată în centrul Chișinăului (partea veche a orașului), reprezintă un focar de cultură și artă, la care se adăpostesc cititorii ei, oameni de artă, dar și cei care au îndrăgit artele.

Arta trebuie să fie precursată în perspectivă istorică, ceea ce explică misiunea, rolul și scopul concepțiilor artistice și culturale ale bibliotecii. "Arta din drag de artă" și "Biblioteca de dragul cititorilor" – îmbinate, creează o importantă strategie pentru îndeplinirea funcțiilor colective ale bibliotecii. Când ne planificăm o activitate (program cultural, proiecte, servicii etc.), indiferent de împrejurări și obstacole, se ține cont de dorință, în primul rând, a utilizatorilor.

Biblioteca întrevade propriile perspective, ambiții artistice și culturale, astfel, asigurând o bază care-i va permite să se orienteze în aspectele incerte din lumea culturală a municipiului Chișinău.

Anume aceste aspecte, subordonate temei "Chișinău – răscruce de numeroase performanțe în artă", ne interesează și în continuare vom încerca să dezvăluim cu ce a contribuit Biblioteca de Arte la realizarea temei anului 2005.

Ne-am propus drept **scop**: promovarea (valorificarea) patrimoniului chișinăuien, prin familiarizarea utilizatorilor cu personalitățile marcante care au activat și activează în Chișinău.

Definirea și explicitarea teoretică a serviciilor de informare și a programelor culturale a comunităților locale se caracterizează prin următoarele **obiective majore**: *intercomunicarea și integrarea în comunitățile locale* (în cazul nostru - Chișinăul și suburbiile); *atragera potențialilor utilizatori la bibliotecă* (oferirea serviciilor și programelor culturale); *satisfacerea necesităților de informare esențiale* (în cazul nostru - în domeniul artelor); *participarea în sfera artistico-publică, oferirea informațiilor și serviciilor cu aspecte tradiționale în cadrul bibliotecii*.

Biblioteca e în permanentă căutare a inovației. Astfel, biblioteca a lansat un nou proiect de colaborare cu Clubul *Art Show*, având genericul "Frumosul va salva lumea". Scopul acestui proiect este să ajute tinerele talente, în special, copiii din familii defavorizate, să fie înaintați și promovați din următoarele domenii: cinematografie, arte plastice, muzică, sculptură.

Rezultatele acestui proiect au fost benefice atât pentru utilizatorii bibliotecii, cât și pentru membrii grupului. Pentru utilizatorii noștri, pentru că au avut ocazia să se întâlnească cu tinere talente din Chișinău și să-și expună părerea asupra prestației acestora, iar pentru membrii invitați a fost o șansă de a-și valorifica talentul. Am dori să-i menționăm pe unii din membrii *Art show-ului*: Alexei Sirbu, Radu Sirbu de la *O-Zone*, Pavel Parfenie, Sanda Marta de la *Show ballet Phoenix* și mulți alții, care au venit la bibliotecă.

Zinaida BĂDĂRĂU,
sef filială Biblioteca Publică Arte

Povestea – drum spre cunoaștere și metodă de instruire

"Copiii din generația noastră au fost mai norocoși, spunea Nicolae Dabija, noi citeam cărți. Copiii de azi citesc subtitrele filmelor de la televizor. Televizorul a ucis cititorul din ei".

Ce facem pentru a nu avea o generație de copii care îmbătrinesc în fața televizorului sau a calculatorului, pierzându-se în masa subculturii? Cum salvăm tinăra generație de robia tehnologizării?

Azi, într-o lume a tehnicii avansate avem nevoie mai mult ca oricând de o poveste, care rămâne o sursă de cunoaștere pentru copii și o metodă de instruire accesibilă oricărui adult. Un rol cardinal în promovarea lecturii poveștilor îl are biblioteca.

În acest scop, BM "B. P. Hasdeu" a organizat Programul de vară "Ora poveștilor", pe care Biblioteca "Maramureș" l-a desfășurat cu mult interes.

"Ora poveștilor" este programul ce contribuie la familiarizarea copiilor cu operele literare și urmărește să-i motiveze la lectură. Acesta este și scopul în sine al acestui program.

Pentru "Ora poveștilor" am ales cartea lui Aurelian Silvestru *Templul bunătății*, deoarece este o lucrare cu un conținut instructiv-didactic și un caracter moralizator adecvat grupului-tintă (9 – 10 ani) cu care ne-am propus să lucrăm.

Obiectivele propuse: perceperea mesajului ideatic, analiza mesajului transmis de textul literar, determinarea chintesentei sau a ideii-poveste au fost realizate prin **metoda** citirii creative, ea fiind susținută de un șir de procedee: conversația, dezbateri pe marginea celor narate, situații-problemă etc. Nelipsit a fost și elementul ludic: jocul pe roluri, jocurile de cuvinte, jocurile cognitive-distractive. E cel mai ușor să transformi o activitate de joc într-un proces de învățare.

În cadrul orelor au fost folosite diferite **materiale** auxiliare: panoul, planșete, foto ale autorului, lădița cu povești, "cuvinte-cărămizi" etc. Mascota programului a fost personajul din poveste "Laur-Balaur", denumit astfel chiar de către copii. Participanții au avut sarcina să "îmblânzească" acest personaj printr-un joc de antonime însușite la orele de poveste. Buzunarele mascotei au colecționat istorioarele și sugestiile copiilor.

Spre deosebire de alte *Ore de poveste*, organizate la Biblioteca "Maramureș" acest program a permis urmărirea asimilării, de către grupul-tintă, a informației oferite. Copiii au însușit notele moralizatoare, au învățat noi cuvinte pe care le încadrau cu ușurință în noi contexte, s-au distrat.

Ultima oră cu genericul "Ce dragi ne sînt parabolele din *Templul bunătății*" a fost un bilanț al programului. La această oră de totalizare participanții au parcurs cele asimilate anterior prin intermediul unui concurs-loterie de întrebări, răspunsurile corecte fiind premiate cu cadouri-surpriză. De asemenea, copiii au făcut un desen colectiv pe care au încăput toate cunoștințele acumulate pe parcursul programului.

A fost elaborat un semn de carte la lucrarea *Templul bunătății*, care a fost înmănat tuturor participanților și pe care trebuiau să-l propună tuturor colegilor și prietenilor. Pentru ingeniozitatea, curajul, setea de cunoștințe, spiritul creativ participanții au fost premiați cu diplome.

Liliana JUC,
sef oficiu Biblioteca Publică "Maramureș"

VIATA FILIALELOR

Zilele Bibliotecii "Târgoviște"

Ludmila PLOPA,
director Biblioteca "Târgoviște"

Un eveniment ieșit din comun pentru Biblioteca Publică "Târgoviște" a avut loc în perioada 12 - 14 octombrie 2005, când s-a marcat cea de-a 10-a aniversare a fondării sale.

Decizia de a se organiza această bibliotecă s-a luat la 31 august 1995, în baza contractului de colaborare semnat de către dna Lidia Kulikovski, director general al Bibliotecii Municipale "B. P. Hasdeu", și directorul Bibliotecii Județene Dâmbovița "Ion Heliade Rădulescu", dl Victor Petrescu. Parcă a fost mai ieri... Dar iată că de atunci s-a scurs un deceniu!

La deschiderea festivităților prilejuite de aniversarea a 10-a de la întemeierea Bibliotecii "Târgoviște" au rostit mesaje de felicitare:

Iulian FILIP, șef Direcția Cultură a municipiului Chișinău;

Dumitru BARBU, viceprimar, Primăria municipiului Târgoviște;

Lidia KULIKOVSKI, director general al Bibliotecii Municipale "B. P. Hasdeu";

Viorica ARGHIR, director, Direcția Cultură a municipiului Târgoviște;

Mihai STAN, director, Editura *Bibliotheca* din Târgoviște;

Gheorghe CORNEANU, director, Centrul pentru conservarea și promovarea culturii tradiționale, județul Dâmbovița;

Agnes ERICH, director, Biblioteca Universității "Valahia", Târgoviște.

Atmosfera de lucru s-a instalat din prima zi a acestei sărbători, care a debutat cu un program interesant pentru copii, cu prezentări și lansări de carte. S-a bucurat de succes expoziția cu genericul "Copilarie - dulce feerie", unde au fost expuse jucării confecționate de către micuții prezenți la manifestare. Programul artistic pentru copii a mai inclus și un concurs de poezie, concursul *Cel mai ingenios cititor*, un

concurs de desene reprezentând eroi din povestile îndrăgite.

În cadrul microsimezionului organizat a doua zi, au participat cu comunicări mai mulți reprezentanți ai comunității culturale și bibliotecare din Chișinău, precum și oaspeții din Târgoviște. Concomitent, a avut loc lansarea volumelor: **Victor Petrescu**, *Scriitori și publicisti dâmbovițeni*; **Mihai Stan**, *Paradis*; **George Coandă**, *O cetate, o patrie*; **Corneliu Popescu**, *Bulevardul Castaniilor*.

Volumele au fost prezentate de autorii ce ne-au vizitat orașul și biblioteca, la sărbătoarea noastră. Mihai Stan, directorul Editurii *Bibliotheca* din Târgoviște a vorbit despre cărțile și periodicele apărute la această editură în anul 2005.

O schemă interesantă a elaborării și lansării unui proiect de informatizare a bibliotecii ne-a propus dl Gheorghe Corneanu, directorul Centrului pentru conservarea și promovarea culturii tradiționale Dâmbovița. Să sperăm că expunerea teoretică a acestui proiect, cu eforturi comune, va fi realizată în practică, și cit mai curând.

Ca o continuare a microsimezionului a fost prezentarea biobibliografiilor elaborate în anul 2005 de către Biblioteca Municipală "B. P. Hasdeu". Dna dr. conf. univ. Lidia Kulikovski a trecut în revistă următoarele biobibliografii: *Iurie Colesnic*; *Petru Cărare*; *Alexandru Gromov*; *Serafim Saka*; *Constantin Șiscan*; *Leo Butnaru*; *Ion Ciocanu*, toate tipărite în Editura *Museum*, diriguată de I. Colesnic.

Noutățile editoriale de la editura *Prut Internațional* au fost prezentate de vicepresedintele Asociației Istoricilor din Moldova dl Ion Negrei, redactorul revistei de istorie și cultură *Cugetul*. Volumele, din domeniul istoriei naționale,

au trezit un viu interes printre vizitatori și cititori:

Pagini din istoria Basarabiei. Sfatul Țării (1917 - 1918);

Ion Chirtoagă, *Tîrguri și cetăți din sud-estul Moldovei (secolul al XIV-lea - începutul secolului al XIX-lea);*

Octavian Țăcu, *Problema Basarabiei și relațiile sovieto-române în perioada interbelică (1919 - 1939);*

Vasile Popescu, *Culegere de sfaturi pentru un om de lume.*

Atelierul cu genericul "Învățămîntul biblioteconomic actual", organizat la finele sărbătorii noastre, a întrunit reprezentanți din Chișinău și din Târgoviște. Au fost abordate multe chestiuni pe această temă, de specialiști de vază în domeniu, participanți la acest atelier: dr. conf. univ. **Nelly Țurcanu**, prodecan, Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării, USM; dr. conf. univ. **Natalia Goian**, șef catedră Biblioteconomie, asistență informațională și arhivistică; dr. conf. univ. **Lidia Kullikovski**, director general al Bibliotecii Municipale "B. P. Hasdeu"; lector doctorand **Mariana Harjevschi**, director Biblioteca Publică de Drept; conferențiar universitar dr. **Victor Petrescu**; lector universitar dr. **Agnes Erich**. S-a concluzionat că atelierul a fost, de fapt, un schimb de informații și de experiență extrem de util.

Inaugurarea expoziției de pictură a **Adelei Vasilo** a fost unul din numeroasele momente plăcute ce au avut loc în cadrul acestei sărbători. Concomitent, autoarea a prezentat și cartea sa pe această temă: *Simetria este armonia vieții*.

Aniversarea unei biblioteci este o sărbătoare nu numai a bibliotecarilor, dar și a utilizatorilor, a tuturor celor ce ne-au bucurat cu prezența la acest eveniment important pentru noi - 10 ani de existență și activitate în serviciul culturii.

Patronii noștri spirituali - oaspeții din Târgoviște, au venit la festivitate cu o donație de 500 volume noi, apărute la Editura *Bibliotheca*, periodice, pliante, insigne cu imagini ale unor personalități istorice târgoviștene. Le mulțumim pentru această donație extrem de prețioasă, pentru bibliotecă, pentru

beneficiarii ei.

Colaboratorii bibliotecii, la aniversare, au elaborat o bibliografie tematică intitulată *Târgoviște - cetate a spiritualetății românești*; un număr special al buletinului *BiblioPolis*, materiale promoționale, care au fost înmînate în mape speciale oaspeților bibliotecii.

Manifestările desfășurate în legătură cu Zilele bibliotecii "Târgoviște" au beneficiat de o rezonanță în spațiul cultural, spiritual de la noi, dat fiind faptul că la sărbătoare au fost prezenți reprezentanți ai presei și ai televiziunii: reporterii de la ziarul *Făclia*, *Glasul Națiunii*, canalul *Euro TV*.

Exponenții culturii a două municipii - Chișinău și Târgoviște - personalități de seamă de pe ambele maluri ale Prutului și prieteni fideli ai cărții, au putut să facă schimbul necesar de informație și de valori, pentru binele comunității. Astfel s-a demonstrat o dată în plus că semnificația socială a unor atare acțiuni a fost, este și va fi binevenită mereu.

Analizînd în prezent activitatea bibliotecii, vom spune că avem o amplasare foarte bună - în centrul cartierului Buiucani, unde funcționează un număr impunător de instituții de învățămînt superior, licee, școli, grădinițe. Numărul utilizatorilor în anul 2005 a ajuns la cifra de 23 992. S-a reușit în această perioadă să se constituie o bogată colecție de documente, crescînd pe parcursul a 10 ani de la 5 000 pînă la 25 000 volume.

Biblioteca a devenit o instituție cu profil cultural, informativ și științific ce sprijină procesul de studii din cartier, fiind solicitată îndeosebi de studenți și liceeni. Și-a format o imagine pozitivă și aduce o mare contribuție la popularizarea literaturii și culturii române și universale, punînd la dispoziția publicului o bogată colecție de cărți și periodice, pentru toate categoriile de cititori.

Pentru promovarea și popularizarea colecției de documente a bibliotecii se organizează activități culturale specifice muncii cu cartea: expoziții, prezentări și lansări de carte, discuții tematice etc. Se organizează și activități științifice: conferințe, mese-rotunde, simpozioane, colocvii. Activitățile cognitive se

organizează prin intermediul concursului anual "La izvoarele înțelepciunii". La bibliotecă activează clubul ecologic "Terra, planeta noastră", se fac interesante serate literar-artistice. În colaborare cu liceele și grădinițele din cartier pentru copii se organizează "Ora po-

veștilor". Lansări și prezentări de carte, întâlniri cu scriitorii au loc în cadrul cenaclului "La Târgoviște", unde sunt prezenți mai ales studenți și liceeni.

Zece ani Biblioteca Publică "Târgoviște" funcționează ca un centru cultural, informativ și educativ pentru utilizatorii cartierului Buiucani, oferind beneficiarilor, fără restricții,

acces liber la informare, studii, documentare, promovind valorile spirituale naționale și universale. În viitor, colaboratorii Bibliotecii "Târgoviște" vor depune eforturi sporite pentru a onora această misiune nobilă și utilă comunității.

O nouă etapă în activitatea Bibliotecii Publice "Ovidius"

*Elena BUTUCEL,
director Biblioteca Publică "Ovidius"*

Progresul în informatizare, evoluția rapidă a tehnologiilor informaționale, obligă biblioteca să dispună de resurse informaționale și de comunicare adecvată, pentru a putea oferi servicii de bună calitate utilizatorilor săi. Aceasta a devenit o realitate la Biblioteca Publică "Ovidius", unde a fost realizat proiectul **Biblioteca@Utilizatorul**, susținut de Fundația SOROS – Moldova și de Direcția Cultură a municipiului Chișinău, în perioada 1 septembrie 2004 – 1 septembrie 2005.

Proiectul a avut ca scop crearea posibilităților pentru a oferi servicii bazate pe noile tehnologii informaționale, de a iniția și stimula tineretul în utilizarea mijloacelor electronice.

Astăzi, utilizatorii bibliotecii se bucură din plin de tehnologiile informaționale, ce le stau la dispoziție datorită proiectului amintit mai sus. Tehnica pe care o deține biblioteca este constituită din: calculatoare – patru, CD-player – două, imprimantă, scanner, copiator.

De asemenea, au fost achiziționate și resurse informaționale pe suport electronic în număr de 69 documente cu caracter cognitiv-informativ. Aceasta este partea vizuală, palpabilă, modernă a bibliotecii, pe care cititorii noștri o folosesc zi de zi.

Servicii și facilități noi în bibliotecă:

- Acces gratuit la Internet;
- Acces la baze de date;
- Servicii la distanță;
- Asistență în identificarea publicațiilor în baze de date;
- Audierea și vizionarea individuală și colectivă a CD-urilor din colecțiile bibliotecii;
- Formarea beneficiarilor în vederea utilizării tehnologiilor moderne;
- Servicii de copiere.

Serviciile de informare oferite au fost primite cu mult interes de către utilizatori, deoarece ele facilitează apropierea imediată, directă a informației de beneficiar. Ei vin cu plăcere la bibliotecă știind că aici vor găsi răspuns

la majoritatea întrebărilor ce-i frământă, dacă nu la toate.

Un bun îndrumător în realizarea proiectului a fost BM "B. P. Hasdeu", ce a asigurat instruirea personalului Bibliotecii "Ovidius". Acesta a fost primul pas făcut imediat după ce am obținut grantul, studiind următoarele teme; *inițiere în utilizarea calculatorului; utilizarea programului Microsoft Office Word, utilizarea programului Microsoft Office Excel; inițiere în utilizarea Internetului și a poștei electronice; organizarea bazelor de date.*

Rezultatele obținute în urma aplicării proiectului au fost, în principal, instruirea bibliotecarilor, după care bibliotecarul a instruit utilizatorul, l-a orientat spre diferite domenii de aplicare a tehnologiilor informaționale. Cunoștințele bibliotecarului sînt aplicate în activitatea cotidiană. Din momentul în care am devenit o bibliotecă automatizată, am putut elabora și edita mai multe materiale, documente informaționale pentru utilizatori. Vom aminti unele din ele: ziarul *BiblioPolis* (ediție specială); biobibliografia *Alexandru Gromov*; catalogul *Publicații ovidiene în bibliotecile chisinauiene*; pagina Web a Bibliotecii "Ovidius"; o serie de materiale promoționale; baza de date a utilizatorului unic din sectorul Centru al mun. Chișinău etc.

Aceste documente sînt arhivate în varianta electronică, de asemenea se pot găsi pe pagina Web a bibliotecii. Astfel, potențialul tehnic și informațional a fost utilizat rațional și procesul de adaptare a bibliotecii la cerințele moderne de informare și documentare, precum și de creare a serviciilor informaționale automatizate, s-a desfășurat rapid și în termenele stabilite.

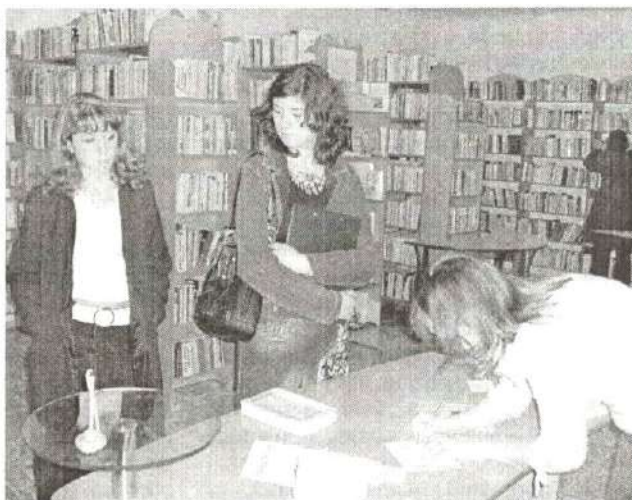
Din pachetul de acțiuni necesare și specifice lansării proiectului nu a fost lipsă

activitatea de promovare prin intermediul mass-media. Reportaje radiofonice despre biblioteca noastră au fost transmise la emisiunile *Semnal Junior, Actualități, Unda dimineții* s.a.

Pentru a face cunoscută oferta de servicii noi pentru utilizatorii și non-utilizatorii bibliotecii am întocmit un aviz-fluturaș "Biblioteca "Ovidius" te așteaptă!", care se află în permanență la dispoziția cititorilor, fiind distribuit și în sectorul Centru, în cutiile poștale ale locatarilor. Am plasat, de asemenea, în incinta bibliotecii, anunțuri promoționale despre serviciile oferite ca rezultat al implementării proiectului "Utilizatorul@biblioteca".

În formă tipărită au fost elaborate și difuzate materiale promoționale diferite după formă: calendar, pliant, semn de carte. De asemenea, activitatea noastră a fost reflectată și în două ediții periodice: *Jurnal de Chișinău* și *BiblioPolis*. Activitatea de publicitate nu se oprește în acest punct, mergînd în continuare în paralel cu dezvoltarea instituției, pentru readucerea în atenția comunității a existenței acestui ajutor informațional pe care biblioteca i-l oferă gratuit, în paralel cu serviciile sale tradiționale.

Astfel ne vom prezenta în fața comunității drept ceea ce trebuie să fim: o componentă absolut necesară în procesul de informare, de învățămînt și culturalizare a cetățenilor.

Biblioteca Municipală "Bogdan Petriceicu Hasdeu"

Вера и культура: грани целебного взаимодействия

Ольга МЕДВЕДЬ,
зав. отделом Искусств,
Библиотека им. М. В. Ломоносова

Наша с вами задача не просто поговорить и отчитаться, а взять ответственность за духовное возрождение государства Молдовы, и поверьте, у нас есть силы и возможности, у нас есть и пусть небольшой, но опыт. Острота проблемы огромна. Мир разрывает зло, сегодня многие верят в одного бога и имя ему мамона (деньги). К чему это приводит, история знает, но все равно человечество повторяет ошибки.

Вне контекста христианства историю, культуру, искусство рассматривать нельзя: без духовности вечных ценностей, без морали ничего не построить. В темноте не созидают, а разрушают. Понимая все это, библиотека им. М. В. Ломоносова взялась за дело.

Вообще, все было очень органично, мы просто, откликаясь на живые запросы читателей, избрали путь просвещения не только в области экономики, политологии, права, но и в другой области – духовной: области познания человека и веры в человека. Мы не церковь, поэтому исцеление духа, души и тела в наших библиотечных условиях требовало и иных форм и нового содержания.

Живое общение людей, диалог, определил направленность нашей деятельности.

Скажу сразу, было очень трудно. Но то, что рождается на наших глазах в этом диалоге – впечатляет. Много изобрело человечество, современные технологии потрясают, но никогда не прекратится богоискательство, потому что процесс познания себя и тем более другого без него невозможен.

Итак: исходя из опыта работы, изучая спрос на литературу религиозно-философского характера, литературу по искусству и истории, библиотека пришла к мысли, что необходимо соединить всю имеющуюся в фонде литературу (книги, брошюры, журналы), а также аудиовизуальные средства и материалы воедино и определиться с организацией нового ОТДЕЛА РЕЛИГИОЗНОЙ ЛИТЕРАТУРЫ. Это не дань моде, это глубина понимания, что человек, оторванный от корней, от традиций, от живительной влаги, без веры и культуры высохнет и умрёт.

Изучив опыт работы библиотек Румынии, России, Украины в этом направлении, видя новую концепцию формирования фондов, библиотека решила расширить профиль комплектования на последующие годы, войти в информационное поле интернета по вопросам религии, искать и приглашать к сотрудничеству духовных лиц, преподавателей философских, богословских и церковно-исторических дисциплин.

Было проведено анкетирование читателей и сделан анализ библиографических справок. Это исследование показало следующее: работа по формированию и укомплектованию фон-

дов предстоит очень большая.

Недавно библиотеку посетили священник из Архангельска и преподаватели крупнейших ВУЗов Москвы, Санкт-Петербурга и Твери. Информация о том, что происходит в библиотеке, а об этом мы говорим на конференциях в России, Крыму и вот сейчас в Румынии (в Сибиу) нашла отклик. Они (приглашенные) согласились вступить в диалог с людьми по велению сердца, потому что борьба за душу человека на этой земле между силами добра и зла велась всегда.

А. И. Солженицын в одном из частных писем другу писал: "Постепенно открылось мне, что линия, разделяющая добро и зло, проходит не между государствами, не между классами, не между партиями, - она проходит через все человеческие сердца. Линия эта подвижна. Она колеблется в нас с годами. Даже в сердце, объятom злом, она удерживает маленький плацдарм добра. Даже в наидобрейшем сердце не искорененный уголок зла.

С тех пор я понял правду всех религий мира: они борются со злом в человеке (в каждом человеке). Нельзя изгнать вовсе зло из мира, но можно в каждом человеке его потеснить. Становится понятной ложь всех революций истории "Постижение этой истины зарабатывался, конечно же, путём страданий, и оборачиваясь назад, вслед за святым Иоанном Златоустом, можно с уверенностью сказать: Слава Богу за всё!".

И проникаясь сутью этих строк, знаешь, что и ты можешь противостоять мирно, но непримиримо, этому злу в обществе, и каждый из нас и все вместе можем потеснить это зло. И нужно искать людей и они ищут нас, т.к. подобное притягивается к подобному. На наши встречи жизни и творчества крупнейших учёных в области религиозной философии, истории, филологии собираются люди, звонят, спрашивают, когда, где и что будет? В библиотеке работает объединение "Встреча". Это люди разного возраста, разных национальностей, очень много молодежи, ищущей Путь, Истину, Мир, Лю-

бовь, а это богоискательство.

Имена П. А. Флоренского, отца Сергия Булгакова, Ивана Ильина, Льва Шестова, С. С. Аверинцева, Георгия Флоровского, Николая Зёрнова, Матери Марии Скобцовой для многих в Кишинёве известны. Глубина веры и культуры в этих светочах религиозно-философской мысли неизмерима. Их человеческий подвиг резонирует так в душах людей, что жизнь меняется в корне. Люди воистину каются. А покаяться, значит изменить жизнь свою, увидеть свет в этом мраке насилия, греха и разврата. Потеря ориентиров и привела всех нас к безверию и бескультурью, к скепсису и цинизму. Если в XIX веке одно убийство приводило в шок крупнейшие города, то сегодня нормой стало ежедневное информирование об уничтожении целых населённых пунктов.

Известный библиофил, библиотечкарь, богослов, историк русского православия профессор Оксфордского университета Николай Зёрнов писал: "Нация, лишенная духа и веры, обречена на вымирание задолго до своей физической смерти".

Мы с вами работаем для того, чтобы этого не случилось. Смысл политики нашей библиотеки в том, чтобы дать читателю возможность сформировать широкий взгляд на религиозную жизнь, на проблемы духовности, дать молодёжи вектор пути и развития их потенциальных возможностей, как в познании, так и в творении этого мира.

Радость общения на наших встречах, поиск духа и смысла привели к нам много людей. На этих встречах и определились ключевые темы года:

1. Вера. Диалог. Общение.
2. "Мирное и непримиримое противостояние злу в обществе".

Открытые встречи: "О христианстве серьёзно и доступно", вечера вопросов и ответов, круглые столы, дискуссии, творческие тематические вечера стали ежемесячными встречами, внутренней потребностью, жадной читательской и человеческой.

Вот некоторые из них:

"Нравственное доказательство бытия

по Им. Канту и М. А. Булгакову"; "Добродетели и пороки в современном мире"; "Мораль, нравственность, этические системы-базис современного образования"; "Праздники и традиции в нашей жизни"; "Тожество пути и жизни" (о матери Марии Скобцовой); цикл встреч "Христианство в русской словесности"; вечера о Ф. М. Достоевском, Н. В. Гоголе, М. Е. Салтыков-Щедрине, Лескове, Борисе Пастернаке, Иосифе Бродском, Ионе Друцэ; Вечера памяти об отце Ал. Мене, С. С. Аверинцеве.

Мы привозим и просматриваем видеокассеты московских театров, работающих в этом направлении. Очень большая работа ведется в области изучения христианской антропологии и археологии: "Русское зодчество: истоки и символика"; "Крест в мировой культуре"; "Христианство в русской истории" (Святой Ал. Невский и св. княгиня Ольга); "Современные физики в контексте сотворения мира по Священному писанию: открытия и находки".

Это, что касается вербального момента, диалога, подчёркиваю, только диалога с людьми, поскольку общение умирает. Визуально же - это открытые просмотры и выставки по этой тематике. Цель: возрождение и обретение веры и культуры.

В контексте темы конференции говорить о Кишинёве, значит говорить о людях, живших и живущих в нём, созидавших и созидающих. Может быть, надо говорить и о зле, разрушающем этот город через людей.

Мы очень мало знаем о тех, кто освящал светом духа своего это место, мы даже не задумываемся о глубине фразы, почему свято место пусто не бывает. Сегодня возрождены храмы, переименованы улицы, а ведь за каждым именем, в честь кого освящен храм и кем возрождён, стоят судьбы человеческие, так же как за каждым именем улицы. Что знаем сегодня все мы о них? Перекрёсток дорог, где такое смешение языков, культур. Но корни веры у всех одни. В планах библиотеки продолжение общения с удивительно скромными просвещеннейшими

людьми Молдовы: священником Василием Чобану, преподавателем теологического факультета Гос. Университета Марином Черкезом, который сейчас стажировается в Оксфорде, научным сотрудником Института истории и культуры АН Е. М. Балан. Мы будем говорить о великом просветителе земли Молдавской - святом Паисии Величковском, о Кишинёвских митрополитах - Гаврииле Бэнулеску-Бодони, Варлааме, Петру Мовилэ и др., о меценатах, о библиотекарях, кто все эти годы хранил и созидал.

Молдавская земля - маленькое государство по количеству святых людей занимает 3-е место в мире. Для нас здесь - целина непаханая. Работы много, но прилагающему усилия Бог воздаст. Появятся отделы и в других библиотеках, может быть, со временем родится и библиотека, но, повторяю, что разрывать культуру истинную от веры нельзя. В истории человечества они переплетены в традициях, в укладе жизни. Это всё нужно хранить и приумножать - в этом смысл и дух нашей жизни - жизни целостной, ибо человек и дома, и на работе, и в любых других обстоятельствах должен являть один образ, а не десять. И этот образ, данный только человеку, должен стремиться к подобию Божьему.

Как достойно подойти к черте Вечности мы можем рассказать всем и особенно тем, кого это заинтересует. Мы открыты Вам, мы приглашаем всех встать на удивительный путь через безнадежность и мрак нашей жизни, избавиться от страхов и обрести веру и культуру истинную, живую и благодатную.

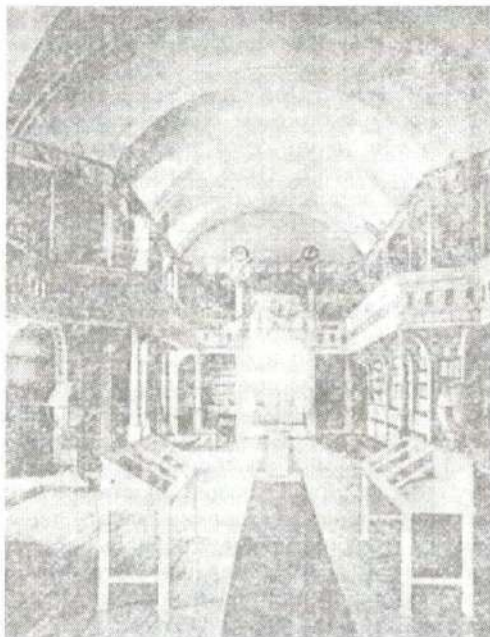
Закон наилучшего и могучего развития, благо и сила городов состоит в том, чтобы иметь много образованных, знающих, разумных, честных и воспитанных граждан. "Поэтому города, и в особенности большие города, обладающие достаточными средствами, не должны жалеть деньги на образование, хорошие библиотеки и книгохранилища". Это сказал почти 500 лет назад просветитель и христианин Мартин Лютер.

"Fără a avea o însemnătate politică... Biblioteca publică este nulă"

LA BIBLIOTECA CENTRALĂ UNIVERSITARĂ "M. Eminescu" din Iași se păstrează un manuscris prețios care atestă activitatea tânărului savant ca bibliotecar în urbea în care descinsese curînd. Documentul, înregistrat sub cota VI, ms. 51, este un raport către autorități, intitulat "Despre organizarea și completarea Bibliotecii Naționale", însoțit de două feluri de anexe: o parte cuprinzînd propuneri de cărți și manuscrise ce urmau să fie achiziționate, și o altă parte incluzînd desene ale profesorului la școala reală" înfățișînd sala de lectură, birourile, depozitul și chiar forma rafturilor și meselor de studiu.

Referatul lui B. P. Hasdeu poartă o rezoluție a superiorilor săi ce nu pare a da curs imediat propunerilor sale. Dar ceea ce este important decurge din conștiința de "cetățean activ", pe care autorul raportului o exprimă la data de 3 decembrie 1859, deci la cîteva luni de la înfăptuirea Unirii Principatelor; în consecință el subliniază rolul politic al unei biblioteci naționale: "Fără a avea o însemnătate politică, fără a lua o parte în formarea cetățenilor activi ai statului – Biblioteca Publică este nulă".

Răzbate, din documentul pe care îl dăm publicității, preocuparea patriotică de a strînge la un loc sigur izvoarele istoriei naționale, de a nu lăsa să se risipească ceea ce înaintașii au adunat cu trudă. El pledează deci pentru o bibliotecă publică, sfătuiind indirect pe colecționarii particulari să dăruiască odoarele lor instituției statului, singura în măsură să le ocrotească și să le valorifice. Pe de altă parte, el îndeamnă autoritățile să stimuleze donațiile sau cumpărările de cărți valoroase, pentru că - zice el cu amărăciune - "dacă o așa măsură ar fi fost incuviințată mai demult în țara noastră, apoi desigur nu s-ar fi pierdut pentru noi odoarele istoriei române desfăcute prin vînzările publice a lui Schmidt din Halle, a lui Tross din Paris etc."

Tînărul Hasdeu era informat, desigur, în primul rînd, de tatăl său, savantul și patriotul Alexandru Hăjdău, de operele importante din diverse domenii, de bibliotecile mai importante europene și de organizarea lor, de licitațiile de cărți, de modul de procurare a unor valoroase volume. Anexele ce însoțesc raportul sînt de o importanță deosebită, ele atestînd cunoștințele enciclopedice ale tînărului ce voia să se impună în societatea intelectuală a Iașului din acea vreme. Nu în ultimul rînd sînt informațiile de ordin biografic, privind anii petrecuți la Harkov, sau unele aluzii la viața intelectuală a Chișinăului...

Stancu ILIN

DESPRE ORGANIZAREA ȘI COMPLETAREA BIBLIOTECEI NAȚIONALE DE B. P. HASDEU

Profesore la școala reale

Oriunde ar fi de trebuință niște [...] cetățeni aptivi, iar nu numai pasivi – răspîndirea științelor devine [o] datorie guvernamentală, și-nființarea unei mari biblioteci publice – o cerere [tot] atît de urgentă precum [...] a instituțiilor scolastice. Cu acest anume scop [...] văzut cele mai vechi biblioteci publice în Europa; Florența în 1571, la Milano în 1604, Oxford în 1612 etc. În România un asemenea așezămînt ar fi fost de prisos mai pînă-n zilele noastre. Să ni aducem aminte, din litopisețile noastre, pricina morții hatmanului Miron Costin, să ni amintim apoi fanariotismul și protopenda, atît de opusă principiului de cetățenie activă; să ni rememorăm alte din cele obicinuite pînă la statornicirea Convențiunii – și vom înțelege de ce o Bibliotecă Publică ar fi fost la noi superfluă, cel puțin *de jure*, și dacă se și afla *de facto*, apoi doară precum figurează la Petersburg operele lui Sheridan, lui Burke, lui Fox, lui Canning...; precum putea să figureze Filipicele în minele unui Gurluescovic! *Fără a avea o însemnătate politică, fără a lua o parte în formarea cetățenilor aptivi ai statului*, – Biblioteca publică este nulă. Necesitatea în carea se văzu Comisiunea Centrală, de a-si face o Bibliotecă arată că acele timpuri nu [...] sînt de acum înainte.

Tara are nevoie nu de vreo specialitate, ci de toate specialitățile, adecă de o universalitate. Toate ramurile cunoștinței îi sînt deopotrivă neapărate, toate cer o deopotrivă ocrotire. Deci dar orice Bibliotecă Publică cată să fie în cel mai mare grad enciclopedică, și sub această anume privință ea se deosebeste de bibliotecile particulari, cari, raportindu-se la trebuințele unui singur individ, sînt totdeauna mult sau puțin partinice. Mai dacă vom socoti, pe de altă parte, cît de multoratedeci sînt ramurile ști-

inței, cite dispărțiri și subdispărțiri cuprinde fieșicare din acele ramuri, cite umbre înfățișă fieșicare subdispărțire, cite cărți scrisu-s-a asupra fieșicării umbre, – vom aprețui toată greutatea materială și toată neîndemînarea intrinsecă pentru a se compune o Bibliotecă Publică, fără o deosebită luare aminte. Oricare parte a științei înfățișă sau operi bune, mari și neapărate, sau operi mijlocie dar folositoare, sau în sfîrșit produceri fără însemnătate, fără adîncime, fără utilitate:

*Sunt bona, suni quaedam mediocria, suni mala plura...*² (Martial, I, 17). Mai apoi chiar între cărțile cele bune și folositoare este a se face o alegere. Sînt unele, deși de cea mai mare importanță specifică, totuși puțin voluminoase, obscur răspîndite, de cost mic; sînt altele istovite și rare, mai sînt în sfîrșit de acelea cari se pot procura ușor, dar a căror mărime, luxul sau un mare pret materiale le fac inaccesivere pentru majoritatea. Afară de aceste, este un alt fel de cărți, de multe ori de cea mai întinsă vrednicie științifică, [...] carele este cu totul cu neputința unui om vulgare de a și le procura: astfelu sînt manuscrisele. Biblioteca publică [...] va cuprinde toate ramurile, dispărțirile, subdispărțirile, umbrele ale cunoștințelor umane, toate cărțile neaccesivere pentru unii comune și putincios cel mai mare număr de manuscrise; numai după ce va fi alcătuit toate aceste, ea se va îngriji despre toate cele. În acest mod se inchipuiesc toate Bibliotecile Publice în Europa. În cit privește către Biblioteca noastră cea din Iași, dintre toti acei ce au fost concurs treptat la alcătuirea ei, socot că numai doară D. Laurian înțelegea asemenea treabă, precum dovedește micul număr de acele operi mărete, – *Culepciunea clasicilor, Camina, Linii, Columnele lui Tra-*

ian și lui Anloniu etc. — a căror fiintare întru corpul, format primitiv de către D. Asaki, este oarecum o anomalie. Răposatul Ghica Vo[dă] puse temelie culegerii manuscriselor. Numai cărțile cele rari au fost uitate.

Deși completarea unei Biblioteci Publice este isprava a mai multor ani de stăruinți, totuși să păsește necesariaminte mult mai rapide de cum s-ar putea socoti la întâia apariție. Cine ar crede că colosul de la Paris, ale cărui desitele galerei pline de odoarele cele mai scumpte ale literaturii uimesc ochiul privitorului, s-ar fi înfiintat sînt acum ceva peste o sută de ani, în 1737? Cine ar crede că Biblioteca Publică de la Petersburg, întemeiată aproape pe același timp, cuprinde mai un milion de volumini? Cine ar crede, în sfîrșit, că toate aceste filiaciuri se alcătuiesc fără vreo cheltuială esorbitante din partea staturilor, că ele creșteau mereu pînă și pe atunci cînd vistiriele se aflau în niște stări critice, cînd războaiele storceau banii țării etc.? Pricina este ca mijloacile economiei se găsească purure și pretutinde, pentru cine va să le caute *non impetu sed concilio* (Plin., Ep. 1, 8), și, în cit privește către Biblioteca Publică, acele mijloace se rezumă șase spediinți spontane: cumpărarea, dăruirea, cererea, schimbul, copiarea și secestrarea.

A se hotări prin budget o sumă pentru cumpărarea cărților este de resortul numai al însuși statului, carele și cunoaște și cumpănește resursele. În genere se poate observa că Bibliotecile Publice cele mai mici și mai lipsite se completează anual cel puțin cu o mie de operi. Oricum să fie d-aiure, de competența mea nu este fără numai a disvolta sub privintele curat economice chipurile prin cari cumpărarea poate să slujească la îmbogățirea unei Biblioteci Publice, modul întrebuintărei somelilor încuviințate întru asemenea. Aceasta este de competența mea, o mai repețesc o dată, chiar în însușirea de cetățean: nici un stat nu poate să respingă sfătuirii folosi-

toare din partea unului din fi(ii) săi.

Cărțile se cumpără sau de la librării, sau din vânzări publice (*ventas publiques*), — și fiecare din aceste comparări se îndeplinește în un mod speciale. Prețul cărților se suie trecînd ele de la librariul orașului, unde s-ar fi tipărit, către un alt librar străin. Ar fi dar de o urgență economică pentru Bibliotecile Publice de a fi în relațiuni direpte cu librării locale respectivi, dacă numărul lor cel urieș n-ar bucăți o astfelu corespundință în mii și mii de părți, — incit, trebuînd a se alege un mijloc între două rele, nu mai rămîne alta fără numai de a-si fixa în toată țara vreun punct centrale, renumit prin aptivitatea-i librării: Leipzig, Paris, Londra, Madrid, Milan, Petersburg... Acesta nu este totul, în comerțul cărților, rabatul (*rabat*) crește în proporțiune cu numărul voluminelor cerute în o singură dată, incit economia Bibliotecilor Publice impune trebuința de a se concentra comisionarea cărților întru un singur termin anuaru, și anume cel mai îndeminatec pentru transportare. Cu totul alte condițiuni implică vânzările publice. Este de însemnat că soarta aproape a tuturor biblioteci particulare este de a se risipi, trecînd succesiveminte din mînă-n mînă, pînă a încape în fine în o Bibliotecă Publică, și pentru totdeauna, avuțiile partinice fiind numai momentanee în comparațiunea cu cele ale staturilor. Viata întregă a unui particularu se petrece de multe ori întru strîngerea unor rarități bibliografice, pe cari în sfîrșit, nefiînd în stare de a le alimenta, el se vede nevoit de a le trece către un alt... fericit dacă o așa necesitudine nu-l atinge de viu, rămînînd moștenitorilor! Unde sînt culepciunile lui Heber, lui Buturlin, lui Nodier, lui Hibbert etc., etc.! Bibliotecile Publice au inghitit cea mai mare parte a lor. Oricum să fie, și-n această simplice împregiurare se vădește menirea individului de a lucra, chiar fără știre și constiință, numai și numai pentru folosul obștesc, pînă și prin faptele cele mai egois-

tice. Vânzările publice se fac mai totdeauna numai prin poliți mari și fără timp nestrămutat hotărît. Spre a putea interveni în ele o Bibliotecă Publică depărtată, ea trebuie să aibe purure o corespundință specială foarte întinsă și o sumă în rezervă, păstrată chiar în sinul ei; orice amînare devine pierdere³. În acest chip, budgetul, va să prevază nu numai o recoltă pentru cumpărarea cărtilor prin căile libreriei, ci și o sumă specificată pentru vânzările publice, incredintată inesei Bibliotecii Publice. Dacă o așa măsură ar fi fost incuviintată mai demult în țara noastră, apoi desigur nu s-ar fi pierdut pentru noi odoarele istoriei române desfăcute prin vânzările publice a lui Schmidt din Halle, a lui Tross din Paris etc., etc.

Dănuirea este în genere mijlocul cel mai avantajos, de nu și cel mai mînos, spre completarea unei Bibliotecii Publice. Galerile de la Paris, de la Londra, de la Petersburg... și-au o bună parte dănuită. Ar fi păcat de a subținea cum ca în țara noastră, și numai în țara noastră, - ar fi lipsit dănuitorii, ci dacă ei ar și fi fost cam rari pînă acum, vina nu este a lor: cui să-i fi dănuit ei oare, de vreme ce numai un nume, iar nu chiar o Bibliotecă Publică, se infătisa generozității lor? Pe de-asupra, omul și caută laudă în toate faptele ce nu-i aduc nici un folos materiale, și-o laudă cit se poate de obstească. La noi, desi dănuitorii Bibliotecii Publice se publicau prin foi oficiale, înscriindu-se numele lor și-n o carte de aur, - însă foile oficiale iată că nu mai că nu se cetesc, iar cartea de aur se aruncă-n ochi numai doară prin legătura-i: Trebuiește o altfelu laudă și carea n-ar costa mult statului (spre a nu se preface dănuirea în cumpărare). Sint două feluri de dănuitori. Unii, - și mai ales cu limbă de moarte, - jertvesc bibliotecii întregi, adecă o adunare cel puțin de cinci sute de operi; cei alți hărizesc numai un număr hotărît de cărți. Cei întii, - avîndu-se în privire și însușirea lor de moribunzi, - sint

demni ca portretele lor să figure în salonul Bibliotecii Publice; numenile celor alți espune-să pe o tablă deosebită. Poate unele așa măsuri s-ar califica de puerili... cu ce cuvînt numi-se-vor dară decorăciunile, rangurile și tutti quanti; cu ce terme porecli-se-va oare acea ambițiune carea ne-ndeamnă a aduce folos țarei; în ce chip înțelege-se-va acest vers al lui Byron:

A constant chance of death, and no promotion.

Cererea se face numai în privirea cărtilor celor tipărite în țară, și se face anume în două moduri deosebite însușite fieșicare unui deosebit regim de presă. Dupre principiul cenzurii răspunderea sub orice punct de vedere cade pe tipograful; dupre acel al libertății, editoriu (fie el autoriu sau nu). Pe acest temei, și cererea cărtilor pentru Biblioteca Publică se adresează către editorii în țările libere, către tipografi în cele cenzurate. Nu este de trebuință a hotărî intru care din aceste două cazuri se află România; ea singură o știe mai bine, și cată să adopte pînă și-n cererea cărtilor modul cel mai analog principiului fundamentale de regime. În ambe împregiurările este însă op de a se face o legiuire speciale, o legiuire chiară iar nu ambiguă, precum este cea a Asezămîntului Școlariu în vigoare, && 204, 205, 207. Legea nu este lege pînă a nu se prevedea o pedeapsă pentru înfrîngătorii legii.

Schimbul este mai tot atit de îndemănată pentru Bibliotecile Publice precum și însăși dănuirea și, făcîndu-se el în cunoștința cauzei, le-mbogătește în cel mai mare grad. Completarea lor efectuîndu-se prin mai multe mijloace neatîrnate de o altă și nesupuse unei combinări comparative, - înmulțirea dubletilor, tripleților, patrupeților... (fără ca să vorbim de cărțile cele de peste complet), este neînălăturavără. Păstrarea unor asemenea înbulzeste, fără a aduce vreun folos, vinderea lor se face arareori fără daună; rămîne o singură ieșire: schimb. Înzeștrînd Biblioteca Publică cu operi ce-i lip-

sesc, schimbul scoate din ea cele ce-i prisosesc și cari lipsesc totodată unei alte biblioteci, publică sau particularie. Dați-mi câteva esemprari prisosite de Șincai, de Letopisete, de Cantemir etc. și vă voi procura fără nici o cheltuială (afară de acelea poștale) din Petersburg, din Paris și din alte locuri o bună seamă de operi de cele de mult dorite. Cît de recăutate sunt cărțile românești din partea [...] din Bibliotecile Publice străine o am ispășit însumi la Carcov; pentru un esemprariu de *Doine și Plîngerii* mi s-au fost deschis usele unei Biblioteci cu verigi mai că ruginite. Mai de curînd (pildă de un alt soi), am căpătat de la un basarabean pentru *Ziciunariu* d-lui Codrescu opera lui Peyssonel: *Sur commerce de la Mer Noire*.

Copiarea este un mijloc aparte pentru completarea Bibliotecilor Publice și care sub privința bănească, cerînd oarecare cheltuială, poate încapa în rubrica sumei rezervate pentru vânzările publice. Sînt cărți și manuscrise, mai virtos din cele atingătoare de istoria țerei, inaccesibile pentru cumpărare, păstrîndu-se ele cu scumpătate sau în o altă Bibliotecă Publică, sau în un Arhiv de stat, sau, în fine, în mîinele unui biblioman necoruptiv și cărui *voluntinum suorum fontiv maxime placent tibliq* (Seneca, *De tranq.* 9). Ceea ce nu se va putea cumpăra, va fi copiată, rămîind cartea în posesiunea proprietarului și căpătîndu-se sensul adecă valoarea intrenseacă cu un preț neînsemnat comparativemîntre. A pune forma mai pe sus de cuprindere este treaba a bibliotafilor⁴; Bibliotecilor Publice se mpune îndatorirea cu totul contrarie. Ce-i dreptul, copiele trebuiesc adeverate cu cea mai întinsă scrupulozitate, mai ales pentru țara noastră ale cărei monumente, în genere puțin numeroase, s-au întunecat și mai mult de o bucată de timp prin mai multe mistificațiuni literarie: cronica lui Dragoș, cronicile cvasidiscoperite în Chișinău, Uricele lui Riga etc., etc.

Cea mai mare precum și cea mai mică bibliotecă, fie publică ori particularie nu este fără numai o adunătură de cărți pînă a nu se pune în ea o rînduială statornică, pînă a nu se închipui o așa clasificăciune, încît întrebuintarea materialelor grămădite să fie putincioasă, cea mai lesnicioasă și totodată cea mai spornică. Lucrul nu este ușor deoarece chiar Bibliotecile Publice se luncă întru împlinirea. Bibliografiile cei mai vechi se îmoncișesc, născocind ad libitum teme de mai multe ori diametralmîntre opuse sau mai bine întoarse viceversa. D'Alembert, Daunou, Ebert, Haller, Brunet și cîți alții se încercară fără ispravă. Unul începe cu teologia, celalt sfîrșește, unul reuneste numai două ramuri, celalt de zece ori atîta... pînă și operile asupra unui singur obiect se bagă cînd în teologie, cînd în juresprudîntă, în filosofie etc. Pricina este că, în loc a căuta o clasificăciune pe cît se poate mai scumpă de timp, mai accesiveră, bibliografiile veneau după sistematzări carea de carea mai filosofice, mai cosmonologice, - adoptînd termele lui Ampère. Ar fi zis cineva că un frecventator al bibliotecii vine întins pentru a studia clasificăciunea cărților, iar nu înseși cărțile. Și-n adevăr nu este oare o mare îndatorință pentru un studios, pentru un învățat crutitoriu de fiecare minută, dacă, în loc de a putea indica dîndată cartea cea dorită, el trebuie să procetească înainte vro zece coale spre a nimeri clasa, sepciunea, subdispărțirea și duo-subdispărțirea, rubricate prin cifre romane și arabe, sloave mari și mici, - și doară după o lungă osteneală zărește în sfîrsit titlul ce altmîntre l-ar fi putut găsi din capul locului! Nu zic că un așa metod nu este de suferit în o bibliotecă particularie, căci unele asemenea sunt arareori prea voluminoase, nu sînt deschise de drit pentru toată lumea și se cunosc de-amănuntul de către proprietarii lor, ei înșiși și cetitori și clasificatori, dar vai de Biblioteca Publică ce ne

osindește a ni pierde timpii în căutări spre a auzi apoi semnul închiderii. Mai este și altceva. Clasificăciunile sistematice cer din timp în timp părăsirea cataloagelor celor vechi și confeționarea unor nove, cari se învechesc iară după un re-paos neîndelungat – căci tot seclul sau naste știință nerecunoscută pînă atunci, sau preface în știință neatirnată vreunul din dispărțirile cele vechi, – și de cîte ori rennoi acest fenomen al progresului jos catalogul cel vechi spre a face loc unui alt, în carele s-ar putea între-cala sistematic născocirile de pe urmă!..

Luînd dar în considerare: 1, diver-ginta clasificăciunilor sistematice; 2, economia timpului hărăzit cetito-rilor; 3, încurcala cataloagelor, – eu aș dori o clasificăciune specializată, a cărei scară s-ar compune (ad-hoc) cel mult din una sută cuvinte, precedate fieșicare de un număr și urmate de arătarea paginei bunăoară:

<u>Pagina</u>	<u>Obieptu</u>
Medicina Judiciarie	1
Mecanica	15
Piptura	27
	etc. etc.

Ce-mi pasă că medicina și mecani-ca, mecanica și piptura n-au între ele nici o legătură aparinte? În ochii unui cetitoriu care caută o carte anume asupra mecanicei sau asupra pipturei, ele n-au de asemenea nici o legătură cu matematica în genere, cu artele în genere etc. Și mai apoi ****(Zeiî usor se pot cunoaste laolaltă oricit ar fi cu casa lor departe (Homer, Odiseea)*. În așa chip se va redigea catalogul Bi-bliotecei Publice; însă îndeminarea publicului, căruia se cuvine așeză-mîntul, cel puțin nominal, nu va fi deplină pînă a nu se închipui încă două cataloage, și anume: limbistic și alfabetic. Cataloagele limbistice se obicinuiau la romani, măcar că biblio-tecile lor se compuneau numai din cărțile latine și grecești (Cod. Theo-dos, 18, 1). Cu cit mai virtos pe vre-mea noastră, cînd bibliotecile sunt pline de operi scrise în limbele cele mai feliurite. Nu este rar de a întîlni bărbați cu mare plecare spre învă-tătură, deși ei nu cunosc fără numai o limbă: catalogul limbistic va fi pentru dînsii un adevărat odor. Cataloagele alfabetice au o altă menire, și se află mai în toate bibliotecile publice, cu scop de a înlesni cetitorilor cercetarea cărților scrise asupra deosebitelor ra-muri de către un singur autoriu³.

Anexa 1

Catalogu completării Bibliotecei

1. La compunerea acestui catalog am avut în vedere:
2. Operele cele mai însemnate asupra bibliografiei, precum Ebert, Brunet etc.
3. Statul quo al Bibliotecei.
4. Perspectiva unei completări progresive, după ce se va pune o dată pentru totdeauna o bună temelie.
5. Ziciunarii științifici asupra deosebitelor ramuri.
6. Cele dizvoltate în textul proieptului.

Nu m-am slujit de clasificarea sistematică a dispărțirilor, drept a arăta mai pipăit, speciaticim, toată importința a fiecărui *No* respectiv.

Sunt departe de a nu mă îndoi că mi-ar fi scăpat din viderea o bună seamă de opere vajnice, dar totodată mă măgulesc a fi făcut totul, totul ce se poate face în o crîmpote de zece zile. Ș-apoi, măsura cea prevăzută prin 208 din Așezămîntul Scolariu va îndrepta lesne o asemenea nesuficiință.

Scara despărțirilor

1. Medicină judiciară	28. Terapeutică	55. Electromagnetism
2. Numismatică	29. Metafizică	56. Zoologie
3. Anatomia	30. Economie	57. Tehnologie
4. Poligrafia italiană	31. Pedagogie	58. Gimnastică
5. Poligrafia spaniolă	32. Politică	59. Poezia literară
6. Astronomie	33. Limbistică	60. Geografie
7. Fiziologie	34. Agricultură	61. Drept roman
8. Poligrafia germană	35. Mineralogie	62. Filosofie universale
9. Arte militare	36. Paleontologie	63. Teologie
10. Mecanică	37. Aritmetică	64. Literatură orientală
11. Archeografie	38. Algebră	65. Fizică generale
12. Diplomatică	39. Istoria veche	66. Chimie
13. Drept canonic	40. Istoria evului mediu	67. Estetică
14. Chirurgia	41. Marina	68. Matematică generală
15. Farmacopee	42. Arhitectură	69. Filosofia istoriei
16. Poligrafia engleză	43. Geometrie	70. Medicină
17. Mitologie	44. Retorică	71. Geologie
18. Corpora inscriptionum	45. Poezia populară	72. Poezia dramatică
19. Muzică	46. Moralea	73. Drept politic
20. Archeologie	47. Botanică	74. Istoria naturală
21. Economia politică	48. Pictură	75. Poezia romantică
22. Logică	49. Biografie	76. Drept general
23. Scriptură sfântă	50. Drept firesc	77. Bibliografie
24. Liturgie	51. Drept comerciale	78. Filologie
25. Igienă	52. Istoria partnică	79. Drept civile
26. Patologie	53. Sculptură	80. Istoria română
27. Istoria literară	54. Meteorologie	

¹ V. Anexa 1, no. 44

² Sint bune, sint unele mediocrice, sint mai multe rele...

* Cuvinte lipsă, hirtia deteriorată mecanic.

³ Nu este vorba ca o autorizare din partea instanței superioare competenți fi neapărată. [n. a.]

⁴ Nu mă pot opri de a aduce aci drept pildă vânzările bibliomanilor după Romantele spaniole ale lui Pedro Sayago, tipărite în 1565, și nespuse de rare, dar scrise în așa chip încit numele autorului deveni în Spania proverb asupra (urmează câteva cuvinte indescifrabile, din cauza deteriorării hirtiei - n. ed.)

⁵ Catalogul alfabetic se face, — fiecare operă îndeosebi, — pe bilete băgare în cutii de carton înadins întocmite, rubricate respectiveminte cu literele A, B etc. și lasind titlurile discoperite în așa chip, încit se pot desfrunza și ceti fără stricarea ordinei.

* Citatul din Homer este dat, desigur, în grecește; aici l-am omis din motive tehnice (nota red.), dind echivalentul în română - traducere de G. Murnu.

Redacția revistei BiblioPolis aduce sincere mulțumiri dnei Clara BALMUȘ, de la Centrul de Hasdeologie al BM, pentru amabilitatea de a ne fi pus la dispoziție, spre publicare, această valoroasă și puțin cunoscută scriere de B. P. Hasdeu. Materialul a fost preluat din revista bucureșteană "Manuscriptum", Nr.4/1982.

LA COLEGII NOȘTRI

Orice lucru poate povesti istoria tuturor lucrurilor

(Biblioteca universitară bălțeană la 60 de ani)

Tatiana COȘERIU,
director adjunct BM "B. P. Hasdeu"

"Ceea ce se clădește cu știință, cu răbdare, cu muncă și cu talent nu se clatină de furia celui dintâi vânt"

(Barbu Ștefănescu DELAVRANCEA)

Biblioteca Științifică a Universității de Stat "Alecru Russo" e la vârsta împlinirii – 60 de ani de la întemeiere. La acest moment aniversar, Biblioteca Municipală "B. P. Hasdeu", alături de comunitatea biblioteconomică din capitală și din republică, a venit cu urări de bine și prosperitate:

Printre bibliotecile din R. Moldova, Biblioteca Științifică a Universității de Stat "Alecru Russo" din Bălți s-a impus frumos și benefic în cultura națională, lăsînd pe ogorul biblioteconomiei o urmă, o cărare a sa.

Biblioteca are un nume de referință, o activitate bine conturată și axată pe interesele de informare, de studiu și lectură.

Activitățile bine gândite și eficient derulate la și de Biblioteca Științifică a Universității de Stat "Alecru Russo" din Bălți, orientate spre sprijinul procesului de instruire, promovarea valorilor naționale, constituie mijloacele prin care biblioteca a intrat în conștiința publică, și-a afirmat opțiunile și apartenența la valori, cîstîgîndu-și rolul de arbitru în domeniu. Biblioteca Științifică ocupă acest loc meritoriu nu numai prin funcția și locul său în Sistemul Național de Bibliotecă, dar și prin aportul de personalitate al directorului ei – doamna Elena HARCONIȚĂ. Echipa profesională, condusă de dumneaei, prin munca cu dăruire și sacrificiu slujește profesiei și instituției încercînd să dea acestei activități ritmuri, vibrații, trăiri creatoare, adunînd succese, realizări și împliniri.

Cu ocazia aniversării a 60-a de la

fondarea Bibliotecii universitare bălțene, Biblioteca Municipală "B. P. Hasdeu" vă adresează cele mai sincere felicitări.

La acest moment aniversar, echipa Hasdeu de la Chișinău vine în capitala culturală a Nordului republicii cu urări de bine, prosperitate, cît mai multe realizări și alte împliniri frumoase.

Istoria "celelaltei mai impozante case a cărții în Nordul R. Moldova" poate fi povestită de orice lucru care o înconjoară: blocul funcțional și unic în republică, specializat pentru bibliotecă; serviciile axate pe interesele utilizatorilor; o echipă de lucrători competenți.

Drept argument al calității și competitivității poate servi și conferința jubiliară *Confluente și integrare calitativă a cărții, activității bibliotecare și a infrastructurii informaționale în procesul didactic-științific universitar*, care s-a desfășurat la Bălți, în incinta Bibliotecii din cadrul Universității "A. Russo" în noiembrie curent. Subiectele conferinței au fost: biblioteca electronică; bibliotecarul de referință; informații de specialitate; abordarea managementului resurselor umane prin strategii, politici, proceduri; dezvoltarea carierei bibliotecarilor; comunicarea informațională; farmecul discret al cărților rare și arta cărții; proprietatea intelectuală; eficientizarea și rentabilizarea proceselor bibliotecare prin programe aplicative, servicii electronice realizate în țările dezvoltate (studiu de caz: Universitatea Indiana din Bloomington) etc.

Valente de configurare ale activității colegilor bălțeni sînt și cîteva noi apa-

riții editoriale, elaborate prin aportul unei echipe de bibliotecari de la "A. Russo": *Biblioteca universitară bălțeană la 60 de ani: Bibliografie selectivă; Academicianul Nicolae Filip: Biobibliografie; Universitatea de Stat "Alecu Russo": Anuarul 2005 - 2006*. Cu acest prilej aniversar, presa bibliotecară din R. Moldova s-a consolidat cu o revistă nouă – *Confluente bibliologice*, care reflectă practicile de calitate ale unei dintre cele mai mari biblioteci universitare din Europa de Est. (De altfel, revista noastră, a și salutat această inițiativă laudabilă, făcând o călduroasă prezentare primului număr al publicației bibliologice de la Bălți – a se vedea *BiblioPolis*, nr. 3/2005, p. 60-61). Revista *Magazin bibliologic* nr. 3 – 4/2005 acordă în întregime spațiile sale pentru valorificarea și diseminarea trecutului, prezentului și viitorului bibliotecii științifice de la Bălți.

Biblioteca Științifică a Universității de Stat "Alecu Russo" este un element indispensabil al comunității bibliotecare.

nomice, care prin muncă, talent și pregătire profesională transformă în soluții pozitive provocările, tot mai numeroase și mai dificile, ale epocii în care trăim.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ÎNȘIRĂRII ȘI SPORTULUI
AL REPUBLICII MOLDOVA
UNIVERSITATEA DE STAT "ALECU RUSSO" (BĂLȚI)
BIBLIOTECA ȘTIINȚIFICĂ

BĂLȚI
2005

Tot la Bălți, Biblioteca Municipală poartă numele lui Eugen Coșeriu

Potrivit unei decizii adoptate de Consiliul Municipal, la propunerea administrației Bibliotecii Municipale și a secției Cultură din cadrul Primăriei mun. Bălți, Biblioteca Municipală din acest oraș va purta numele remarcabilului lingvist Eugen Coșeriu.

La ceremonia oficială, organizată cu această ocazie, la începutul lunii octombrie 2005, au participat cercetători de la Academia de Științe a Moldovei, de la instituții de învățământ, scriitori, cadre didactice, studenți. Noutatea privind nominalizarea BM din Bălți a fost făcută publică în cadrul simpozionului "*Eugen Coșeriu: simbol al aspirațiilor basarabenilor*".

Solicitată de presă, directorul bibliotecii municipale, dna **Zinaida Dolință**, a spus că fondul de carte al Bibliotecii Municipale *Eugen Coșeriu* constă din 650 mii de volume, de care beneficiază fiecare al treilea locuitor al municipiului.

Savantul-lingvist Eugen Coșeriu s-a născut la 27 iulie 1921, în satul Mihăileni, județul Bălți. Și-a început activitatea literară în anii de studii la Liceul *Ion Creangă* din Bălți, publicând versuri, eseuri și proză în revista *Crențuța*, scoasă de liceenii bălțeni. A făcut studii solide la instituții de învățământ superior din România, Italia și Germania. A predat limba română, lingvistica indo-europeană, romanică și spaniolă la peste 30 de universități din lume. Fiind considerat unul dintre cei mai mari lingviști al sec. XX, E. Coșeriu a fost membru de onoare a numeroase societăți lingvistice, al mai multor academii și universități din Europa, Asia și America. S-a stins din viață pe 7 septembrie 2002, în orașul Tübingen (Germania). Prin conferirea numelui acestui strălucit savant – Bibliotecii Municipale din Bălți – Eugen Coșeriu a revenit, simbolic, la baștină.

ITINERARELE FRĂȚIEI

Duplex profesional: Focșani - Chișinău

Larisa CĂȘLARU,
director adjunct BM "B. P. Hasdeu"

Între Biblioteca Municipală "B. P. Hasdeu" și numeroase biblioteci din România vizitele reciproce au devenit o tradiție frumoasă, transformându-se, tot mai mult, în modalități de fructuoasă colaborare și schimb de experiență profesională. O astfel de vizită a fost efectuată la 25 - 26 octombrie curent, la Biblioteca Județeană "Dimitrie Zamfirescu" din Focșani, Vrancea, de către Lidia Kulikovski, director general al Bibliotecii Municipale "B. P. Hasdeu", subsemnata, Larisa Cășlaru, și șefa Bibliotecii "Ștefan cel Mare și Sfint", Angela Timuș. Menționăm că această filială a BM Chișinău s-a deschis grație concursului BJ Focșani, în baza unui acord bilateral.

La Focșani am ajuns seara târziu, dar colegii nostri ne-au așteptat chiar la intrarea în oraș cu grijă să

nu rătăcim în căutarea hotelului, fapt care ne-a surprins plăcut. Chiar din primele clipe ale sosirii noastre, am simțit ospitalitatea, bunăvoința și dragostea focșănenilor pentru noi.

Am fost implicați într-un program destul de incitant, care a avut ca scop prezentarea Bibliotecii Județene și a activității ei, cunoașterea vieții spirituale a municipiului Focșani, a județului Vrancea în ansamblu. Personal, am călătorit și călătoresc mult prin lume și oriunde ajung, întotdeauna țin să vizitez neapărat biblioteca de acolo. La Focșani am venit pentru prima dată, dar eram sigură că este bogată și bine pusă la punct biblioteca principală - fata acestui oraș, despre care știam că este deosebit de bine amenajată arhitectural, cu un parc frumos în cen-

tru, inundat în verdeată, încorsetat cu vii și livezi imense. Doar un singur gând mă deranja puțin – muntele neliniștit Vrancea (în noaptea a doua a sederii noastre s-a produs un mic cutremur, de patru grade...).

A doua zi, am participat la un "Duplex profesional", deschis de către directoarea Bibliotecii Județene, domnișoara Teodora Fintînaru, un manager potrivit la locul potrivit, cu inteligență și competență profesională deosebită (de altfel, nefiind de specialitate bibliotecar).

Participarea destul de numeroasă a bibliotecarilor din Focșani la acest dialog profesional a făcut Sala de lectură a bibliotecii neîncăpătoare. În mesajele celor două directoare, Lidia Kulikovski și Teodora Fintînaru, s-a evidențiat rolul determinant al lecturii publice și al bibliotecii publice în general în procesul consolidării societății în condițiile democrației. S-a menționat că lectura și necesitățile de informare capătă noi valori și utilizatorii confirmă acest adevăr prin prezența lor zilnică la bibliotecă. Au fost discutate și probleme comune, diverse aspecte ale muncii bibliotecarilor, cu care se confruntă breasla noastră cam peste tot. Cea mai importantă s-a dovedit a fi tendința permanentă de modernizare, informatizare și de extindere a serviciilor de bibliotecă. Unde mai greu, unde mai ușor, dar încercăm să facem față noilor tendințe, exigente ale epocii.

Pe parcursul celor două zile de aflare acolo peste tot am văzut și am simțit un spirit comun al echipei "Duii Zamfirescu", marcat de o atitudine grijulie și de competență profesională în munca cu utilizatorii. Ne-a impresionat străduința colegilor din Focșani de a fi maxim receptivi

la furnizarea de informații, interpretarea perfectă a ghidării utilizatorilor în labirintele imensei colecții de documente pe care le deține BJ focșăneană. Pretutindeni vezi mesaje scrise și afișate care confirmă realizarea cu succes a acestui scop. Am descoperit la ei și niște "șiretlicuri" profesionale vizând cititorii-copii, pentru a-i apropia de carte, de cultivarea gustului pentru lectură, oferindu-le posibilități de a obține deprinderi sănătoase de viață și de a acumula cunoștințe cit mai temeinice.

Ne-am întors acasă cu daruri – o donație cu cărți de valoare ale unor autori "în vogă", care vor acoperi solicitările utilizatorilor noștri. (Despre această donație vom publica un material mai amplu în numărul următor al revistei – merită!). Profităm de ocazie, pentru a exprima mulțumiri și cea mai sinceră recunoștință – colegilor și prietenilor noștri de la Focșani.

În final am constatat importanța organizării acestor dialoguri profesionale. Ele contribuie substanțial la procesul de dezvoltare profesională, la îmbunătățirea și extinderea serviciilor, la organizarea unei activități excelente a bibliotecii publice în comunitate. Și de ce nu? – la stabilirea unor relații mai strânse de prietenie.

1 Decembrie la Alba Iulia...

Elena ROȘCA,
director Biblioteca Publică "Alba Iulia"

Circa 700 km ne despart de orașul Marii Uniri – Alba Iulia, localitate cu rădăcini adânc înfipte în istorie. Timpul a luat chipul omului în Cetatea Albei, care a rămas să dănuiască peste orologiul sacru al sufletului românesc... Această Cetate de Veci a Unirii găzduiește, cu multă ospitalitate, în ultimii ani, printre multe alte activități de amploare în Tară, și Congresul Spiritualității Românești.

Gratie Domnului academician Mihai Cimpoi, am avut posibilitatea și onoarea de a participa în perioada 28 noiembrie – 1 Decembrie 2005 la lucrările celui de-al IX-lea Congres al Spiritualității Românești și la manifestările dedicate Zilei Naționale a României, care au avut loc în Cetatea Marii Uniri. Zile cu o încărcătură spirituală deosebită, pe cit de inundate de sedinte, întâlniri, evenimente și activități culturale, pe atit de interesante, valoroase și emotionante: deschiderea lucrărilor Congresului, expoziția de carte românească cu participarea editurilor din București, Cluj-Napoca, Timisoara, Arad, Alba Iulia, Craiova, Chișinău, Cernăuți, New York, Munchen etc., deschiderea Expoziției Internaționale de artă plastică cu participarea artiștilor plastici – români de pretutindeni, călătorii de documentare, sedinte tematice pe secțiuni, închiderea lucrărilor Congresului, participarea delegaților la Congres la serbările organizate cu prilejul Zilei Naționale a României etc.

De fapt, Programul manifestărilor cultural-artistice prilejuite de împlinirea a 87 de ani de la Marea Unire din 1918 și aniversarea Zilei Naționale a României s-a derulat între 19 noiembrie și 4 decembrie. În cadrul acestor manifestări s-au organizat și desfășurat, ca de obicei, ediția a XVII-a a Zilelor Bibliotecii Județene

"Lucian Blaga" din Alba Iulia (biblioteca-ctitor a bibliotecii publice "Alba Iulia" din Chișinău). Cu regret, nu am putut fi prezenti la manifestările desfășurate în 26 – 27 noiembrie curent din cadrul programului respec-

tiv, dar în prima vizită la biblioteca județeană, din 29 noiembrie, am sesizat atmosfera și ecoul încă proaspăt al activităților de aici. Pe lângă căldura și amabilitatea cu care am fost întâmpinată de colegile noastre de la biblioteca județeană, am avut posibilitatea de a face schimb de materiale și documente editoriale, dar și de a fredona *Imnul bibliotecarilor* chișinăuieni pe versurile și muzica muzeografului Ion Găină de la Chișinău, imn care a plăcut colegilor de acolo, insistând să cunoască melodia. Am îndeplinit și această dorință, grație fericitei întâmplări de a-l avea pe Ion Găină în componența

delegației noastre. Mapa cu materialele, pe care am primit-o de la colegile noastre de la BJ Alba ne-a demonstrat cu cât suflet și har s-a organizat programul Zilelor Bibliotecii, ce a cuprins: deschiderea oficială a zilelor Bibliotecii Județene "Lucian Blaga", vernisajul expoziției de carte "Idealul împlinit al Unirii", simpoziioanele "Carte, Cultură, Civilizație" și "De la istoria cărților frumoase la Istoria Frumuseții", Galeria de artă a Filialei Alba a U.A.P. din România, participarea editurii RAO din București cu lansare de cărți, prezentarea editurilor din Alba Iulia: PAEM, ALTIP, REÎNTREGIREA, UNIREA PRESS și a revistei "DISCOBOLUL 100", înminarea de diplome și distincții participanților activi la Zilele bibliotecii "Lucian Blaga". Ne-au surprins materialele promoționale, care au însoțit programul manifestărilor: invitația-program, *Ghidul bibliotecii*, afișul programului, pliantele și semnele de carte realizate excelent tipografic, cu o ținută editorială deosebită. *Ghidul Bibliotecii Județene "Lucian Blaga"* merită răsfoit și apreciat, de aceea o să încerc să prezint succint cuprinsul și conținutul acestei lucrări, pentru care colegii de la Biblioteca "Lucian Blaga" merită toată lauda și felicitări cu crezul de a prospera în materie de prezentare a bibliotecii și serviciilor oferite.

Cel care deschide acest ghid nu poate trece cu vederea *Cuvîntul-înainte* semnat de directorul Bibliotecii Județene "Lucian Blaga", doamna prof. Mioara Pop. E bogat și captivant conținutul unui *Scurt istoric* al bibliotecii, urmat de *Prezentarea Bibliotecii*, care cuprinde compartimentele *Dezvoltarea, evidența și prelucrarea colecțiilor*; *Secția împrumut pentru adulți*; *Secția împrumut pentru copii*; *Sala de lectură*; *Secția pe-*

riodică; *Filialele bibliotecii, printre care și "Alba Iulia" de la Chișinău*; *Animatie culturală*; *Asistentă metodică și de pregătire profesională*; *Informaticizarea bibliotecii și Serviciul auxiliare*. Ghidul este ilustrat cu imagini care demonstrează localizarea și activitatea bibliotecii. Pentru colegii de la Chișinău care vor să ia cunoștință de acest ghid, menționăm că îl puteți găsi la Departamentul Marketing al BM "B. P. Hasdeu" și în colecțiile bibliotecii "Alba Iulia". Am mai aflat de la colegile noastre de la Biblioteca Județeană Alba că de curind au acces la Internet, ne vizitează site-ul bibliotecii noastre, al BM "B. P. Hasdeu" și altele, aflându-se în etapa de elaborare a propriului site.

Recenta vizită în orasul Marii Uniri a fost împlinită de emoționante întâlniri și discuții, punerea la punct a unor planuri de perspectivă, schimb de impresii, revederi și proiecte comune de activitate cu vechii și mai noii prieteni și patroni de la Alba Iulia: poetul Ion Mărgineanu, primarul Mircea Hava, directoarea Bibliotecii Mioara Pop și colegile de la bibliotecă, fostul director al Muzeului Unirii, dl Anghel, originar din Soroca basarabeană, dl Ioan Rus, Ioan Pop și nu în ultimul rând, cea cu suflet mare și grijă pentru biblioteca "Alba Iulia" de la Chișinău, Lucia Pleș și mulți alți prieteni.

Această deplasare la *Alba Iulia*, la finele anului 2005, a întregit și împlinit activitatea mea de zi cu zi pe plan profesional și m-a încurajat, mi-a dat noi puteri și inspirație pentru ca împreună cu membrii actualului colectiv de la Biblioteca "Alba Iulia", Chișinău, să depunem efort și suflet pentru dezvoltarea și promovarea bibliotecii noastre și a serviciilor oferite rezidenților comunității.

Ioachim Crăciun și școala bibliologică românească

Tatiana COSTIUC,
șef serviciu Relații cu publicul,
BJ "O. Goga", Cluj-Napoca

Am remarcat cu satisfacție în revista *BiblioPolis* articolul lui Vlad Pohilă despre personalitatea lui Nicolae Georgescu-Tistu, și m-am gândit că evocându-l pe celebrul bibliolog, nu putem trece cu vederea încă un nume foarte important pentru bibliologia românească – **Ioachim Crăciun**, remarcabil istoric, bibliolog și profesor, ctitorul școlii bibliologice clujene. Aceste două nume sunt strâns legate unul de celălalt, întrucât ei sunt întemeietorii școlii bibliologice românești. Aceasta s-a constituit în jurul a două conferințe universitare celebre prin Nicolae Georgescu-Tistu, la Facultatea de Litere din București, și prin Ioachim Crăciun la Facultatea de Litere și Filosofie din Cluj.

Ioachim Crăciun s-a născut în 1898 în Dârlos, județul Târnava Mare. Face parte din prima generație de studenți care, după Marea Unire, trece munții și merge la studii în București, unde îi are ca profesori pe Nicolae Iorga, Vasile Pârvan și Dimitrie Onciul, iar angajându-se, din anii studenției, ca bibliotecar-ajutor la Biblioteca Academiei Române îi are ca îndrumători pe profesorii-bibliotecari Ion Bîanu și Al. Sadilonescu. După patru ani de studii în capitala țării urmează o specializare în istorie medievală și istoriografie la Paris – Sorbona, iar în toamna anului 1926 obține o bursă de doi ani la Ecole des Chartes. Aici frecventează cursurile inițiate încă de Napoleon I, dar care au fost puse în aplicare numai din 1869. Cercetează secția bibliografică a Institutului de Cooperare Intelectuală de la Palais Royal și; mai ales, metodele de cercetare ale Institutului International de Bibliografie de la Bruxelles, unde a studiat modul de organizare a unor prestigioase biblioteci:

din Viena, Berlin, Leipzig, Praga, Milano, Venetia. La întoarcerea în țară face un succint raport despre progresele bibliografiei în țările apusene și o sintetizare a realizărilor românești în materie de bibliografie, lucrare ce apare în 1928 sub titlul *Bibliografia la români*. "Disprețul ce-l avem față de noi insine ne face să ne acordăm de multe ori cel mai dezolant certificat de "întârziati" pe toate cărările culturii universale [...], storcînd prin aceasta tradiționala compătimire binevoitoare din partea cărturarilor luminați din Apus și de a-i face să închidă ochii, zimbitori, de cîte ori e vorba de țara noastră, România, amplificată în mintea lor totdeauna cu peiorativul: "din Orient". Astfel își începe tînărul bibliolog relatarea sa, ca în continuare să prezinte toate străduințele care s-au făcut în România pentru întocmirea unor repertorii de cărți din diferite domenii științifice. Cercetarea lui **Ioachim Crăciun** a întrecut toate așteptările, întrucât România după puținii ani de la Unire se afla în ritmul obstesc al productiilor științific-bibliografice din Apus".

Astfel, autorul vorbește despre primele bibliografii românești, prima fiind opera unui doctor, care este și profesor la Seminarul mitropolitului Veniamin Costachi din Iași: **Vasile Popp**. *Disertație despre tipografiile românești în Transilvania și învecinatele Țări de la începutul lor pînă la vremile noastre*. Sibiu: Tip. Georgie de Clossos, 1838. Urmează **Timotei Cipariu**. *Crescătoarea seau Analecte literare dein cărțile mai vechi și noue românești, tipărite și manuscrise, începîndu dela secolu XVI pînă la alu XIX* [Blaj: Tip. Seminarului, 1858], apoi, cea de-a treia: **Dimitrie Iarcu**. *Analele bibliografice române. Repertoriu chronologicu*

sau catalogu de cărțile române imprimate dela adoptarea imprimeriei, diu-metate seclu XVI si pîna astăzi. 1550-1865 exclusiv. București: Imprimeria Statului, 1865.

Sunt menționate de asemenea bibliografiile istorice, de istorie literară, agricultură, drept, economie, medicină, geologie, sociologie, științe exacte, periodice bibliografice.

Făcînd un excurs succint asupra mișcării bibliografice din alte țări, autorul insistă asupra ideii de înființare a unor "cursuri de bibliografie - idee care începe să mijiască în mintea celor de la începutul secolului XIX". Inițiativa acestui curs a fost Franța, prin însuși Napoleon I, după care Polonia creează o catedră de bibliografie încă în 1811, la Cracovia, apoi Austria, Germania, Anglia și Italia. În SUA Dewey înființează în 1877 prima școală a bibliotecarilor, unde se predă și bibliografia, iar peste 50 de ani cursuri de acest fel se țineau aproape în toate școlile medii și universitățile americane.

Cu aceste gînduri, în 1932, cînd este numit conferențiar la Universitatea din Cluj, Ioachim Crăciun ține prelegerea inaugurală *O știință nouă: Bibliologia în învățămîntul universitar din România*, prima de acest fel în tot învățămîntul universitar românesc. Cu această țiectie a început seria *Bibliotheca Bibliologica* în care au fost publicate, repertorii bibliografice din diverse domenii, biobibliografii ale personalităților științifice din Transilvania.

Serviciul *Colecții Speciale* al Bibliotecii Judetene "Octavian Goga" deține *Lecția inaugurală*, ca și aproape toate lucrările lui Ioachim Crăciun. După 70 de ani de cînd a fost scris acest text, poate doar normele ortografice sunt depășite, conținutul însă este la fel de actual și util fiecărui bibliotecar începător și nu numai. Titlul prelegerii nu a fost ales întimplător. Profesorul a dorit să precizeze de la bun început

rostul și preocupările noii științe pornind de la interpretarea pe care a dat-o *Bibliologiei* italianu A. Sorbelli, care a împărțit-o în patru compartimente: "1. *Bibliologia* propriu-zisă, care se ocupă cu cartea în sine, cu istoria cărții - de la primele ei apariții sub formă de rulu la Egipțeni, pînă la cartea din zilele noastre, - cu condițiile ei materiale: hirtie, tipar, ilustrații etc. și rolul ce-l poate avea în viața științifică și socială a popoarelor. 2. *Bibliografia*, care se ocupă cu descrierea cărților și înmănușarea lor în diferite repertorii sau cataloage. 3. *Biblioeconomia*, care se ocupă de organizarea internă, cu funcționarea și istoricul bibliotecilor. 4. *Bibliotecografia*, care are ca scop descrierea bibliotecilor sub aspectul lor extern: clădiri, mobilier, locul potrivit etc".

Autorul detaliază în continuare preocuparea pentru *Bibliologie* în universitățile din țările a căror experiență a studiat-o, unde aceasta este printre materiile cursurilor universitare. Profesorul dorește să schimbe situația și în România: "E timpul să înceteze odată credința că bibliologia e rezervată numai viitorilor bibliotecari. Nu! Ea este necesară oricărui intelectual și în primul rînd studenților, dintre

cari unii ajung pînă în preajma examenelor de licență, fără să știe ce să citească, și nici unde și cum să-și caute izvoarele trebuincioase".

La cursurile de bibliografie pe care urma să le susțină la Universitatea din Cluj, Ioachim Crăciun și-a propus să studieze evoluția mișcării bibliografice în țările din Vest, istoria acestei discipline, primele cataloage de librării, cele mai importante bibliografii generale enciclopedice, bibliografiile generale naționale, bibliografiile speciale și bibliografiile de bibliografii. Aceste publicații erau interesante nu numai ca informație, ci și pentru studierea metodelor de întocmire. Profesorul constată

că, deși există atâtea lucrări bibliografice fundamentale, specialiștii din diferite țări lucrează după sisteme diferite, fără să fi căzut de acord asupra unui sistem unitar. El pledează pentru o metodologie bine precizată și uniformă în România, pentru a exclude haosul și regulile incerte folosite de specialiștii din diferite domenii și va insista asupra acestui aspect în decursul lecțiilor viitoare.

O problemă care îl îngrijorează la vremea respectivă este lipsa bibliografiei curente în România, apoi a celei retrospective, complete și pe specialități, și, mai ales, faptul că nu există nici o biobibliografie a scriitorilor români, nici o bibliografie de bibliografie. Ioachim Crăciun își propune să înceapă o colaborare cu studenții de la diferite facultăți pentru depistarea și selectarea materialelor necesare întocmirii unor bibliografii pentru specialitățile respective, beneficiul acestei munci fiind în primul rând al studenților. Ca deziderat suprem în organizarea activității bibliografice în România el vede înființarea unui Institut de Bibliografie, care să concentreze în jurul său orice activitate bibliografică din țară, intensificând relațiile cu institutele similare și marile edituri din străinătate.

Următoarea ramură a bibliologiei – *Biblioeconomia* este considerată la fel de importantă pentru fiecare, întrucât orice om cult trebuie să știe cum să-și organizeze biblioteca personală, dar, înainte de toate, cum să se folosească de serviciile unei biblioteci publice. Problema gravă pe care o ridică Ioachim Crăciun este lipsa învățământului de specialitate în România și faptul că în biblioteci lucrează oameni care au pregătire pentru alte domenii. În acest sens, profesorul va institui pentru toți funcționarii Bibliotecii Universitare din Cluj obligativitatea audierii și frecventării cursului de bibliologie, însoțit

și de o activitate practică în secțiile și depozitele bibliotecii, însușirea circuitului cărții de la achiziție pînă la aranjarea pe raft.

O problemă foarte importantă o constituie statistica de bibliotecă, lipsa celor mai elementare informații despre numărul bibliotecilor și a documentelor deținute.

Încă la acea vreme Ioachim Crăciun a pus problema *Depozitului Legal*, considerind că pentru România este prea mare numărul bibliotecilor deținătoare de Depozit Legal – 10 biblioteci, în vreme ce Germania are un singur Depozit Legal, iar Cehoslovacia – două. Este interesant să aflăm că în lista acestor biblioteci se aflau Biblioteca Academiei Române, Biblioteca Fundației Universitare *Regele Carol I*, Biblioteca Ateneului Român, Biblioteca Fundației Culturale *Principele Carol* – toate patru din București, Biblioteca Fundației *Regele Ferdinand I* din Iași, Biblioteca Universității din Iași, Biblioteca Universității din Cluj, Biblioteca *ASTRA* din Sibiu, Biblioteca Universității din Cernăuți și Biblioteca din Chișinău.

Cea de-a patra ramură inclusă în cursul universitar era *Bibliotecografia*, care se ocupă de arhitectura și construcția de biblioteci și care trebuie tratată împreună cu biblioeconomia, acestea două fiind ramuri inseparabile. La acea vreme singura bibliotecă construită după toate cerințele științei bibliotecare era Biblioteca Universității din Cluj.

Asadar Conferința lui Ioachim Crăciun nu era o simplă expunere teoretică, ci mai degrabă o analiză a situației instituției bibliotecare și a științei bibliologice în România, o evaluare a problemelor importante din acest domeniu care trebuiau să fie urmărite, studiate și rezolvate. Din 1943, Conferința se transformă în Catedra de istoriografie română și științe auxiliare, certificând

astfel momentul maturizării școlii bibliologice clujene. Așa cum menționam mai devreme, această conferință a inaugurat seria *Bibliotheca Bibliologica* și are și astăzi semnificația unui testament profesional pentru toți cei care își aleg ca domeniu de activitate cartea și biblioteca. Seria a apărut cu multă regularitate, sub îndrumarea lui Ioachim Crăciun, ajungând la un număr de 20 de lucrări foarte conștiincios lucrate, întocmite după metodologia internațională recomandată de UNESCO și devenită tehnică bibliografică unitară. Cele mai multe dintre ele au fost alcătuite de însuși Ioachim Crăciun, în special biobibliografiile lui Alexandru Lapedatu, Gheorghe Bogdan-Duică, Ioan Lupaș, Ioan Bianu și Al. Sadi-Ionescu, iar la 400 de ani de la apariția primului incunabul în limba română, în aceeași colecție apare *Catechismul românesc din 1544 urmat*

de celelalte catechisme româno-lutene: Bârseanu, Sturdzan și Marțian. A mai publicat numeroase articole de istorie și bibliografii istorice, a colaborat la publicația *International Bibliography of Historical Sciences*, editată de un comitet cu sediul la Washington. Însă lucrarea fundamentală a profesorului de bibliologie este *Repertoriul manuscriselor de cronici interne, sec. XV – XVIII privind istoria României*, care a necesitat ani îndelungați de muncă, de cercetări prin arhive și biblioteci din 17 orașe ale țării, materiale scrise în nouă limbi și cu cinci alfabet diferite.

Ioachim Crăciun moare în 1971, dar rămâne la temelie bibliologiei românești, ridicând-o la treaptă de disciplină în învățământul superior, realizând astfel în capitala Transilvaniei ideile și orizonturile profesorului Ioan Bianu.

SEMNAL

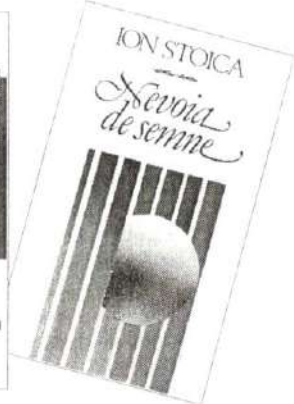
Prof. Ion Stoica în ipostază... lirică

Apreciatul bibliolog, gravul și bravul profesor de la Universitatea București, Ion Stoica, acest Domn ce pare total dăruit Cărtii, mai este vizitat – destul de des, și de multă vreme deja – cînd de Euterpe, cînd de Erato...

Ne-o dovedesc cele peste zece plachete (inclusiv două tipărite la Boston, respectiv, Londra, evident, în engleză), în care autorul practică "un limbaj de

esență clasică (...)", pe care "știe să-l încastreze într-o formulă modernă" (Constantin Crișan). Tocmai aceasta, posibil, îi asigură simpatia cititorilor, dar și pretuirea criticilor, care i-au și învesnicit numele și de poet al Dui prof. univ. dr. Ion Stoica în serioase dicționare ale literaturii române.

Cu adevărat, complexă e simțirea omului... de mare cultură! (VI. P.)

Rezolvarea unei criptograme: Constantin Hanațki

(Certitudini și ipoteze pe marginea unei scrisori inedite)

Vasile MALANEȚCHI,
cercetător științific

După 1812, odată cu dezmembrarea Moldovei și alipirea abuzivă a teritoriului dintre Prut și Nistru la Rusia, între orașul Chișinău, devenit centru administrativ al Basarabiei ca o nouă regiune a imperiului țarist, și Odesa, capitala Novorusiei - ținut în componența căruia intra și Basarabia, s-au stabilit relații fructuoase de colaborare și în domeniul schimbului de valori culturale. Istoricii și cercetătorii literari au abordat în studiile lor diverse aspecte ale chestiunii¹.

În timpul unor investigații întreprinse la Biblioteca Științifică a Universității de Stat "I. I. Mecinikov" din Odesa am atestat câteva scrisori inedite, adresate unor oameni de știință de aici, scrisori ce reflectă realități culturale basarabene din jumătatea a doua a secolului XIX. Este vorba, în cazul de față, de o epistolă din 1866 a lui Constantin Hanațki, fost redactor al publicației *Kisiniovskie oblastnie vedomosti*, adresată printului S. M. Voronțov, cunoscut bibliofil și arheolog amator. În măsura, în care am avut la îndemână și alte date, am încercat să o redau contextului, evidențiind, pe cât a fost posibil, locul (și chiar, numele!) autorului în cadrul procesului cultural al epocii.

În anii '60 ai secolului al XIX-lea presa din Chișinău și Odesa, în speta *Bessarabskie oblastnie vedomosti*, oferea cu generozitate cititorilor săi posibilitatea de a lua cunoștință de studiile și articolele privind diverse aspecte ale istoriei, culturii, etnografiei și folclorului din Basarabia ale unui autor care, din motive numai de el știute, semna doar cu inițialele "K. X." ("C. H.") și care nici nu bănuia, probabil, că nevinovatul său gest, peste ani, îi va pune la mare

încurcătură pe cercetătorii dornici să-i cunoască identitatea.

Astfel, în 1968 cunoscutul pușkinolog și istoric al presei din Basarabia, prof. dr. B. A. Trubețkoi, în lucrarea *Iz istorii periodiceskoi pečati Bessarabii 1854-1916 g.g.* (în l. rusă p. 138), a lansat opinia, că "autor al acestor minunate articole este H. Caragus, unul din colaboratorii activi ai presei basarabene", în timp ce alți cercetători presupuneau că în dosul acestor inițiale se ascunde A. Zasciuk, autorul valoroasei monografii *Materiali dlea gheografii i statistiki Rossii. Bessarabskaia oblastia* (1862).

Mai aproape de adevăr s-a dovedit a fi dna Alexandrina Matcovschi, care, într-un articol publicat în revista *Nistru* (1972, nr. 2), apoi în studiul său *Prezențe moldovenesti în publicațiile ruse din anii 1880-1905* (Chișinău, 1976), îl numește (după V. Zotov. *Istoria vse-mirnoi literatury*, t. III, 1881, p. 583) C. Hoinațki (C. Hoinațchi), rezervând, ce-i drept, inițiativa de a clarifica această dilemă - H. Caragus (H. Karaguș) sau C. Hoinațki (C. Hoinațchi) - "cercetătorilor ce se vor ocupa în viitor de identificarea paternității articolelor menționate".

Punctul pe i l-a pus V. Ciocanu, în recenzia sa la amintitul studiu al Alexandrinei Matcovschi, constatând că "cu inițialele "C. H." "K. H." a semnat însuși redactorul din acei ani al buletinului regional Costantin V. Hanațki, care s-a aflat în această funcție până la 7 martie 1866, când e transferat la Simferopol în calitate de secretar al Comitetului statistic" (*Nistru*, 1977, nr. 3, P. 137).

Dar iată că, recent, N. V. Popovici, în studiul său *Moldavski folklor na stra-*

nitah russkoi pressii XIX veka (1982), nefiind, probabil, la curent cu această precizare de rigoare, întreprinde o nouă tentativă de polemică, asociindu-se – contrar opiniei lui B. A. Trubețkoi – “ipotezei lui V. Zotov, împărțite și de A. Matcovschi, deoarece, indiscutabil, un cercetător din secolul XIX, mai apropiat în timp de autorul basarabean, putea să-l cunoască pe acesta mai bine” (p. 55).

Mi-am amintit de toate aceste amănunte în incinta Bibliotecii Științifice a Universității de Stat “I. I. Mecinikov” din Odesa, atunci când am atestat și consultat, în fondul “Vorontov” (nr. 3501), o broșură de 105 pagini intitulată *Tigane*, apărută la Chișinău în 1866, având pe coperta interioară următoarea specificare: “Оттиски из Бессарабских Областных Ведомостей с № 33-52 за 1865 год и № 1-3 за 1866” (= Extras din ziarul *Bessarabskie oblastnie vedomosti*, nr. 33-5, 1865 și nr. 1-3, 1866), iar pe fila de la urmă, în loc de semnătură – aceeași criptogramă “С. Н.” “К. Н.” și data “Кишинёв, 15 августа 1865 года” (= Chișinău, 15 august, 1865).

Cu mai multe decenii în urmă unul dintre lucrătorii bibliotecii a notat cu precizie pe copertă, cu un scris de mână îngrijit, numele autorului (“С. Hanatki”), lucrarea fiind înregistrată la fel (cu numele deplin al autorului) și la fișier.

Și nu că bibliografia odesită ar fi mai ageră la descifrarea criptogramelor. Pur și simplu ei s-au bizuit pe date concrete, necunoscute cercetătorilor de la Chișinău.

Dar să deschidem volumul. Pe fila verso a foii de titlu citim următoarea dedicație-autograf: “Его Светлости князю Семёну Михайловичу Воронцову от автора. Симферополь. 28 апреля 1866 года” (= Prea luminatul prinț Semion M. Voronov, din partea autorului. Simferopol. 28 aprilie 1866).

Destinatarul dedicației, arheologul amator S. M. Vorontov (1823 – 1882), e fiul cunoscutului guvernator general al Ținutului Novorusiei și Basarabiei M. S. Vorontov (1782–1856) și a fost mai mult ani șef al administrației orașenești din Odesa.²

Cum a nimerit acest studiu despre țigani în vestita bibliotecă a familiei Vorontov? Cum l-au identificat bibliograful pe autor? Cine este el și care îi erau preocupările la momentul dat?

O scrisoare pe care am găsit-o, păstrată fiind cu grijă între filele volumului, concomitent ne dă răspuns la toate aceste întrebări. Iată-o:

**“Ваша Светлость
Князь Семён Михайлович!**

Таврический губернатор, Григорий Васильевич Жуковский, предложил мне занять должность секретаря Таврического губернского Статистического Комитета. Я поспешил принять этот приятный для меня пост, оставив мою службу, которую занимал более шести лет, в качестве редактора “Бессарабских областных ведомостей” в Кишинёве. Я переехал в Крым с полной верой и желанием принести и мою долю труда для пользы этого прекрасного края.

Будучи однако же незнаком с местностью и не находя в делах Комитета, почти несуществовавшего, должного порядка, необходимых и правдивых данных, на которых можно было бы опираться и приступить к историко-статистическому описанию Крыма, я должен собирать и проверять нужные для науки и края сведения на самих местах, лично, а этот труд для одного не лёгок, а главное – сопряжён с издержками по разведыванию и разъездам, что для меня, при ограниченном жалованьи, весьма чувствительно.

А поэтому, осмеливаюсь беспокоить Особу Вашей Светлости покорнейшею просьбою – разрешить мне получать от управляющих, в имениях Ваших в Крыму, содействие и помощь в собирании и проверке статистических данных преимущественно на южном берегу. Содействие это весьма важно и ускорит работу и подготовку к выпуску в свет памятной книжки Таврической губернии, в которой имеет быть помещено подробное описание Алупки, с литографически видом дворца Вашей Светлости.

Имею честь предложить при этом Вашей Светлости последний мой в Бессарабии труд – историческое исследование и современный быт цыган.

Вашей Светлости
покорнейший слуга
Секретарь Таврического
Статистического Комитета
К. Ханацкий,

Симферополь, 28 апреля 1866 года".

Traducere:

**Luminăția Voastră
Prințe Semion Mihailovici!**

Guvernatorul Tavrîei, Grigori Vasilevici Jukovski, mi-a propus să ocup funcția de secretar al Comitetului statistic din gubernia Tavria. Și eu m-am grăbit să accept acest plăcut pentru mine post, păstrând serviciul, pe care timp de mai bine de șase ani l-am ocupat la Chișinău în calitate de redactor al "Buletinului regional al Basarabiei". Eu m-am mutat în Crimeea cu ferma dorință de a-mi aduce partea de contribuție întru folosul acestui minunat ținut.

Necunoscând, însă, îndestul localitatea, negăsind în dosarele Comitetului, care aproape nici n-a existat, ordinea convenită și materiale necesare privind descrierea istorico-statistică a Crimeii, eu trebuie personal să culeg și să verific la fața locului datele științifice, lucru nu atât de ușor pentru o singură persoană, și, principalul,

însoțit de cheltuieli pentru cercetare și călătorii, fapt destul de sensibil pentru mine cu safariul meu limitat.

De aceea îndrăznesc să Vă deranjez, Luminăția Voastră, cu o preaumilă rugămintă – să-mi permiteți a primi de la administratorii mosiilor D-voastră din Crimeea sprijin și ajutor la adunarea și verificarea datelor statistice cu precădere pe malul de sud. Sprijinul acesta e foarte necesar și va grăbi lucrul și pregătirea pentru tipar a "Cărții memoriale a Guberniei Tavria", în care urmează să fie inserată și o descriere amănunțită a Alupkăi, cu o imagine litografiată a palatului Luminăției Voastre.

Folosindu-mă de ocazie, am onoarea să Vă propun ultima mea lucrare realizată în Basarabia – o cercetare despre istoria și despre traiul de astăzi al țiganilor.

A Luminăției Voastre
preasupusă slugă,
secretarul Comitetului
statistic din Tavria,
C. Hanațki.

Simferopol, 28 aprilie 1866".

Întreprinderea unor investigații la arhivele, muzeele și bibliotecile din Crimeea s-ar solda, credem, cu descoperirea unor materiale necunoscute, din care am putea afla date noi din viața și preocupările acestui om de cultură, care a trăit și activat un timp și pe meleagul nostru, consacrandu-i mai multe scrieri publicistice și lucrări științifice, care, de asemenea, așteaptă să fie valorificate.

Note:

1. A se vedea, în acest sens, articolul lui Vasile Ciocanu *Chișinău și Odesa (Din istoria relațiilor culturale în secolul XIX)*, publicat în revista filologică *Limba și literatura moldovenească*, 1982, nr. 2, precum și studiul Alexandrinei Matcovschi *Din preocupările folclorice ale Societății de Istorie și Antichități din Odesa*, inserat în aceeași revistă, *Limba și literatura moldovenească*, 1982, nr. 1.

2. Vezi: P. Bondarenko, V. Feldman. *Библиотека Воронцовых в Одесском университете. "Альманах библиофила". Выпуск X. Москва: Ed. Kniga, 1981. - P. 98-109.*

O surpriză de pe plaiuri vrâncene: revista "Lector"

Ce să însemne oare pentru omul comun – și mă gândesc acum la basarabeanul comun – Focșanii, Vrancea?

Probabil, în memoria celor mai mulți aceste toponime se asociază cu: balada *Miorița*, auzită și culeasă acolo de Alecu Russo; cu *Hora Unirii* / cu Milcovul din apropiere, a cărui apă au "sorbit-o" unioniștii la 1859; cu munții și cu seisme ce ne zguduie și pe noi, din când în când...

Cine a călcat pe aceste plaiuri și-a spălat neapărat ochii cu frumusețea peisajelor. Cei mai sentimentali s-o fi oprit la Cetatea Crăciuna, întărită de Ștefan cel Mare, cei cu credință în suflet o fi aprins o luminare în biserica Sf. Ioan Botezătorul sau în Sf. Maică Precistă – prima, ctitorită de Gr. Ghica-Vodă, iar cea de-a doua – de Nicolae Mavrocordat.

Mai puțini sînt cei care știu că la Focșani funcționează Biblioteca Județeană "Duliu Zamfirescu". [Bine că diplomatul D. Zamfirescu (1858-1922) a scris *Viata la țară, Tănase Scatiu, În război...* încă vreo citeva proze *tari* despre Comăneșteni, și astfel, iată, și-a asigurat neuitarea urmașilor - în genere, niste ingrați, care, cu o umitoare ușurință îl pot confunda cu celălalt Zamfirescu, George Mihail (1898-1939). Și nici nu știi dacă face să te superi pe această categorie de ingrați... cînd, orice ai zice, senzualitatea, fie și numai dintr-un titlu ca *Măندانul cu dragoste*, incită memoria și alte simțuri mai mult decît... chiar niște frumoase nume de femei, devenite titluri de carte: *Lydda, Anna...*].

Cred însă că și mai puțini sînt cei care au văzut/citit revista pe care o editează această importantă bibliotecă din Focșani. Se numește **Lector** și e, de fapt, un "*periodic de informare bibliologică și atitudine culturală*". Personal, am rămas plăcut surprins chiar și de această precizare de lingă titlul revistei, pentru că în ea se clarifică sco-

purile, sarcinile pe care și le propun editorii. Cu atît mai mult cu cit, scopurile și sarcinile asumate de ei mai sînt și realizate. În plus, e o revistă elegantă, cu texte absolut lizibile – din mai multe puncte de vedere (tehnic, stilistic, semantic...).

Răsfoind/citînd/lectoînd două ultime numere de *Lector* (5 și 6 din 2005), mi-am dat seama că revista își justifică și titlul, și "precizarea", lăsîndu-mi una dintre cele mai frumoase impresii din cîte am cules, în ultimul timp, frunzărînd publicații periodice similare din provincia românească.

Cine nu crede – să citească *Lectorul*! Dar fiindcă așa ceva e cu totul problematic (ori trebuie să mergi la Focșani, ori să ai niște pile pe la poalele Vrancei...), am decis să prezentăm, succint, cititorilor noștri, revista bibliotecarilor și bibliofililor din acest județ al unei dintre cele mai sigure uniri românești.

Contrar unei ciudate obișnuințe gazetărești, vom începe prezentarea cu... începutul revistei. Adică: prin a-i nominaliza pe cei ce animează/ concep/ fac/ elaborează/ scriu/ redactează *Lectorul* de la Focșani: **Teodora Fintinaru** (director), **Gabriel Funica** (redactor-sef), **Anamaria Cătănelu** (tehnoredactor), **Nicoleta Oprișan**, **Margareta Tătăruș**, **Elena Velniță**, **Ioana Blendea** (redactori), **Angela Paragină**, **Geta Bobolan** (culegere de text și corectură).

Chiar că de excepție ni s-a părut nr. 5/2005, consacrat integral lui Jules Verne. Să aduni între paginile unui periodic circa 20 de materiale axate pe un subiect (oricît de mare ar fi el) – e o sarcină ce și-o asumă cu un anumit spor de emoții pînă și o revistă de la București, elaborată de scriitori sau de cercetători științifici. Bibliotecarii, jurnaliștii, scriitorii de la Focșani s-au ambiționat să o facă aproape exclusiv cu propriile puteri și au făcut-o la nivel, inspirat, cu un grad de subliniată

seriozitate. *Jules Verne și românii, Recviem pentru corăbii pierdute, Literatura SF și bagheta lui Proteu, Bibliofiction: Borges și Umberto Eco, Jules Verne între știință și vizionarism* – iată niște titluri, iată niște eseuri ce fac dovadă că autorii *Lector*-ului iau lucrurile în serios, punând la contribuție și cunoștințe, și inspirație, și o manieră narativă agreabilă. Unii dintre semnatari au nume și la noi cunoscute, alții s-ar putea să se afle abia la începuturile scrisului: Ion Hobana, Teodor Vârgolici, Teodora Fintinaru, Paul Miclău, Florentina Caloian, Veronica Crăciun, Irene Stoenescu...

Un interviu cu Jules Verne (nu fictiv, ci real! din timpul vieții sale!), tradus din engleză (totuși!) l-am citit cu același interes cu care savurezi un dialog cu un contemporan demn de toată atenția noastră acum, la începutul mileniului III. Mai aflăm că la BJ Vrancea se găsește circa 450 de exemplare de cărți avându-l ca autor pe Jules Verne, inclusiv vreo 30 de volume depozitate în colecția de carte veche și rară. Și care, credeți, că sunt cele mai solicitate scrieri julesverniene printre cititorii de la Focșani? În linia mari, cele ce se bucură de căutare și la noi: *Copiii căpitanului Grant*, *20.000 de leghe sub mări*, *Căpitan la 15 ani*, *Cinci săptămâni în balon*, *Ocolul Pământului în 80 de zile*, *Insula misterioasă*... Ni se mai pune la dispoziție o bibliografie selectivă a literaturii SF de autori români, de la Aderca Felix pînă la Ungureanu Dănuț, iar în unul din eseurile amintite de noi mai sus, autoarea, dna bibliotecară pe nume Margareta Tătăruș, se ocupă de apariția și evoluția unor termeni din domeniul SF. Și dacă pînă aici am arătat "rădăcina, tulpina și crengile" revistei *Lector*, apoi în ultimele ei pagini apar și "mugurii": scrieri ale unor elevi, liceeni din municipiu, premiate la Concursul de proză scurtă SF, organizat cu aceeași ocazie: Anul Jules Verne. Vom cita și la acest compartiment câteva nume, cine știe, poate peste ani unele dintre acestea vor fi nume de rezonanță în domeniu: Elisabeta Rău (clasa V), Raluca Baciu (cl. V), Alexandra Roxana Martin (cl. VIII), Diana Toma (cl. VIII)... Scrierile aces-

tor adolescenței sînt ilustrate de colegi de ai lor, învingători la compartimentul "Desen" al aceluiași concurs (Mădălina Neagu, Raluca Șpoială, Constantin Ispas, Mihaela Cîrlan, Ion Zaharia, Petru Munteanu).

Numărul 6/2005 al *Lector*-ului de la Focșani reia, într-o bună măsură, subiectul Jules Verne, inclusiv prin publicarea altor lucrări în proză ale tinerilor cîștigători ai Concursului de proză scurtă SF.

Dintre scrierile "adulte", mi-a reținut atenția un eseu intitulat *Cartea ca dar*, autoarea dna prof. Teodora Fintinaru. Poate și de aceea că de cînd mă știu... adult – nu am găsit, nu am conceput, nu am recunoscut un cadou mai frumos, mai de preț, decît cartea -, m-am suprins nu o singură dată frămîntat de întrebarea: "Oare cînd, unde, cine, cum... a văzut primul în carte un dar mai nobil decît aurul sau argintul?" În *Lector*, iată, am aflat (fie și parțial) răspuns la această întrebare și reținem, din articolul cu pricina, și pentru cititorii noștri, următoarea constatare: "... Darul de carte este investit cu prerogativele unui adevărat program cultural în nuse de domnitorul Matei Basarab, a cărui predoslovie la **Psaltirea de la Govora, 1673**, este un exemplu de conștiință civilizatoare prin carte: "De aceea, primiți cu aceeași iubire acest dar [=cartea, n. n.]..."

Aș fi regretat mult, sincer, dacă din grabă sau din neatenție treceam peste articolul semnat de dna bibliotecară Corina Aiacoaboae *Biblioteca Județeană "Duliu Zamfirescu" Vrancea – un spațiu al solidarității*. Este vorba în el despre trei campanii, organizate în ultimul an, de BJ din Focșani, pentru strîngerea donațiilor de carte de la persoane fizice, instituții publice, edituri etc. Nu ne mai poate mira că primul destinatari al generoaselor donații de carte este Basarabia, mai exact – Biblioteca "Ștefan cel Mare și Sfînt", cea mai nouă din Chișinău. Ceilalți destinatari sînt localitățile vîrncene afectate de inundații. Am scris *localitățile*, nu *bibliotecile*, și nu am greșit. Pentru că în zonele grav răvășite de furia naturii au fost trimise nu numai colete cu cărți pentru bibliotecile

comunale, dar și donații de alimente, obiecte de strictă necesitate, îmbrăcăminte și chiar... apă. Vă amintiți? Stihia a lovit România, cel mai

LECTOR

Periodic de informare
bibliografică și altitudine
culturală

ANUL III Nr. 6 2005

Revista Bibliotecii Județene "DUIU ZAMFIRESCU" Focșani - Vrancea

"Păcerea textului înseamnă un Babel fericit."
Roland Barthes

cumplit, în toiuul verii, în luna lui Cup-tor, pe niște călduri toride...

Și în acest număr putem citi eseuri și recenzii/analize extrem de curioase (scrise de Ion Hobana, Cristina Săvescu, Ștefan Ghidoveanu, Veronica Crăciun, Nicoleta Oprisan, Margareta Tătăruș, Teodora Finținaru, Doina Popa-Stoiciu, Lascăr Zamfirescu, Cosmin Dragomir, Pavel Diana s.a.). Nu lipsește nici rubrica *Revista revizitelor*, nici articolul cu rol de editorial, semnat aici de Gabriel Funica. Deși se numește *Marile speranțe*, acest editorial putea să aibă, fără mari pierderi, și un titlu gen *În căutarea apetitului de lectură*. Credeam sincer că numai la Sorooca, la Orhei sau Cahul o anumită lume rationează într-un fel anume, în ceea ce privește ne-trebuința, ne-fascinția, ne-apetitul – pentru carte și lectură... Însă G. Funica ne convinge că geografia acestora este cu mult mai largă: "Oare dormi mai liniștit dacă l-ai citit pe Dostoievski? Vinzi mai mulți castraveți cu citate din Proust? Vorba cuiva,

urcînd grăbit în mașină: *Vrei să se dărîme biblioteca pe tine?! Vrei să pătești ca Eminescu?!*" Am citit în *Lector* aceste rînduri, am ris, apoi m-am văzut copleșit de o mare tristețe... Bine că am obiceiul de a citi pînă la capăt cam orice scriitură, odată începută. Și reproduc, cu un sentiment de ușurare, finalul acestui editorial de la Focșani: "Deocamdată, în România, se publică de-a valma și se citește puțin, după criterii indiscernabile. [Exact ca și în Basarabia, n.n.] Cu toate acestea, nu-i deloc exclus ca plăcerea lecturii să revină, chiar dacă lumina ecranului e mai puternică decît lumina tiparului. [Da, nici la noi, în Basarabia, nu-i exclus... – n.n.] Crepusculul poate resuscita apetente nebănuite, preocupări latente. De aceea avem speranțe că într-o bună zi cartea își va lua locul în caleașca princiară. [Nutrim și noi, basarabeni, aceleași speranțe... – n.n.] Mari speranțe".

Vorba veche (și turcească): Aferim! Ultima moare speranța, iar dacă e și mare, poate că nici nu moare...

Vlad POHILĂ

Lector

Periodic de informare
bibliografică și altitudine
culturală

ANUL III Nr. 5 2005

Revista Bibliotecii Județene "DUIU ZAMFIRESCU" Focșani - Vrancea

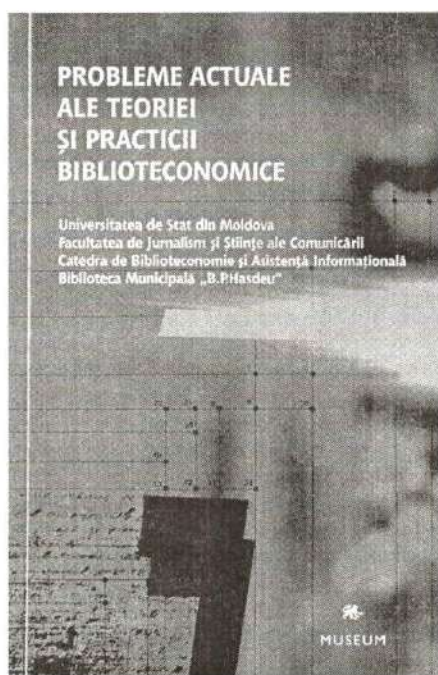

Nu mai dormi. Nu mai te liniștii. Nu mai...

CARTEA DE SPECIALITATE

Culegere de articole și studii la o aniversare profesională

(45 de ani de învățămînt biblioteconomic superior în R. Moldova)

Învățămîntul biblioteconomic superior din R. Moldova a ajuns la 45 de ani – un moment potrivit de a monitoriza și valorifica ritmul biblioteconomiei.

Profesioniștii în informare și documentare s-au întrînit la acest eveniment solemn, la Alma Mater – Universitatea de Stat din Moldova, pentru a aduce cuvinte de recunoștință cadrelor didactice, pentru a contura diversitatea preocupărilor în contextul globalizării și aplicării locale.

Cu ocazia aniversării a 45-a de la fondarea învățămîntului biblioteconomic superior din R. Moldova, USM – în persoana Facultății de Jurnalism și Științe ale comunicării, a Catedrei de Biblioteconomie și Asistență Informa-

țională, în colaborare cu Biblioteca Municipală "B. P. Hasdeu", a editat un volum consistent, care reflectă veridic și competent realizările și provocările actuale în domeniu.

Culegerea *Probleme actuale ale teoriei și practicii biblioteconomice: Către 45 de ani de învățămînt biblioteconomic superior în Republica Moldova* (Chișinău: Editura Museum, 2005. – 252 p.) este armonios structurată în patru capitole cu domenii de identificare specifice:

- a) tendințele actuale ale învățămîntului biblioteconomic;
- b) preocupările biblioteconomiei naționale;
- c) aspecte teoretice și practice ale activității informaționale;
- d) cercetări bibliologice și sociologice.

Subiectele sunt variate: studiile biblioteconomice în contextul schimbării și globalizării, Procesul de la Bologna și asigurarea calității învățămîntului superior, exigentele și competențele bibliotecarilor, formarea profesională continuă și comunicarea, standardizarea și calitatea, Societatea Informațională și integrarea socială, satisfacerea utilizatorilor și îmbunătățirea continuă, cercetări bibliologice și oameni ai cărții.

Studiile, articolele și analizele din culegerea jubiliară sunt semnate de autori-specialiști ce s-au impus în domeniu: Natalia Goian, Liubov Karnaeva, Natalia Cheradi, Mariana Harjevșchi, Lidia Kulikovski, Alexe Rău, Silvia Ghinculov, Natalia Zavtur, Iulia Tătărescu, Tatiana Coșerlu, Veronica Ghețu, Raisa Vasilache, Zinaida Stratan, Gheorgeta Ghenghea, Nelly Țurcanu, Angela Amorțitu, Valentina Chitoroagă, Elena Corotenco, Lidia Zasa-vițchi, Claudia Slutu-Grama, Ala Pani-

Probleme actuale ale teoriei și practicii biblioteconomice: Către 45 de ani de învățămînt biblioteconomic superior în Republica Moldova. - Chișinău: Editura Museum, 2005. – 252 p.

ci, Eugenia Bejan, Tatiana Chiper, Ion Madan, Iurie Colesnic, Maria Ciobanu, Geneveva Scobioală, Ion Şpac.

Am prezentat în mod intenţionat numele autorilor în ordinea aranjării materialelor în carte, fără a indica funcţiile, titlurile, alte demnităţi. Pur şi simplu, aşa cum v-aţi convins, sînt personalităţi ale bibliografiei, biblioteconomiei, bibliologiei, în majoritate absolută bine cunoscute şi apreciate şi de bibliotecari, şi de studenţii de la facultatea de specialitate, şi de mulţi simpli, dar fideli prieteni ai cărţii.

Să-i amintim şi pe cei care şi-au adus contribuţia la elaborarea şi tipărirea cărţii recenzate de noi: dr. conf.

univ. Natalia Goian, dr. conf. univ. Lidia Kulikovski – coordonatori de ediţie; dr. conf. univ. Nelly Ţurcanu, prodecan – redactor; drd., lector Mariana Harjevschi – rezumatul în engleză; Vlad Pohlă – lector; Andrei Gamarţ – concepţia grafică. Imprimarea s-a făcut la Tipografia *Bons Offices*.

Volumul menţionat va trezi interesul mai multor categorii de beneficiari. Anumite materiale vor fi de un real folos pentru bibliotecarii noştri, şi pentru studenţii de la facultatea respectivă, căci, în fond, culegerea la care ne referim este o reuniune a unor forţe intelectuale de prim-plan.

Tatiana COŞERIU

Au mai apărut...

OSOIANU, Vera. *Un deceniu sub semnul reformei* / Biblioteca Naţională a Republicii Moldova. – Chişinău: BNRM, 2005. – 182 p.

ŞPAC, Ion. *Reflecţii biblioteconomice şi bibliografice* / Biblioteca Naţională a Republicii Moldova. – Chişinău: BNRM, 2005. – 287 p.

REMEMBER

Cinstirea, la Chișinău, a unui Prooroc ucis
în propria-i țară...

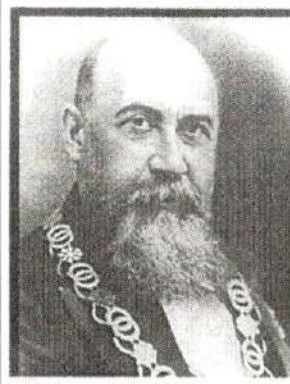
Este extrem de greu să găsești cuvântul potrivit, calificativul simplu și drept despre această uluitoare, coplesitoare personalitate care a fost Nicolae Iorga – istoric, critic literar și de artă, filozof, scriitor, memorialist, animator al vieții științifice și culturale, fruntaș al vieții publice etc., etc. Din fericire, au găsit acele cuvinte potrivite despre el alții, mulți, încă pe timpurile când vizionarul, proorocul românimii contemporane mai era în viață.

“În toate domeniile sale de manifestare, Nicolae Iorga și-a pus amprenta genului...” (Mircea Zăciu).

“Personalitatea sa este covârșitoare (...); “stilist original (...); “specialist total, specialist pe toate laturile” (...), [N. Iorga] “apare masiv (...) prin numărul uriaș de tomuri scrise și prin multiplicitatea preocupărilor (...); “a călcat cu mintea lui alitea documente, încit memoria lui însăși va avea țaria unui document (...); “prin cunoașterea aproape monstroasă a istoriei universale și române în cele mai mici detalii, [N. Iorga este] un istoric care a sorbit apa tuturor (...), direct de la izvoare”; “autor de sinteze complete, exhaustive, uneori disperant de amănunțite”; “... Iorga a jucat în cultura română, în ultimele patru decenii, rolul lui Voltaire (...)” (G. Călinescu).

“Una din acele personalități legendare înfipte pentru veșnicie în glia țării sale și în istoria inteligenței umane” (Henri Focillon, istoric francez).

Ne limităm la aceste trei caracterizări, pentru a aminti că într-o “viață de om așa cum a fost” (17 iunie 1871, Botoșani, - 27 noiembrie 1940, pădurea de la Strejnic, județul Prahova), N.

17.VI.1871 - 27.XI.1940

Iorga a scris circa 1250 de cărți, vreo 25 mii de articole, mai ținând sute și mii de prelegeri, conferințe etc. Aproape 40 de universități și academii din Europa l-au ales membru titular sau i-au acordat titlul de Doctor Honoris Causa, astfel recunoscându-i grandoaarea, încă din timpul vieții. Unele amănunte din viața de savant a lui N. Iorga au iz de legendă: se spune, bunăoară, că în anumite situații, își dicta

articolul sau prelegerea, concomitent: unei stenografiste – în franceză, altei – în germană, celei de a treia – în română și, ca printre altele, făcea și el însuși notițe, plămădind astfel, o nouă scriere....

Nici nu incap, în sîta timpului, nu că să fi cernute de ea, numeroasele volume scrise ori elaborate de N. Iorga: serialul *Acte și fragmente cu privire la istoria românilor* (aproape 40 de volume); *Istoria românilor*, în 10 vol.; câteva *Istории ale literaturii române*, alte câteva zeci de cărți despre mai toate aspectele vieții spirituale a românilor, de-a lungul veacurilor; *Bizanț după Bizanț* și *Studii bizantine* (3 vol.) și numeroase alte cărți despre diferite popoare și țări vecine sau îndepărtate; 10 tomuri de memorii și “judecăți” ale epocii în care a trăit și ale contemporanilor săi etc., etc. În *Generalități cu privire la studiile istorice* prezintă pregnant “unelele”, mijloacele, criteriile și principiile cu care a reconstituit trecutul românesc și universal, lucrarea dată stînd și azi la temelie muncii de cercetare a istoricilor noștri, dar și din străinătate. A fondat, a condus, a redactat ziare și reviste (inclusiv faimoasele publicații *Sămănătorul*, *Neamul*

romănesc, *Revista istorică*, pentru care a și scris masiv), a întemeiat și animat societăți și fundații culturale, Universitatea Populară din "patria sa cea mică", Vălenii de Munte, neavînd echivalente în lume.

Patriot fervent, luptător pentru unirea tuturor pămînturilor românești, el a avut o dragoste aparte pentru pămînturile românești înstrăinate: Transilvania, Banatul, Bucovina și poate o afecțiune deosebită pentru Basarabia. Încă în 1905, cînd Basarabia gema sub cizma rusească, Nicolae Iorga scrie și sensibilizează opinia publică din România asupra existenței dramatice a *Neamului românesc în Basarabia*, subliniind necesitatea salvării românilor basarabeni din "duhoarea de temnită zăcută", dorind salvarea noastră de "efectele putrede ale stăpînirii de asiatică apăsare". [De altfel, în timpul aflării sale la Chișinău marele savant a stat în hotelul *La Suisse*... – adică exact unde se află astăzi Sediul Central al BM "B. P. Hasdeu"!]. În 1912, cînd în stînga Prutului, rușii "sărbătoreau" centenarul anexării acestei provincii românești la imperiul rus, N. Iorga editează volumul monografic *Basarabia noastră*, "adevărată evanghelie de mîngiere și încurajare a românilor basarabeni" (Ion Pelivan). Tot pe atunci, referindu-se la perspectiva unirii Basarabiei cu România, N. Iorga scria: "Și făgăduim că vom da tot ce e mai bun în noi, credință și muncă, noi însine și urmașii noștri, pentru ca vechea nedreptate să se steargă și viața liberă națională să domnească și pe aceste plaiuri ale întunericului și robiei, unde dreptul nostru veșnic ne cheamă". Ca nimeni altul dintre intelectualii și patrioții români, N. Iorga a calificat Basarabia (în 1931) ca "mîna dreaptă a trupului României" [cu care românii să-și facă semnul crucii]. Iar la 27 iunie 1940, față cu tragedia cedării către URSS a Basarabiei și Nordului Bucovinei, în cele două ședințe ale Consiliului de Coroană, N. Iorga s-a pronunțat categoric împotriva acceptării ultimatumului rusec, optînd pentru rezistență armată. Desigur, intuia perfect catastrofa pe care o implica un eventual război

cu un monstru ca URSS, dar el știa la fel de bine că multe popoare rămîn în istorie nu numai prin tăria armelor, ci și prin demnitate. "Numai șase voturi, din cei 26 prezenți, au fost pentru rezistență. Numele lor merită să fie înscrise cu litere de aur în cartea demnității...", nota în jurnalul său regele Carol II. Primul era numele lui Nicolae Iorga... Cînd cedarea a fost făcută, totuși, savantul i-ar fi spus cu amărăciune suveranului că astfel pierde cea mai prețioasă perla din coroană...

Grandoarea și puterea geniului lui N. Iorga, ponderea autorității sale științifice și morale, patriotismul său ca o făclie mereu arzînd și luminînd, felul hotărît cu care respingea regimurile autoritare, nedreptatea și violența în societate – toate acestea nu au plăcut la mulți, și nu numai în România, cu mult înainte de acel sfîrșit fatal, care, printr-o bizară coincidență, s-a produs odată cu sfîrșirea Statului Român întregit, de către agresorii din Răsărit și aliații lor din Apus. Se știe că N. Iorga a fost ridicat, de la vila sa din Sinaia, seara, cu vreo cîteva ore înainte de omor, de o mîna de persoane neidentificate nici atunci, nici mai apoi. Nelegiuirea a fost atribuită "Gărzii de fier", peste ani, însă, după deschiderea mai largă a arhivelor, s-a vorbit și despre "urma bolșevică, sovietică, kominternistă" în săvîrșirea acestei crime abominabile. Așa sau altfel, Proorocul a fost ucis în propria-i țară... sălbăciția asasinilor atingînd cote monstruoase: după ce l-au omorît, într-o pădure nu departe de Vălenii de Munte, barbarii i-au smuls barba, fir cu fir... După cum observase un cronicar al acelor vremuri tulburi, de blestem, prin uciderea lui N. Iorga, România a fost întoarsă, brusc, cu vreo cîteva secole în urmă.

Dar spunea Nicolae Iorga: "Pe morți nu-i căutați în morminte, ci în inima voastră"...

La finele lunii noiembrie a.c., comunitatea savantă din lume, românii de bună-credință, au cinstit amintirea mereu luminoasă a celui care a știut să onoreze atît de mult memoria poporului său, dar și a altor popoare. Nu

a fost dată uitării nici la Chișinău măreața personalitate și operă a lui Iorga, iubirea sa de Neam și jertfa sa de mare mucenic.

Nu poate fi calificată decât ca un eveniment editorial apariția, și la Chișinău, a *Cugetărilor* lui Nicolae Iorga, în Editura *Prometeu*, condusă de dna Raisa Sochircă.

De ce anume această carte, din miază de carte a lui N. Iorga, a fost repusă în actualitate?

Credem că din vasta sa operă, acest volum, intitulat nepretentios: *Cugetări*, scris/editat prin 1910 și care include circa 2.300 de aforisme, se detașează vădit și favorabil. E o carte de învățatură și de delectare, o carte a înțelepciunii, frumuseții, dreptății, cumsecădeniei omenești sau, cum a spus cineva, poate cu o doză de risc: "E o Biblie numai a noastră, a românilor". Valoarea deosebită a acestei cărți a pus-o în evidență, poate cel mai clar și mai drept, **Barbu Theodorescu** (1905-1975), bibliograf, istoric al literaturii și artei române, fost secretar al lui N. Iorga. (Mentionăm că revista noastră a cinstit memoria acestui celebru om al cărții, la centenarul de la nașterea sa – a se vedea articolul *Barbu Theodorescu*, de **Genoveva Scobioală**, *BiblioPolis* nr. 2/2005, P. 43 - 44). În prefata celei mai bune ediții a *Cugetărilor* lui Iorga, ediție îngrijită de B. Theodorescu, el nota: "Volumul de *Cugetări* reprezintă sinteza de gândire a lui Nicolae Iorga, fiind esența întregii sale opere, totodată una dintre cele mai de seamă cărți din întreaga cultură românească. Alături de *Poeziile* lui Eminescu, *Cugetările* domină și luminează, prin generații și peste generații, alcătuiind, cele două opere – temelii edificiului spiritualetății românești".

Mentionăm încă vreo câteva date despre cei care au contribuit la apariția la Chișinău a *Cugetărilor*. În primul rând, e de amintit numele dlui prof. dr. **Andrei Pippidi**, de la București, nepotul de la fiică al savantului, care și-a dat, cu multă amabilitate, consimțământul, să se editeze o carte din moștenirea iorgiană și pe

această palmă de pământ românesc. Autorul proiectului, coordonator și imagini – dr. conf. univ. **Vasile Șoițmaru**, cel care a putut convinge 15 concetățeni, oameni de bună-credință, să contribuie financiar la tipărirea *Cugetărilor*. Prefața "locală", "basarabeană", a fost scrisă de **Vlad Pohlă**, care mai e și lector – alături de dna Raisa Sochircă; prezentarea artistică (cu utilizarea unor reproduceri de excepție: sculptura *Meditație*, de **Ion Irimescu** – pe copertă, și în interior acuarela *Proorocul ucis*, de **Teodor Buzu**) aparține lui **Vi. Sinițki**, iar culesul textului, corectura și pre-machetarea au fost asigurate de dna **Ludmila Ilina**. Mai precizăm că volumul a fost tipărit într-un termen record și totuși în condiții excelente, la Combinatul Poligrafic de dl **Tudor Cțitor**.

Cugetările de la Chișinău au la bază "ediția B. Theodorescu" (tipărită, probabil, în 1968, la București, în Editura Tineretului), care conține un excelent *Cuvint introductiv* și un amplu *Tabel cronologic*. La acestea, ediția noastră a mai adăugat: "prefata basarabeană", un *Floriile de omagii* – aprecieri ale operei și personalității lui N. Iorga, o listă cu *Universitățile lui Nicolae Iorga* (cele care l-au ales membru titular sau doctor onorific), un bogat material iconografic și *Indicele tematic*, elaborat de **Vi. Pohlă**, datorită căruia cititorul poate găsi cu ușurință orice aforism pe tema care îl interesează.

Imediat după apariție, volumul *Cugetări* a beneficiat de două lansări, una mai frumoasă decât cealaltă.

Prima, a avut loc concomitent cu o conferință comemorativă *Nicolae Iorga – un nume înscris cu litere de aur în Cartea Demnității românești (cu prilejul împlinirii a 65 de ani de la asasinarea marelui savant și patriot)*, organizată pe 25 noiembrie a.c., sub auspiciile Academiei de Studii Economice a Moldovei, Asociației Economistilor din Moldova și Asociației Istoricilor din Moldova. După un *Cuvint de deschidere*, rostit de către dl prof. univ., dr. hab. **Grigore Belostecnic**,

rectorul ASEM, președinte al AEM, au fost prezentate mai multe comunicări ce au suscitât interesul publicului. Au vorbit despre viața, opera, opțiunile științifice și politice ale marelui savant prof. univ., dr. hab. **Anatol Petrencu**, președintele AIM; **Gheorghe Palade**, conf. univ, dr. hab. în istorie (USM); **Ion Negrei**, redactorul-șef al revistei de istorie și cultură *Cugetul*; dna **Efrosinia Isac**, dr. conf. univ. (ASEM); **Marius-Viorel Bulgaru**, istoric, invitat special de la Vălenii de Munte ai lui N. Iorga.

Poate și mai emoționantă a fost lansarea *Cugetărilor* lui N. Iorga găzduită de Sediul Central al BM "B. P. Hasdeu", pe 7 decembrie 2005

ru, redactorul **Vlad Pohlă**. S-a produs excelent, în calitate de moderatoare, dna conf. univ. dr. **Lidia Kulikovski**, directorul general al BM "B. P. Hasdeu".

Astfel, și breasla bibliotecară a cinstit memoria marelui nostru cărturar, care nu numai că a scris un număr fantastic de cărți, dar a avut și o atitudine pioasă față bibliotecă și carte, fiind cel care a adăugat acestui substantiv – carte – adjectivul – sfânt: "O, sfințele mele cărți (...) cit vă datoresc că sînt om, că sînt om adevărat!". Totodată, grație acestei lansări, mulți dintre colegii noștri l-au redescoperit pe Nicolae Iorga, s-au putut convinge că la Chișinău a văzut

(responsabilă de manifestare – dna **Tatiana Feodoruc**). Auditoriul era format din bibliotecari, veniți de la practic toate filialele din municipiu și din comunele suburbane. Au vorbit la subiect, inspirat și concret, scriitorul **Vasile Vasilache**, pictorul **Tudor Zbîrne**, scriitoarea **Claudia Partole**, istoricul **Ion Negrei**, businessmanul **Victor Captari** (unul dintre cei care a contribuit financiar la tipărirea cărții), bibliotecarul-poet **Alexandru-Horațiu Frișcu**, dr. în economie **Vasile Șoima-**

lumina tiparului o carte a sa care merită a fi citită și recităta și popularizată printre cititori. Pentru că aceste surprinzătoare *Cugetări* vor ajuta pe mulți să găsească răspuns la numeroase întrebări ce ne frământă, ele ne vor face să reflectăm mai des la: *Cine sîntem? Cum sîntem? Cum trebuie să fim?* și alte chestiuni-cheie pentru o existență omeanească demnă.

V. PRISĂCARU

Crăciun fericit!

La Mulți Ani!

¡Feliz Navidad!

¡Un prospero Año Nuevo!

Domnuț și Domn din cer

Mare-i seara de-astă seară,
Domnuț și Domn din cer
Și nu-i seara de-astă seară,
Domnuț și Domn din cer.

Fiul plînge stare n-are,
Domnuț și Domn din cer,
Pe brațele Maicii sale,
Domnuț și Domn din cer.

Ci e seara lui Crăciun,
Lui Crăciun celui bătrîn,
Cînd s-a născut Fiul Sfînt
Fiul Sfînt pe-acest pămînt.

Ne-nchinăm cu sănătate,
Tot de bine să-aveți parte
Hristos să vă dea de toate
Viață lungă, sănătate.

Noi umblăm și colindăm
Domnuț și Domn din cer!
Cestor fețe ne-nchinăm,
Domnuț și Domn din cer.

Evenimente importante ale anului 2006

Pentru anul 2006 a fost declarat:

Al doilea Deceniu Internațional al popoarelor Indigene (autohtone), în scopul de a întări cooperarea internațională în domeniul culturii, educației, drepturilor omului, mediului, dezvoltării economice și sociale, cu marcarea anuală, pe parcursul întregului deceniu, a zilei de **9 august ca Zi Internațională a popoarelor indigene**.

Anul european al mobilității profesionale (decizia urmărește mobilitatea geografică și ocupațională a lucrătorilor pentru înființarea unei piețe a muncii europene veritabile).

Anul BELA BARTOK (1881-1945), compozitor, pianist și muzicolog de origine maghiară – 125 de ani de la naștere.

Anul MOZART (1756-1791), dedicat celor 250 de ani de la nașterea compozitorului austriac – unul dintre cei mai mari creatori din istoria muzicii.

Anul JEAN MONET (1839-1926), considerat *Părintele Europei*, activitatea căruia, în numele păcii și a construcției europene, a stat la baza tuturor inițiativelor menite să promoveze ideea europeană. La împlinirea a 30 de ani de la decernarea de către Consiliul european a titlului de Cetățean de onoare al Europei (1976).

Anul LEOPOLD SEDAR SENGHOR (1906-2001), om politic și scriitor din Senegal, cofondator al mișcării francofone – 100 de ani de la naștere.

Anul BERTHA von SUTTNER, contesă Kinsky (1843-1914), scriitoare și militantă austriacă pentru drepturile omului și pentru pace, evenimentul fiind dedicat celor 100 de ani de la decernarea - primei femei, a Premiului Nobel pentru pace, în 1906.

Anul PABLO PICASSO (1881-1973), pictor, gravor, sculptor și ceramist francez de origine spaniolă, considerat cel mai mare artist plastic al secolului XX, cofondator al cubismului – 125 de ani de la naștere.

Anul HENRIK IBSEN (1828-1906), dramaturg norvegian, considerat primul mare dramaturg modern - 100 de ani de la stingerea din viață.

Anul SIGMUND FREUD (1856-1939), psihiatru austriac, fondatorul psihanalizei – 150 de ani de la naștere.

Anul PAUL CEZANNE (1839-1906), pictor impresionist francez, un mare precursor al artei moderne – 100 de ani de la stingerea din viață.

Anul HEINRICH HEINE (1797-1856), poet german, autor de lieduri și balade, considerate printre cele mai frumoase din literatura germană - 150 de ani de la moartea poetului.

Anul LAMBERT LOMBARD (1506-1566), pictor, gravor și arhitect flamand, cu rol de precursor în perioada Renașterii – 500 de ani de la naștere, evenimentul este anunțat de Belgia.

Anul MARIN DRINOV (1838-1906), istoric și lingvist bulgar, a fost cofondatorul (1869) și primul presedinte al Societății literare bulgare, devenită apoi Academia de Științe a Bulgariei.

Anul IVAN FRANKO (1856-1916), scriitor, critic literar, militant politic ucrainean – 150 de ani de la naștere.

Anul dedicat orașului legendar SAMARKAND, azi în Uzbekistan, mare centru de cultură și civilizație din Asia, înscris în lista Patrimoniului Mondial UNESCO – 2750 de ani de la fondare.

Rusia a anunțat aniversarea a 150-a ani de la crearea la Moscova a **GALERIEI TRETIAKOV** (1856) și 200 de ani ai Muzeului din Kremlin (1806), ambele elemen-

te din Patrimoniul Cultural mondial.

Anul TRAIAN VUIA (1872-1950), inventator român, pionier al aviației mondiale, constructor al primului avion din lume – *românul care a deschis cerul*, evenimentul fiind dedicat celor 100 de ani de la epocalul zbor din mart. 1906, la Montesson, Franța.

Anul GRIGORE MOISIL (1906-1973), matematician român, a conferențiat în multe universități din Europa și America de Nord, a adus contribuții importante în domeniu, lucrările sale au fost traduse în multe limbi și este unul dintre primii care au aplicat logica matematică în informatică.

Alte evenimente importante:

1900 de ani de la moartea lui **Decebal (106)**, rege al geto-dacilor și în același context: 1900 de ani de la cucerirea romană a Daciei.

570 de ani de la prima atestare documentară (1436) a **Chișinăului**.

500 de ani de la stingerea din viață a lui **Cristofor Columb**.

Concursul literar "**La izvoarele înțelepciunii**", ediția a XVI-a – "**Viața și creația lui George TOPĂRCEANU**" (clasele VII-IX).

Săptămîna cărții pentru copii – 1-7 aprilie 2006.

Salonul Internațional de carte pentru copii, ediția a X-a – 5-8 aprilie 2006.

Calendarul aniversărilor culturale 2006

IANUARIE

80 de ani de la apariția la Bu-curești a publicației de propagandă națională **BASARABIA** (1 ian. 1926 – 24 ian. 1932).

70 de ani de la apariția la Iași a publicației democratice **ÎNSEMNĂRI IEȘENE** (sub conducerea lui M. Sadoveanu, G. Topârceanu ș.a.) (1 ian. 1936 – 1 oct. 1940).

75 de ani de la nașterea arhitectului **SIMION ȘOIHET** (1 ian. 1931).

70 de ani de la nașterea actorului de teatru și film **VASILE CONSTANTIN** (2 ian. 1936 – 17 oct. 2004).

70 de ani de la nașterea lui **SILVESTRU MAXIMILIAN**, profesor universitar, specialist în economie și matematică (2 ian. 1936).

70 de ani de la nașterea lui **ILIE TODOROV**, actor de teatru și film, regizor și profesor (2 ian. 1936 – 13 ian. 2005).

55 de ani de la nașterea specialistului în biblioteconomie, manager **SVETLANA BARBEI** (2 ian. 1951).

70 de ani de la nașterea actriței de teatru și film **EUGENIA BOTNARU** (3 ian. 1936).

70 de ani de la nașterea poetului rus **NIKOLAI M. RUBȚOV** (3 ian. 1936 – 19 ian. 1971).

135 de ani de la nașterea lui **ION HALIPPA**, istoric, arheolog, redactor și arhivist basarabean (4 ian. 1871 – 25 iun. 1941).

55 de ani de la nașterea lui **MIHAI POTĂRNICHE**, maestru fotografic (4 ian. 1951).

60 de ani de la nașterea lui **MIHAI CONSTANTINESCU**, solist vocal, autor de versuri și compozitor (4 ian. 1946).

60 de ani de la nașterea lui **ION HOLBAN**, doctor în științe fizico-matematice (5 ian. 1946).

125 de ani de la nașterea lui **ION MINULESCU**, poet, prozator, dramaturg, publicist, editor și traducător (6 ian. 1881 – 11 apr. 1944).

80 de ani de la nașterea lui **EFIM TCACI**, muzicolog, publicist și profesor (8 ian. 1926 – 27 apr. 2002).

100 de ani de la nașterea matematicianului și logicianului român **GRIGORE C. MOISIL** (10 ian. 1906 – 21 mai 1973).

100 de ani de la nașterea sculpto-

rului **BORIS CARAGEA** (11 ian. 1906 – 8 aug. 1982).

80 de ani de la nașterea lui **LEONID DIMOV**, poet și traducător român, originar din Basarabia de Sud (11 ian. 1926 – 5 dec. 1987).

160 de ani de la nașterea lui **ALEXANDRU LAMBRIOR**, lingvist, filolog și folclorist (12 ian. 1846 – 20 febr. 1883).

80 de ani de la nașterea lui **ALEXANDRU ANDRIESCU**, filolog, critic și istoric literar (12 ian. 1926).

260 de ani de la nașterea pedagogului și didacticianului elvețian, întemeietor al pedagogiei moderne **JOHANN HEINRICH PESTALOZZI** (12 ian. 1746 – 17 febr. 1827).

130 de ani de la nașterea lui **JACK LONDON**, prozator, dramaturg și eseuist american (12 ian. 1876 – 22 noiemb. 1916).

75 de ani de la nașterea lui **DUMITRU GHIȚU**, specialist în fizică și electronică, membru corespondent al AȘM (13 ian. 1931).

156 de ani de la nașterea poetului român **MIHAI EMINESCU** (15 ian. 1850 – 15 iun. 1889).

90 de ani de la nașterea scriitorului **ALEXANDRU ROBOT** (15 ian. 1916 – aug. 1941).

70 de ani de la nașterea criticului literar **VALERIU CRISTEA** (15 ian. 1936).

70 de ani de la stingerea din viață a prozatorului și poetului **MATEIU ION CĂRAGIALE** (25 mart. 1885 – 17 ian. 1936).

300 de ani de la nașterea lui **BENJAMIN FRANKLIN**, fizician, filozof și om politic american (17 ian. 1706 – 17 apr. 1790).

150 de ani de la nașterea sculptorului român **ION GEORGESCU** (18 ian. 1856 – noiemb. 1898).

125 de ani de la nașterea editorului francez **GASTON GALLIMARD** (18 ian. 1881 – 25 dec. 1975).

200 de ani de la nașterea fabulistului și traducătorului **ALEXANDRU DONICI** (19 ian. 1806 – 21 ian./20 oct. 1865).

270 de ani de la nașterea inginerului scoțian **JAMES WATT**, inventatorul mașinii cu aburi (19 ian. 1736 – 5 aug. 1819).

150 de ani de la nașterea poetului și publicistului bulgar **STOIAN MIHAILOVSKI** (19 ian. 1856 – 3 aug. 1927).

100 de ani de la nașterea dansatoarei și actritei germane de film, de origine engleză **LILIAN HARVEY** (19 ian. 1906 – 1968).

80 de ani de la nașterea criticului și istoricului literar **ION VASILENCO** (20 ian. 1926 – 13 mart. 1977).

75 de ani de la nașterea prozatorului și publicistului **VASILE BĂRAN** (20 ian. 1931).

100 de ani de la nașterea maestrului de balet și coregraf rus **IGOR MOISEEV** (21 ian. 1906).

50 de ani de la stingerea din viață a lui **CONSTANTIN BRĂȚIANU**, om politic (20 mai 1887 – 21 ian. 1956).

85 de ani de la nașterea lui **ALEXANDRU SEVER**, scriitor și traducător (22 ian. 1921).

100 de ani de la nașterea pianistei **NINA NAGACEVSCHI** (23 ian. 1906 – 15 dec. 1963).

90 de ani de la nașterea trompetistului și acordeonistului **MOISE GOLDMAN** (24 ian. 1916 – 15 aug. 1975).

140 de ani de la stingerea din viață a lui **ARON PUMNUL**, filolog, lingvist și profesor (27 noiemb. 1818 – 24 ian. 1866).

85 de ani de la nașterea scriitoarei române, originară din Basarabia **SORANA COROAMĂ-STANCA** (24 ian. 1921).

75 de ani de la nașterea actorului de teatru și film **SILVIU STĂNCULESCU** (24 ian. 1931).

230 de ani de la nașterea prozatorului german **ERNST THEODOR AMADEUS HOFFMANN** (24 ian. 1776 – 25 iun. 1822).

170 de ani de la nașterea criticului literar rus **NIKOLAI A. DOBROLIUBOV** (24 ian. 1836 – 17 noiemb. 1861).

90 de ani de la nașterea lingvistei **TATIANA ILIAȘENCO**, membru corespondent al AȘM (25 ian. 1916 – 20 noiemb. 1984).

270 de ani de la nașterea lui **JOSEPP LOUIS LAGRANGE**, matematician, mecanician și astronom francez, creator al geometriei analitice (25 ian. 1736 – 10 apr. 1813).

100 de ani de la nașterea constructorului rus de avioane, academician **OLEG ANTONOV** (25 ian. 1906 -1984).

55 de ani de la nașterea lui **ANATOL BARBEL**, ziarist, analist în probleme economice (26 ian. 1951).

70 de ani de la nașterea actorului de teatru și film **FLORIN PIERSIC** (27 ian. 1936).

250 de ani de la nașterea compozitorului și dirijorului austriac **WOLFGANG AMADEUS MOZART** (27 ian. 1756 – 5 dec. 1791).

180 de ani de la nașterea prozatorului rus **MIHAIL E. SALTĪKOV-ȘCEDRIN** (27 ian. 1826 – 10 mai. 1889).

60 de ani de la nașterea **MARIANEI BAHNARU**, crainic de televiziune și radiodifuziune (28 ian. 1946).

70 de ani de la nașterea scriitorului albanez **ISMAIL KADARE** (28 ian. 1936).

50 de ani de la nașterea lui **MATEI VIȘNIEC**, poet, prozator și dramaturg român, stabilit în Franța (29 ian. 1956).

140 de ani de la nașterea lui **ROMAIN ROLLAND**, romancier, dramaturg, eseist francez, laureat al Premiului Nobel (29 ian. 1866 – 30 dec. 1944).

65 de ani de la nașterea dirijorului de cor și compozitorului **EUGENIU MAMOT** (30 ian. 1941).

55 de ani de la fondarea la Chișinău a revistei **FEMEIA MOLDOVEI** (ian. 1951).

70 de ani de la apariția la Chișinău a revistei literare de cultură generală **PAGINI BASARABENE** (ian. 1936).

80 de ani de la apariția revistei de literatură și folclor **FĂT-FRUMOS** (ian. 1926 – 1944).

FEBRUARIE

80 de ani de la nașterea istoricului **DUMITRU PROTASE** (1 febr. 1926).

80 de ani de la nașterea lui **VALÉRY GISCARD D'ESTAING**, om politic francez, fost președinte al Franței (2 febr. 1926).

70 de ani de la nașterea prozatorului matematician **CONSTANTIN VIRGIL NEGOIȚĂ** (3 febr. 1936).

100 de ani de la nașterea scenografei **NATALIA BRĂGALIA** (4 febr. 1906 – 20 iun. 1972).

100 de ani de la nașterea lui **EUGEN MACOVȘCHI** biochimist și biolog român, originar din Basarabia, membru al Academiei Române (4 febr. 1906 – 3 apr. 1985).

100 de ani de la nașterea lui **NICHOLAS GEORGESCU-ROEGEN**, economist și matematician american de origine română, (4 febr. 1906 – 31 oct. 1994).

125 de ani de la nașterea pictorului francez **FERNAND LÉGER** (4 febr. 1881 – 1958).

100 de ani de la nașterea poetei ruse **AGNIA BARTO** (4 febr. 1906 – 1 apr. 1981).

70 de ani de la nașterea scriitoarei și profesoarei române, originară din Basarabia **ANA BARBU** (5 febr. 1936).

100 de ani de la nașterea actorului american de film **JOHN CARRADINE** (5 febr. 1906 – 10 sept. 1961).

90 de ani de la nașterea lui **GABRIEL ȚEPELEA**, filolog, istoric literar, scriitor și om politic, membru de onoare al Academiei Române (6 febr. 1916).

380 de ani de la nașterea epistolierei franceze **MADAME DE SÉVIGNÉ** (Marie de Rabutin-Chantal, marchiză de) (6 febr. 1626 – 17 apr. 1696).

175 de ani de la stingerea din viață a mitropolitului român **DIONISIE LUPU** (25 febr. 1769 – 7 febr. 1831).

95 de ani de la nașterea lui **LIVIU DELEANU**, poet, dramaturg și traducător (8 febr. 1911 – 12 mai 1967).

65 de ani de la nașterea artistei decoratoare **MARIA SAKA-RĂCILĂ** (11 febr. 1941).

50 de ani de la nașterea **TAMAREI GORINCIOI**, publicistă, traducătoare, redactor de carte (11 febr. 1956).

125 de ani de la nașterea pictorului italian **CARLO CARRA** (11 febr. 1881 – 13 apr. 1966).

85 de ani de la nașterea lui **ION I. INCULEȚ**, inginer, inovator român stabilit în Canada, membru de onoare al Academiei Române; fiul lui Ion Inculeț, președintele Sfatului Țării din Basarabia (11 febr. 1921).

125 de ani de la nașterea balerinei ruse **ANA PAVLOVA** (12 febr. 1881 – 23 ian. 1931).

75 de ani de la nașterea scriitorului și esteticianului **GHEORGHE ACHIȚEI** (14 febr. 1931).

75 de ani de la nașterea actorului de teatru și film **OCTAVIAN COTESCU** (14 febr. 1931 – 23 aug. 1985).

75 de ani de la nașterea poetului și traducătorului **PETRE STOICA** (15 febr. 1931).

100 de ani de la nașterea actorului **ION MANTA** (14 febr. 1906 – 7 ian. 1996).

125 de ani de la nașterea lui **GAVRIIL GALINESCU**, dirijor, profesor, folclorist, muzicolog și compozitor (16 febr. 1881 – 25 dec. 1960).

100 de ani de la nașterea matematicianului român, profesor, academician **TIBERIU POPOVICIU** (16 febr. 1906 – 29 oct. 1975).

60 de ani de la nașterea actorului de teatru și film **NICOLAE DARIE** (16 febr. 1946).

125 de ani de la nașterea actorului **ION MANOLESCU** (17 febr. 1881 – 27 dec. 1959).

160 de ani de la nașterea lui **VASILII DOKUCEAEV**, savant-naturalist rus, fondatorul pedologiei contemporane (17 febr. 1846 – 26 oct. 1903).

150 de ani de la stingerea din viață a poetului german **HEINRICH HEINE** (13 dec. 1797 – 17 febr. 1856).

125 de ani de la nașterea folcloristului **ALEXANDRU BOGDAN** (18 febr. 1881 – 20 iul. 1914).

460 de ani de la stingerea din viață a lui **MARTIN LUTHER**, scriitor, teolog și reformator religios german (10 noiemb. 1483 – 18 febr. 1546).

70 de ani de la nașterea lui **MARIN SORESCU**, poet, dramaturg, eseist și prozator, membru titular al Academiei Române (19 febr. 1936 – 6/8 dec. 1996).

80 de ani de la apariția la București a publicației **VIAȚA LITERARĂ** (20 febr. 1926 – 15 iun. 1951).

170 de ani de la nașterea compozitorului francez **LEO DELIBES** (21 febr. 1836 – 16 ian. 1891).

100 de ani de la nașterea sculptorului **AFANASIE MODVAL** (22 febr. 1906 – 7 ian. 1980).

85 de ani de la nașterea actriței italiene de teatru și film **GIULIETTA MASINA** (Giulia Anna Masina) (22 febr. 1921 – mart. 1994).

70 de ani de la nașterea compozitorului și poetului român, originar din Basarabia **NICOLAE COMAN** (23 febr. 1936).

80 de ani de la nașterea lui **OVIDIU COTRUȘ**, eseist și critic literar (24 febr. 1926 – 12 sept. 1977).

150 de ani de la stingerea din viață a matematicianului rus **NIKOLAI LOBACHEVSKI** (1 dec. 1792 – 24 febr. 1856).

55 de ani de la nașterea lui **DUMITRU PĂSAT**, bibliolog, publicist, eseist, poet (25 febr. 1951).

125 de ani de la stingerea din viață a poetului **CEZAR BOLLIAC** (25 mart. 1813 – 25 febr. 1881).

165 de ani de la nașterea pictorului francez **PIERRE-AUGUSTE RENOIR** (25 febr. 1841 – 3 dec. 1919).

150 de ani de la nașterea istoricului german, membru de onoare străin al Academiei Române **KARL LAMPRECHT** (25 febr. 1856 – 10 mai 1915).

125 de ani de la stingerea din viață a lingvistului și istoricului **AUGUST TREBONI LAURIAN** (17 iul. 1810 – 26 febr. 1881).

80 de ani de la nașterea istoricului, membru titular al Academiei Române **GHEORGHE PLATON** (26 febr. 1926).

80 de ani de la nașterea compozitorului și pedagogului **VASILE ZAGORSCHI** (27 febr. 1926 – 1 oct. 2003).

175 de ani de la nașterea pictorului rus **NIKOLAI GHE** (27 febr. 1831 – 13 iun. 1894).

80 de ani de la nașterea pictorului român, originar din Basarabia **VIRGIL ALMĂȘANU** (28 febr. 1926).

180 de ani de la nașterea lui **NICOLAE POPEA**, episcop, istoric și cărturar român (29 febr. 1826 – 26 iul. 1908).

150 de ani de la nașterea **ALBINEI OSTERMAN**, custode și muzeograf (29 febr. 1856 – 16 aug. 1936).

MARTIE

130 de ani de la nașterea sculptorului, membru post-mortem al Academiei Române, **CONSTANTIN BRÂNCUȘI** (2 mart. 1876 – 16 mart. 1957).

130 de ani de la nașterea lui **LEV BERG**, ihtiolog, climatolog, geograf, academician (2 mart. 1876 – 24 dec. 1950).

80 de ani de la nașterea dirijorului de cor, compozitor **BORIS COBASNEAN** (2 mart. 1926).

355 de ani de la nașterea lui **AMERIGO VESPUCCI**, navigator și explorator italian, originar din Florența (2 mart. 1451 – 22 febr. 1512).

75 de ani de la nașterea lui **MIHAIL GORBACIOV**, om politic de stat rus, laureat al Premiului Nobel pentru pace (2 mart. 1931).

100 de ani de la nașterea lui **ARTUR LUNDKVIST**, poet, prozator și critic literar suedez (3 mart. 1906 - 1991).

80 de ani de la nașterea lui **NICOLAE FILIP**, matematician și fizician, profesor universitar, academician (3 mart. 1926).

310 ani de la nașterea lui **GIAMBATTISTA TIEPOLO**, pictor și gravor italian, autor de fresce (5 mart. 1696 – 27 mart. 1770).

140 de ani de la nașterea compozitorului și folcloristului **DUMITRU KIRIAC-GEORGESCU** (6 mart. 1866 – 8 ian. 1928).

200 de ani de la nașterea scriitoarei engleze **ELIZABETH BARRETT-BROWNING** (6 mart. 1806 – 29 iun. 1861).

55 de ani de la nașterea **LIDIEI KULIKOVSKI**, specialist în domeniul biblioteconomiei și bibliografiei, manager, doctor în pedagogie, conferențiar universitar (8 mart. 1951).

125 de ani de la nașterea lui **OCTAV LECCA**, istoric, genealogist, magistrat, publicist (8 mart. 1881 - 1957).

75 de ani de la nașterea scriitorului **VITALIE TULNIC-MANOLESCU** (9 mart. 1931 – 3 dec. 1973).

50 de ani de la nașterea lui **VALERIU DULGHERU**, publicist, inventator, profesor universitar (9 mart. 1956).

100 de ani de la nașterea lui **RADU BOUREANU**, poet, prozator și traducător (9 mart. 1906 - ?).

150 de ani de la nașterea lui **PETRE DULFU**, poet, traducător și dramaturg (10 mart. 1856 – 31 oct. 1953).

70 de ani de la stingerea din viață a scriitorului și istoricului literar **GARABET IBRĂILEANU** (23 mai 1871 – 10 mart. 1936).

120 de ani de la nașterea lui **ALEXANDRU BOLDUR**, istoric, jurist și profesor universitar (10 mart. 1886 – 18 oct. 1982).

75 de ani de la nașterea graficianului **GHENADI ZÍKOV** (11 mart. 1931).

75 de ani de la nașterea actorului de teatru și film **ION BESOIU** (11 mart. 1931).

60 de ani de la nașterea artistului plastic **GHEORGHE OPREA** (13 mart. 1946).

175 de ani de la nașterea lui **GHEORGHE RADU MELIDON**, poet și prozator român (13 mart. 1831 – 11 mai 1897).

125 de ani de la nașterea regizorului și actorului de teatru și film **TONY (ANTON) BULANDRA** (13 mart. 1881 – 5 apr. 1943).

50 de ani de la nașterea **HERMINEI G. B. ANGHELESCU**, specialist român în domeniul biblioteconomiei și științelor informării, stabilită în SUA (14 mart. 1956).

125 de ani de la încoronarea lui **CAROL I**, primul rege al României, domn al Principatelor Române din 1866 (14 mart. 1881).

325 de ani de la nașterea compozitorului german **GEORG PHILIPP TELE-MANN** (14 mart. 1681 – 17 apr. 1767).

175 de ani de la nașterea lui **PAN-TAZI GHICA**, prozator, dramaturg și publicist (15 mart. 1831–17 iul. 1882).

130 de ani de la apariția la București a cotidianului **TIMPUL** (15 mart. 1876 – 23 iun. 1924).

125 de ani de la nașterea lui **ARKADI AVERCENKO**, prozator și dramaturg (15 mart. 1881 – 12 mart. 1925).

85 de ani de la nașterea lui **NICOLAE LUPAN**, cunoscut disident, publicist, scriitor și editor (16 mart. 1921).

150 de ani de la nașterea pictorului rus **MIHAIL VRUBEL** (17 mart. 1856 - 14 apr. 1910).

175 de ani de la nașterea pictorului și graficianului **THEODOR AMAN**, membru post-mortem al Academiei Române (20 mart. 1831 – 19 aug. 1891).

100 de ani de la stingerea din viață a scriitorului **VASILE POGOR**, unul din fondatorii Societății "Junimea" (20 aug. 1833 – 20 mart. 1906).

120 de ani de la nașterea poetului și prozatorului, **GEORGE TOPÂRCEANU**, membru corespondent al Academiei Române (21 mart. 1886 – 7 mai 1937).

75 de ani de la nașterea dirijorului de cor **LIUBOV LENSKAIA** (22 mart. 1931 – 20 iun. 1985).

130 de ani de la nașterea prozatorului sârb **BORISLAV STANKOVICI** (22 mart. 1876 - 22 oct. 1927).

60 de ani de la nașterea **LIDIEI VOLĂNSKAIA**, istoric, muzeograf, arhivist (23 mart. 1946).

125 de ani de la nașterea romancierului și dramaturgului francez **ROGER MARTIN DU GARD** (23 mart. 1881 – 22 aug. 1958).

85 de ani de la nașterea poetului și prozatorului **TRAIAN COȘOVEI** (24 mart. 1921 – 16 iul. 1993).

75 de ani de la nașterea folcloristului **AURELIAN POPESCU** (24 mart. 1931).

75 de ani de la nașterea operatorului și regizorului de film **NICOLAE HARIN** (25 mart. 1931).

135 de ani de la înființarea la Viena a Societății culturale și literare (al cărei membru a fost și Mihai Eminescu) **ROMÂNIA JUNĂ** (25 mart. 1871).

100 de ani de la nașterea istoricului **GHEORGHE MOISESCU** (25 mart. 1906 – 20 sept. 1974).

125 de ani de la nașterea muzicianului ungar **BÉLA BARTOK** (25 mart. 1881 – 26 sept. 1945).

60 de ani de la nașterea lui **VIOREL PRISĂCARU**, profesor universitar, specialist în domeniul epidemiologiei (26 mart. 1946).

150 de ani de la nașterea traducătorului **SCARLAT ION GHICA** (26 mart. 1856 – 11 iun. 1948).

75 de ani de la nașterea poetului și traducătorului **MIRCEA ÎVĂNESCU** (26 mart. 1931).

160 de ani de la nașterea lui **IOSIF PARHOMOVICI**, teolog, pedagog, bibliograf și publicist (28 mart. 1846 – 24 ian. 1932).

125 de ani de la stingerea din viață a compozitorului rus **MODEST P. MUSORGSKI** (21 mart. 1839 – 28 mart. 1881).

65 de ani de la stingerea din viață a cântăretului de operă (tenor), profesor **NICOLAE NAGACEVSCHI** (1890 – 30 mart. 1941).

260 de ani de la nașterea pictorului și gravorului spaniol **FRANCISCO JOSÉ de GOYA (y LUCIENTES)** (30 mart. 1746 – 16 apr. 1828).

230 de ani de la nașterea pictorului rus **VASILII A. TROPININ** (30 mart. 1776 – 16 mai 1857).

410 ani de la nașterea filozofului și matematicianului francez **RENÉ DESCARTES** (31 mart. 1596 – 11 febr. 1650).

345 de ani de la stingerea din viață a lui **VASILE LUPU**, domn al Moldovei în perioada 1634 – 1653; apr. – iul. 1653 (mart. – 1661).

100 de ani de la apariția la Iași a revistei literare și științifice **VIAȚA ROMÂNEASCĂ** (mart. 1906 - iul. 1946) (fondatori : Paul Bujor și C. Stere).

(După *Calendarul Național 2006*)